LETNIK XVI., ŠT. 13 (736) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 7. APRILA 2011

www.noviglas.eu

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Uvodnik

Danijel Devetak

"Mi" in "oni" v neznano

Otok Lampedusa postaja vse bolj simbol italijanske vlade, ki ni sposobna najti prave rešitve za kočljivo dramo pribežnikov, obenem pa tudi simbol Evropske unije, ki ni sposobna najti skupnega jezika.

V Strasbourgu se dobro zavedajo, da humanitarna kriza ne zadeva samo Apeninski polotok; zato so prejšnje dni razpravljali o možnih ukrepih in dolgoročnih rešitvah za ljudi, ki bežijo s konfliktnih območij. Čeprav evropska zakonodaja predvideva mehanizem solidarnosti ob množičnih prihodih razseljencev, je vsakomur jasno, da kljub dobri volji obstajajo objektivne meje pri sprejemanju tujcev in zato ni mogoče na stežaj odpreti vrat vsem ljudem v stiski. Medtem na italijanskih obalah še naprej pristajajo ladje beguncev, hkrati se nadaljuje evakuacija nezakonitih priseljencev, ki so prispeli že prej. Na stotine jih pošiljajo v zbirne centre ali šotorska naselja po Italiji, iz katerih pa jih je veliko tudi zbežalo, zaradi česar so sile javnega reda marsikje poostrile nadzor. Predsednik vlade, ki rad stresa obljube iz rokava, je še enkrat obljubil, da bo otok v 48 ali 60 urah "očistil pribežnikov".

Nemiri v Egiptu, Tuniziji in Libiji, pa tudi v Siriji, Bahrajnu in Jemnu silijo ljudi k temu, da prihajajo iskat kruh in svobodo v Evropo. Stara celina ima danes upehan ekonomski sistem, orjaški - in drag - birokratski aparat, nizko rodnost in vse več starih prebivalcev. Praznino, ki jo puščajo za sabo Evropejci, počasi napolnjujejo mlajši ljudje, ki prihajajo z različnih "nerazvitih" koncev sveta in imajo voljo do življenja. Čeprav so valovi Sredozemskega morja pokopali že številne, med njimi ženske in otroke, upanje v svetlejšo prihodnost vedno znova žene množice, da se odpravijo v neznano. V glavnem so to osebe, ki so okusile lakoto ali pa bežijo pred zatiralskimi režimi; so zagrizeni in iznajdljivi, vztrajni v iskanju novih poti zase in za svoje (številne) družine.

Nekaj podobnega se je pred več kot sto leti dogajalo v ZDA; tedanji priseljenci so bili Evropejci, ki so se v novem svetu kar dobro znašli in integrirali, saj so tam našli isto vero in en sam jezik. Skrajneži, ki se danes zaganjajo proti priseljencem in bi najraje postavili visok zid okrog Italije, morda pozabljajo na svoje korenine, na čase, ko so njihovi dedje iskali srečo čez Lužo.

V Evropo sedaj prihajajo ljudje različnih narodnosti, jezikov in verstev, pogosto tudi z visoko izobrazbo. Namesto naroda, ponosnega na svojo identiteto, imajo pred sabo trideset različnih in prepirljivih narodov z različnimi jeziki in brez trdne verske pripadnosti. Optimisti napovedujejo nastanek nove - evropsko-azijske-afriške - omike; trenutna slika pa je dokaj medla: Evropa je vedno bolj zdesetkana na političnem, kulturnem, jezikovnem in verskem področju. Tudi ko bi se prišleki hoteli integrirati, bi ne imeli primernega vzorca in domovine, na katero bi se lahko navezali. Zato jim ne preostane drugega, kot da ohranjajo stike z rodnimi kraji in živijo v zaprtih skupinah na tuji zemlji. K temu veliko pripomore strah, ki ga imajo "oni", saj prihajajo v svet, ki jih ne pozna in jih zato gleda z nezaupanjem; v okolje, kjer jih nihče ne ščiti. Prav tako se bojimo novih prišlekov "mi", "staroselci", polni predsodkov, ki jih najpogosteje netijo politiki.

Morda res živimo v času, ko stari vzorci umirajo, novi pa še niso ustvarjeni. Dejstvo, da se te stvari kar naprej dogajajo, da EU tava v temi in je tako težko najti učinkovite rešitve sedanji krizi, verjetno govori o tem, da tako "oni" kot "mi" hodimo v neznano.

Pomlad v Gradnikovi Medani

Foto Slavica

Goriška Karitas in Zveza italijanskih bank / Posojilo upanja

Konkretna pomoč družinam v stiski iz goriške nadškofije

Prevečkrat se na glas govori, kaj vse v Cerkvi ni v redu, včasih upravičeno, velikokrat pa neupravičeno! Eden od očitkov je ta, da Cerkev premalo naredi na področju sociale, pa vendar lahko z veseljem napišemo, da smo bili minuli teden v Gorici priča dogodku, ki kaže, da ni vedno tako. Sedanja gospodarska kriza, ki je v stisko pahnila predvsem tiste ljudi, ki so izgubili stalno službo, je prizadela tudi našo deželo in seveda Goriško. Zato je goriški nadškof msgr. Dino De Antoni s sodelavci minuli teden predstavil javnosti novo obliko pomoči, pri kateri je soudeležena tako Italijanska škofovska konferenca kot tudi krajevna Cerkev preko svoje organizacije Karitas. V prostorih goriške nadškofije so namreč v sredo, 30. marca, predstavili pobudo škofijske dobrodelne organizacije Karitas in Zveze italijanskih bank (ABI), ki so jo skupaj poimenovali Posojilo upanja. Gre za tako imenovana mikro-posojila, katerih bodo lahko deležne družine, a tudi ločene osebe z otroki ter vsi tisti, ki so izgubili zaposlitev in nimajo denarja za začetek novega podjetja, a bi si to želeli storiti. Predvsem gre za obliko posojil, ki pomagajo družinam v stiski, da prebrodijo krizo, v kateri so se znašli zaradi izgube delovnega mesta.

Foto JMP

Don Paolo Zuttioni, ki vodi goriško dobrodelno organizacijo Karitas, je na tiskovni konferenci, na kateri so bili predstavniki več bančnih zavodov iz naše pokrajine, povedal, da je goriška nadškofija že sama začela pred dobrim letom dni pomagati potrebnim, predvsem brezposelnim družinam in brezdomcem. Mimogrede je tudi povedal, da precej časa pomagajo plačevati določenim osebam v stiski račune za elektriko, plin in podobne dajatve. V ta namen so pri goriški nadškofiji lansko leto ustanovili poseben sklad, v katerem je bilo 500 tisoč evrov, a so doslej porabili skoraj vse, ostalo je le še 40 tisoč evrov in so zato veseli, da se je Italijanska škofovska konferenca (CEI) z Združenjem italijanskih bank (ABI) odločila za mikroposojila posameznim družinam v stiski, ki so jih poimenovali Posojilo upanja.

"Tudi doslej so bile te oblike mikroposojil sicer možne, a je bilo izjemno težko priti do njih zaradi nemogočih zahtev pri dokumentiranju statusa posamezne družine v stiski. Sedaj smo zadeve poenostavili, na Goriškem bo Karitas sprejemala prošnje, le-te so enostavne, nato bo v slabem mesecu dni lahko družina v stiski prejemala mikroposojilo", je povedal don Paolo Zuttioni, ki je še dodal, da mikroposojila označuje predvsem fiksna obrestna mera, ki je za družine v stiski na štirih odstotkih, medtem ko je za mirkoposojila za podjetja okrog 8 odstotkov.

/ stran 4

Jurij Paljk

Lokanda "Deveta" 1870

Dragi gostje in prijatelji,
zaradi velikega povpraševanja bo
Lokanda Devetak na Vrhu sv. Mihaela
(Sovodnje ob Soči, GO) ponovno
odprta ob petkih opoldne.
Pričakujemo Vas !

Tel. 0481 882488 - 0481 882756
www.devetak.com

Drugo srečanje za utrjevanje duha

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo v četrtek, 14. aprila, ob 20.30 Jože Kopeinig predaval o temi Vera - kultura - dialog

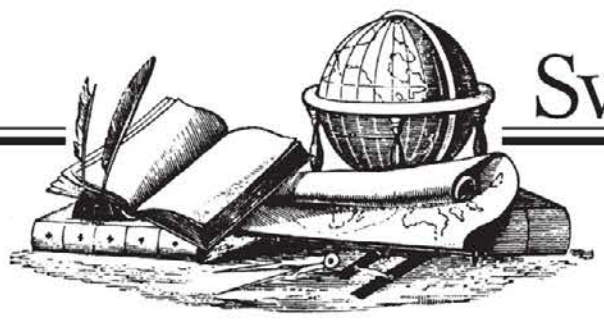

Zahteva paritetnega odbora

"Naj se ohranijo slovenski rajoni v Gorici in Trstu!"

Deželni zakon št. 29, ki ga je odobril Deželni svet 2. februarja 2011, drastično krči število rajonskih svetov, predvsem v Gorici. Od sedanjih desetih naj bi ostali le štirje. Paritetni odbor izhaja iz dejstva, da so tržaška kraška sosveta in goriški rajoni Štandrež, Podgora in Pevma-Štmaver-Oslavje izrecno omenjeni v odloku predsednika republike in v dekretu deželnega predsednika glede vidne dvojezičnosti. Člena 21. in 28. zaščitnega zakona 38/2001 predvidevata, da za zaščitena območja mora upravna ureditev težiti k zaščiti zgodovinsko-kulturnih značilnosti in ne sme znižati ravni zaščite. Treba je tudi upoštevati Okvirno konvencijo Sveta Evrope za zaščito narodnih manjšin, ki jo je Italija potrdila leta 1997 in ki obvezuje države članice, da se vzdržijo ukrepov, ki spreminjajo razmerje prebivalstva na območjih, na katerih prebivajo pripadniki narodnih manjšin. Paritetni odbor ugotavlja, da so prav omenjene rajonske skupnosti najbolj aktivne pri uresničevanju zakonskih določil, predvidenih v zaščitnem zakonu, in se sistematično zavzemajo za uveljavljanje slovenskega jezika v javnih uradih in v odnosih do prebivalstva. Odbor je soglasno mnenja, da mora vsako spreminjanje krajevnih organov upoštevati zakonsko priznane pravice Slovencev, ki bi jih morebitne spremembe administrativnih ukrepov prizadele, in da niso možne združitve z drugimi rajoni, ki niso deležni enakih določil.

Paritetni odbor je sprejel v vednost, da je SLORI izdelal raziskavo o preverjanju izvajanja zaščite slovenske manjšine po 8. členu zakona št. 38/2001. O raziskavi bo odbor razpravljal na naslednji seji, ki bo predvidoma po upravnih volitvah.

Številne pomisleke in dopolnilne predloge je odbor predlagal tudi glede deželnega zakonskega predloga št. 150 o racionalizaciji in poenostavitvi krajevne ureditve na goratem ozemlju in ustanovitve skupnosti gorskih občin. Tudi te skupnosti morajo ohraniti določila zaščitnega zakona. Odbor je tudi dopolnil mnenje Sveta Evrope o zaščiti narodnih manjšin v Italiji, ki ga je poslal italijanski državi.

DP

Ob nevarni poškodbi japonske nuklearke

Čudno zaganjanje proti slovenski nuklearki Krško

Zadnji dve desetletji se periodično pojavljajo alarmni pozivi, da je treba takoj zapreti elektrarno na jedrski pogon Krško v Sloveniji, češ da nevarno ogroža zlasti sosednja območja v Italiji in Avstriji. Pri tem so najbolj glasne raznovrstne naravovarstvene organizacije pa tudi razni politični krogi tako v naši deželi, to se pravi v Furlaniji Julijski krajini, kot na avstrijskem Koroškem. To ihtavo zaganjanje proti slovenski jedrski elektrarni se je v glavnem porodilo v času političnega razpadanja zvezne Jugoslavije in vzporednega osamosvajanja posameznih federalnih republik in izbruha zadevne vojne v Bosni in Hercegovini. Pred tem so za Krško vedeli le politiki in znanstveni izvedenci, ki niso poudarjali kakih problematičnih vidikov omenjene nuklearke. Šele po omenjenem političnem preurejanju območja nekdanje Jugoslavije so se nekateri zahodni politični krogi začeli ukvarjati z omenjeno nuklearko in jo povezovati s staro tehnologijo sovjetskega izvora.

Čas pa je dejansko pokazal, da je šlo ne samo za pretirano razpihovanje vprašanja in umetno vzdrževanje napetosti okrog tega. To se je dogajalo in se še dogaja, kljub temu da je strokovno vodstvo večkrat poskrbelo za ustrezno informiranje tako domače kot mednarodne javnosti o stvarnih tehnoloških in varnostnih vidikih objekta, ki ne opravičujejo neutemeljenih bojazni v tem pogledu. Kot primer naj navedemo, kako se je, recimo, pri nas dojemala komaj ustanovljena država Slovenija. Skrajne desničarske sile so v primeru krške nuklearke poudarjale zaskrbljenost predvsem glede sorazmerne bližine (zaokrožili so jo na 100 km zračne razdalje od Trsta in Gorice) in jo zaradi neinformiranosti in strokovne nevednosti prikazovali za izredno rizičen objekt, zgrajen po "zaostali sovjetski" tehnologiji. Pojmi so se razčistili šele po ogledu krške nuklearke posebne delegacije Furlanije Julijske krajine po zmagi desne sredine na volitvah leta 2008. Člani omenjene komisije z vključno desničarskim poslancem Menio so ugotovili, da je elektrarno zgradila ameriška družba Westinhouse, ki je izredno pozorna na njene varnostne vidike skupno s slovenskimi strokovnjaki. Po tem ogledu so se duhovi pri nas pomirili. Deželni predsednik Tondo se brez pomislekov varnostnega značaja zavzema za sodelovanje Italije pri morebitni prihodni razširitvi krške nuklearke.

Po nedavnem silovitem potresu, ki je močno poškodoval japonsko jedrsko elektrarno Fukušima, so se obnovile stare polemike o varnostnih vidikih slovenske nuklearke Krško. Zanimivo je, da tovrstne kritike prihajajo predvsem iz vrst strankarskih oz. političnih krogov, ki ponavljajo stare neutemeljene očitke. V mislih imamo nekatere kroge desne sredine in leve demokratske stranke v naši deželi, ki pravita, da je krška jedrska elektrarna nevarna, ne da bi skušali to trditev podkrepiti s strokovnimi dokazi. Najprej je vprašanje na predsednika Tonda naslovil svetnik Demokratske stranke Carlo Pegorer, ali bo Tondo od italijanske vlade zahteval, da ta od Evropske unije zahteva preveritev varnosti elektrarne v Krškem. Deželna tajnica Demokratske stranke Debora Serracchiani pa je na seji deželnega vodstva DS izjavila, da je krška nuklearka nezanesljiva glede varnosti, ker je bila zgrajena še pred razpadom komunističnega sistema, ki je odgovoren za černobilsko nesrečo. Vprašanja se je lotila z "ideološkega" in ne strokovnega vidika.

Serracchianijeva je namreč dejala, da je nuklearka Krško ostanek komunistične Jugoslavije (zgrajena je bila namreč l. 1984), da obratuje z zastarelo tehnologijo in da ima težave s skladiščenjem radioaktivnih odpadkov. Ravnatelj Uprave za jedrsko varnost v Sloveniji Andrej Stritar je zavrnil trditve tajnice DS iz FJk, pojasnjujoč, da je elektrarna bila zgrajena s tehnologijo ameriške družbe Westinhouse, ki je povsem primerljiva z nuklearkami v zahodni Evropi. V političnih krogih slovenske manjšine v Italiji ocenjujejo, da so omenjene izjave deželne tajnice DS povsem pavšalne, volilno obarvane in strokovno neutemeljene. Deželni tajnik Slovenske skupnosti Damjan Terpin jih je ocenil enako ideološke kot pretekla stališča desnice ter izrazil začudenje, da so omenjeno stališče podprli vsi člani deželnega vodstva DS, torej tudi njegovi slovenski člani, ki so gotovo bolje informirani kot Serracchianijeva.

Tudi v Avstriji so se prav v tem času pojavili pozivi k zahtevi po čimprejšnjem zaprtju jedrske elektrarne v Krškem. Deželni zbor avstrijske Koroške pa je zahteval ne samo njeno zaprtje, temveč je tudi zagrozil, da bo od osrednje avstrijske vlade zahteval veto na vstop Hrvaške v Evropsko unijo, če bo ta država, ki je polovična lastnica krške nuklearke, nasprotovala njenemu zaprtju.

Alojz Tul

Prejeli smo

Odziv na uvodnik NG z dne 31. marca

Spoštovano uredništvo!

V zvezi s šolsko problematiko, ki jo analizirate v uvodniku NG z dne 31. marca letos, sem mnenja, da so mednarodni sporazumi podpisani v povojnem času v Londonu in Osimu temeljni kamen za obstoj in razvoj naše slovenske šole vseh vrst in stopenj. V tem smislu je Svet slovenskih organizacij posredno in neposredno vedno posegal na področje slovenskega šolstva ob prepričanju, da ima slednje svojo lastno avtonomijo, ki jo mora spoštovati tako civilna družba kot enotno predstavništvo.

Raziskava Slorija pa ne kaže le na slovensko šolo, marveč tudi na določen vidik, ki zadeva družine naše bolj ali manj široke skupnosti. Šola ne sprejema otrok, ki so t. i. tabula rasa, temveč otroke z že določeno vzgojo, ki so jo prejeli v sklopu družine. Tudi to je verjetno še kako pomemben dejavnik, ki ga premalo poznamo oz. hočemo poznati.

Trditi, da "pri nas dejansko nimamo več organizirane civilne službe in ne predstavnikov, ki bi resno predstavljali nekoga... " (kot to trdi NG) je milo rečeno navadna neumnost, ker je vsemu slovenskemu zainteresiranemu prebivalstvu jasno in samoumevno, da je skrb za življenje in rast slovenske šole primarne važnosti za nas vse in da v to smer dela in se enotno trudi vsa naša slovenska organizirana in neorganizirana družba.

Dr. Drago Štoka
Predsednik SSO

Srečanje na konzulatu RS v Trstu / Pogovor o opravljenem delu

V ponedeljek, 28. marca 2011, je v prostorih generalnega konzulata Republike Slovenije v Trstu potekalo srečanje generalne konzulke Vlaste Valenčič Pelikan in konzulke Bojane Cipot z občinskimi svetniki Igorjem Švabom, Iztokom Furlaničem in Štefanom Ukmarjem.

Srečanje je bilo namenjeno pogovoru o uspehih in doseženem v tem mandatnem obdobju ter ciljih, ki bi jim veljalo slediti v prihodnje. Sogovorniki so naglasili dobro medsebojno delo in usklajevanje stališč med občinskimi svetniki na številnih področjih in tvorno sodelovanje z generalnim konzulatom ter ostalimi institucijami Republike Slovenije. Takšno sodelovanje, ki zagotovo obrodi sadove, bomo ohranili tudi v prihodnje.

Mandatno obdobje je bilo zabeleženo s pomembnimi koraki, kot so vstop Slovenije v schengenski prostor, udeležba treh predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške na koncertu poti prijateljstva, uprizoritvi Nekropole Borisa Pahorja v slovenskem jeziku v italijanskem gledališču Verdi itd. Želeli bi, da bi pozitivno ozračje odsevalo tudi v skupnih projektih, v vsakodnevnem življenju.

Na pogovoru so sogovorniki sklenili, da se bomo tudi v prihodnosti soočali z vprašanjem slovenskega šolstva v Italiji, ustrezno obeležitvijo poslopij in krajev, kjer so delovali in bivali pomembni Slovenci, sodelovanjem na področju infrastrukture ter ustrezno gospodarsko integracijo tega prostora.

Osupljiv odgovor odbornice Segantijeve

Dežela zgreši zato, ker tako delajo tudi drugi

Deželna uprava je v svoji uradni turistični karti, ki jo je izdala in deli agencija za promocijo turizma, navedla italijanska krajevna imena fašističnega izvora vse do nekdanje rapalske meje preprosto zato, ker je tako zadržanje značilno za kartografijo Inštituta De Agostini in italijanski vojaški kartografski inštitut IGM. Z drugimi besedami: če drugi "zgrešijo" ali zavestno popačijo krajevna imena v suvereni sosednji in prijateljski državi Sloveniji, se bo tega držala tudi Dežela.

"Osupljivo, ni drugih besed"! je v svoji repliki pristojni deželni odbornici Federichi Seganti odgovoril deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, ki je na nezaslišano in pravzaprav žaljivo promocijsko gradivo deželne turistične agencije opozoril upravo predsednika Renza Tonda prav na dan spomina na desetletnico izglasovanja zaščitnega zakona.

V nadaljevanju svoje intervencije v avli deželnega parlamenta je Gabrovec opozoril tudi, da je turistična karta skoraj povsem brez slovenskih imen krajev v naši deželi, kjer je zgodovinsko prisotna slovenska manjšina, se pravi v dvojezičnih občinah, kot so npr. tiste v tržaški pokrajini, kjer je dvojezično navajanje krajevnih imen priznana in uvedena praksa že od časov angloameriške vojaške uprave. "Uporaba izključno italijanskih imen je torej groba kršitev osnovnih pravic slovenske manjšine, predstavlja pa obenem tudi kulturno obubožanje deželnega bogastva, s katerim bi se morala ponašati katerakoli publikacija, toliko bolj še, če ima namen, da vabi turiste v te kraje", meni Gabrovec.

Deželni svetnik SSk Igor Gabrovec, ki bo vse gradivo nemudoma posredoval tudi Ministrstvu za zunanje zadeve v Ljubljani in slovenskemu veleposlaništvu v Rimu, se sedaj sprašuje, zakaj je Republika Slovenija ravnodušna do takega stanja, ki je žaljivo do njene zgodovine in težko priborjene suverenosti. Zanimivo je, da za avstrijski predel na karti ne opazimo enega samega prevoda, niti glavnih turističnih točk, kot je npr. Villach. Je Avstrija vredna večjega spoštovanja? Ali pa si je pravico do spoštovanja pravilnega zapisovanja krajevnih imen izborila z jasnim in odločnim nastopom do vseh že navedenih subjektov, pa naj bo vojaški zemljepisni inštitut ali založba De Agostini?

Povejmo na glas

Duhovnost ne prodaja sanj

Prav gotovo je resnična duhovnost tako velik dar in tako velik blagor, da ni mogoče priti do nje kar na lahko. Ker namreč od nje pričakujemo, da bo odpravila vse naše težave in probleme, bomo razočarani in se bomo od nje odmaknili. V svoji želji po sreči si namreč predstavljamo, da bomo kar čez noč rešeni vsega težkega in se z zamahom nekakšne čarobne palice znašli v nebesih že tukaj in zdaj. Če je namreč duhovnost kot dar vere tako zelo opevana, zakaj potem v našem življenju še obstajajo skrbi, delo in napori, zakaj nas pestijo bolezni, zakaj moramo prenašati bremena odgovornosti, zakaj so medčloveški odnosi včasih obremenjujoči in boleči, zakaj se naša leta iztekajo in slednjič, zakaj je sploh svet tak, kakršen je? Zakaj so nekateri večvredni in ukazujejo, in je torej pravičnost slabotna, zakaj je na delu nasilje, zakaj se sprožajo vojne in pravega miru pravzaprav ni? Navedene in druge podobne ugotovitve so zelo močne in spodkopavajoče, duhovnost v nas je z vsemi svojimi vrednotami kaj hitro zamajana do temeljev, zato jo potem priznavamo le, kolikor jo je treba uradno priznati, vanjo pa v bistvu več ne verjamemo, se ji ne približujemo in tako nikoli nismo deležni njenih središčnih nepopisno bogatih darov. In če nismo deležni njenih enkratno bogatih darov, se razumljivo obrnemo v drugo smer, kjer nam vabljivo ponujajo pozabo vseh skrbi in nas prepričujejo, naj ne bomo preresni, saj bo že kako. Uživajmo, kolikor je le mogoče, in to prav zato, ker je življenje težko in nas le velika ugodja vsaj za nekaj časa odtrgajo od morečih težav. Podaljšujmo svojo mladost, dokler se da, in se požvižgajmo na odgovornost ter mislimo zgolj nase. V tej luči si lahko v hipu pojasnimo neverjetno priljubljenost Berlusconija, ki zna izjemno uspešno prodajati prav prijetno življenje oziroma sanje, pač zato, ker jih toliko ljudi tako zelo potrebuje. Je neizmerno bogat, upa si vse, tudi ostro presegati meje obstoječe morale, kar pa mu ne odvzema politične moči, nemara mu jo celo krepi. Seveda so na njegovi strani vsi bogati, vendar jih številčno ni toliko, da bi mu zagotavljali izvolitev. Kdo torej še podpira osebnost te vrste? Slej ko prej dobršen del srednjega in tudi premožno nižjega sloja, ki v svoji stiski obožuje moč in se ji pokorava, hvaležen za sanje, ki lajšajo prevelike težave, pri tem pa se ne zaveda, da vzdržuje politiko, ki skrbi le zase prav na račun revnih in polrevnih. V takšnih razmerah je težko vplivati na ljudi, naj se potrudijo ter pogledajo svojim stiskam v oči, na ta način sprejmejo življenje, kakršno je, pa jim bo duhovnost podelila neskončno večje plačilo od sanj, h katerim se zatekajo. Res je namreč, da je človekovo življenje v tolikšni meri težko, da, ker nismo blagrov vere v dobro zares deležni, praktično ni druge poti kot zatekanje k milosti tukajšnjih sanjanih bogov. Toda v nasprotju s pravim Bogom so vsi tukajšnji bogovi neusmiljeni in neredko do skrajnosti kruti.

Janez Povše

POGOVOR Janez Povše

Čas Goriškega srečanja malih odrov je bil poseben čas ustvarjalnega vrenja

Režiserja, publicista in pisca Janeza Povšeta, ki bo letos v oktobru slavil okrogli življenjski jubilej, bralci našega tednika poznajo predvsem iz rubrike Povejmo na glas, v kateri vsak teden razmišlja o kaki žgoči temi sedanjega kaotičnega časa. Dalj časa je bil predsednik SSO za Goriško. Večkrat smo ga ob raznih priložnostih poslušali kot spretnega govorca, ki zna v svoje nagovore vselej vliti žarek svetlobe. Poslušalci radijskih programov in obiskovalci gledališča pa ga cenijo tudi kot oblikovalca marsikaterega gledališkega dela; kako bi pozabili na njegove komedije Milijonarji v oblakih, Kandidiraj, le kandidiraj! in Za blagoslov in rdeče zvezde, uspešnice dramskega odseka PD Štandrež, ali scenarija Gorica, glej ob 1000-letnici našega mesta. Za ciklus dramatizacij, med njimi tudi Svetinove Ukane, Cankarjevega Martina Kačurja in Kosmačeve Balade o trobenti in oblaku, je prejel l. 1978 nagrado Prešernovega sklada za umetniško delo. L. 1980 je bil iz Kajuhovega sklada deležen Kajuhove nagrade za besedilo monodrame Izvolite, tovariš Marjan. Že v času študija je dvakrat prejel študentsko Prešernovo nagrado. Režiral je v Ljubljani, Celju, Kranju, kjer je bil umetniški vodja Prešernovega gledališča. Leta 1975 ga je srce pripeljalo v Gorico in postal je umetniški vodja tedanjega Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica. In prav takrat med leti 1975-1979 je Goriško srečanje malih odrov, ki se je začelo pod vodstvom Jožeta Babiča l. 1972, "doživelo preobrat z vzpostavitvijo festivalskega strokovnega kolegija, ki je ob koncu vsakega srečanja pripravil strokovno analizo dometa slovenskega komornega gledališča in eksperimenta", kot je zapisala dramaturginja Martina Mrhar v publikaciji Novi mali oder, ki je izšla ob odprtju malega odra v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica. Kot svobodni umetnik se Povše že od l. 1981 ukvarja predvsem z literarnim delom, a je dejavno prisoten tudi v novogoriškem gledališču, v katerem je sedaj predsednik strokovnega sveta SNG Nova Gorica. Ob odprtju novega malega odra je v novogoriškem gledališču tekla beseda tudi o festivalu Goriško srečanje malih odrov, 1972-1984. In prav o tem smo se pogovorili z Janezom Povšetom, ki je bil sooblikovalec tega uspešnega festivala. Za prijazen klepet se mu iskreno zahvaljujem.

Kako in kdaj se je sploh porodil ta festival malih odrov in zakaj je našel plodovito umetniško prst prav v Novi Gorici?

Goriško srečanje malih odrov je nastalo l. 1972 in je trajalo do l. 1984. Pomembno dejstvo je to, da je bil takrat poseben čas, bodisi za gledališče kot tudi za širše družbenopolitično ozračje. Eno leto pred tem, l. 1971, je nastal Teden slovenske drame v Kranju. Sam sem imel enkratno priložnost, da sem bil prisoten že od vsega začetka na Tednu slovenske drame, ki sem ga vodil od l. 1972 do l. 1975, ko sem prišel v Primorsko dramsko gledališče in prevzel tudi vodstvo srečanja malih odrov vse do l. 1981. Bil je to čas, ko je gledališče očitno potrebovalo neko prenovo. Ob nastanku Tedna slovenske drame se je izkazala želja po tem, da se podprejo ne samo klasična, ampak tudi izvirna slovenska besedila. Vse to je spadalo v del prenove gledališča in v tem duhu je nastalo tudi Goriško srečanje malih odrov. Osrednje, Borštnikovo srečanje je potekalo v Mariboru, tu na zahodnem robu slovenske zemlje, v novonastalem poklicnem gledališču (l. 1969) pa si je to soočanje z gledališčem zamislil Jože Babič. Kot se spominjam, so bili pri tem udeleženi ne samo občina Nova Gorica, ampak tudi Kulturna skupnost Slovenije in osrednji slovenski kulturni forumi. Vsi so bili navdušeni nad to idejo. Čutila se je pač velika potreba po osvežitvi gledališča. Takrat se je v Novi Gorici zgodilo nekaj, čemur pravim širši kontekst, ki omogoča, da nekaj uspe.

Kakšen odziv je imelo to srečanje pri občinstvu in časopisih in katera gledališča so se ga udeleževala? Je bilo med njimi katero izmed njih stalni gost te posebne gledališke izložbe?

Odziv in zanimanje občinstva sta bila izjemna; izreden je bil tudi odziv gledališke kritike in gledališč, ne samo iz Slovenije, ampak tudi iz tedanjih jugoslovanskih gledališč in drugih iz tujine. Močno sem si namreč prizadeval, da bi bilo tako. To srečanje je zaobjemalo slovensko gledališče oz. ti-

Goriško srečanje malih odrov je nastalo leta 1972 in je trajalo do leta 1984. Pomembno dejstvo je to, da je bil takrat poseben čas, bodisi za gledališče kot tudi za širše družbenopolitično ozračje.

ste predstave, ki so imele status t. i. malega odra. Izkazalo se je, da je bil odziv jugoslovanskega prostora in tujine enkraten. Posrečilo se mi je namreč vzpostaviti zelo ustvarjalne stike s festivalom malih in eksperimentalnih odrov v Sarajevu, ki je bil osrednji jugoslovanski državni festival, s festivalom malega odra v Bernu, v Palermu, Ščečinu na Poljskem, v Beljaku, s festivalom Spectrum, ki je sprejemal male in t. i. eksperimentalne gledališke predstave, in še z mnogimi drugimi.

To se pravi, da se je potreba po teh predstavah pokazala tudi drugod? Je šlo za neko splošno vrenje?

Da, izkazala se je neka potreba po novosti, po preoblikovanju gledališča.

Kakšne so morale biti predstave, da so se lahko udeležile teh festivalov?

Kot rečeno, gledališča so tedaj začela uvajati t. i. mali oder oz. začela so ustvarjati neke iskateljske predstave. Tedaj je bilo klasično gledališče namreč v nekakšni akademski fazi, ko so si bile uprizoritveno približno vse predstave podobne, zato se je prikradla gledališčnikom podzavestna želja, da bi se nekaj drugačnega in drugače postavilo na oder. Bil je to čas eksperimenta; predstave so poizkusile poiskati neki nov gledališki izraz. V tem obdobju oz. le nekaj časa prej sta nastali eksperimentalni gledališči Glej in Pekarna.

Goriško srečanje malih odrov je imelo stalno sodelovanje s teatrom ITD iz Zagreba, tedaj je to bilo prominentno gledališče za nove smeri. Eno leto je na njem nastopil tudi letnik zagrebške akademije, ki ga je vodil Rade Šerbedžija. Sam se je predstavil tudi z monodramo. K nam so prišli veliki igralec Ljubo Tadić in znani gledališki kritiki iz Zagreba, pa tudi srbski režiser Dejan Mijač, Gledališče Atelje 212, Narodno pozorište Sarajevo, Teatro Nuova Edizione Bologna, Teatro Mimodramma di Milano, Reflektor oder Budimpešta, Teatro Libero iz Palerma, Narodno kazalište Ivan Zajc Rijeka, Gledališče pod šotorom Zagreb, Gledališče iz Skopja in še veliko drugih. Skratka, festival je bil dobro koncipiran. Ves čas je imel t. i. strokovni kolegij, ki je bil sestavljen iz petih gledaliških kritikov, v glavnem slovenskih, pa tudi iz jugoslovanskega prostora. Le ta je ob koncu festivala podal strokovno poročilo celotnega poteka srečanj. To poročilo je bilo tudi objavljeno in imelo je precejšen odziv in seveda svoj smisel. Ob strokovnem kolegiju moram omeniti še pogovore z izvajalci neposredno po predstavi. Vsaj polovica ali celo tričetrt gledalcev je ostalo pri teh pogovorih. Ti pa so bili enkratni: osupljivo je bilo videti, kako konstruktivno so se odvijali.

Od kod pa je prihajala publika?

Publika je prihajala v glavnem iz Nove Gorice, strokovni del pa z vseh koncev Slovenije.

Kje pa so bile predstave?

Festival je bil tedaj v dvorani sodišča, tam je imelo gledališče svoj sedež, svojo pisarno in vodstvo. Vse je bilo sicer zasilno; osrednja dvorana je bila namreč takrat v Solkanu; seveda ni bila velika, tako da so tudi v njej lahko zaživele predstave, ne da bi pri tem izgubile status malega ali eksperimentalnega odra. Kjer je zdaj casino' Perla, so bili Argonavti. Tudi tu je bila marsikatera, predvsem ambientalna predstava, ki je bila uprizorjena sredi nekega prostora, saj odra seveda ni bilo.

So bile morda kake predstave tudi pri nas, čez mejo?

Ne, tedaj ne. Proti koncu, ko je festival zelo zaživel in je bilo prisotnih vedno več predstav iz tujine, tudi šest ali sedem, mi je prišlo na misel, da bi to srečanje lahko postalo festival dveh Goric, a ta zamisel je bila za tedanji čas malce utopična: eden izmed tedanjih mož novogoriške občine mi je ob tem rekel, ali sem sploh pri pravi, ko si zamišljam take stvari! Očitno čas ni bil še zrel za to idejo. A jaz sem izhajal iz gledališča kot takega in se mi je zdelo logično

V slovenskem gledališču, ki je po mojem zelo kvalitetno, so sedaj že t.i. navadne predstave estetsko in oblikovno tako zanimive, da že vsebujejo ta novi izraz, ker je naše gledališče živo, plodno, iskateljsko, se prenavlja samo.

razširiti ta festival na več prizorišč, da bi zaobjel obe mesti, tudi Slovence na Goriškem, oz. po novem, slovensko narodno skupnost v Italiji.

Ali vas na to festivalsko obdobje vežejo kakšni posebni spomini?

Kot v Kranju sem tudi ta festival pripravljal z velikim veseljem. V Novo Gorico sem pač prišel že z izkušnjami, ki sem si jih nabral na Tednu slovenske drame. A tukaj na Goriškem je bilo enkratno doživetje. Morda se tedaj nismo niti prav zavedali, kako dobro poteka ta festival. Še sedaj srečujem ljudi, ki še govorijo o srečanju malih odrov v Novi Gorici. Ta festival je bil zares tesno vezan na posebno obdobje; postal je namreč del življenja ljudi. Tako se še

Foto DPD

sedaj marsikdo spominja, kako je kot dijak s šolo šel pogledat kako tedanjo predstavo. Takrat je bila namreč novogoriška gimnazija zelo aktivna, imela je zelo ustvarjalne stike z gledališčem. Na to enkratno gledališko srečanje so še posebno zaživeli spomini sedaj, ko se je v novogoriškem gledališču odprl novi mali oder.

Da so imeli mali odri tak uspeh, je pač prispeval čas, pa tudi spodbude, ki so prišle z več strani. Kila je splošna želja po nečem novem. Nova Gorica se je kot mlado mesto še bolj oklenila te novosti, mesto je čutilo, da je ta festival zanimiv za širši krog in da prav preko njega privablja k sebi ugledne predstavnike gledališč iz mednarodnih krogov. Tega vzdušja se seveda ne da umetno ustvariti; bila sta pač pravi čas in pravi kraj za nastanek takšnega festivala. Poleg že omenjenih gledališč so ga namreč obiskale tudi skupine iz Avstrije, Švice, Francije, Velike Britanije, Poljske, Danske.

Malo drzno za tiste čase sem tvegal tudi stike s konzulati držav, iz katerih so prihajala gledališča, in z veleposlaništvi, ki pa so se pozitivno odzvali povabilu. Prišla sta npr. kulturni ataše konzulatov v Zagrebu iz tedanje zahodne Nemčije in Velike Britanije; le ta je tudi posredoval, da je prišla k nam predstava iz Anglije. Festivalu sta prisostvovala tudi kulturna atašeja veleposlaništva v Beogradu, kulturni ataše Švedske in ZDA. Bilo je enkratno! Že iz tega opisa je lahko jasno, kako široko obzorje je imel ta festival. Takrat je bila Nova Gorica stičišče dveh političnih sistemov. Meja med Gorico in Novo Gorico ni bila namreč samo meja med dvema državama, ampak tudi med dvema drugačnima političnima sistemoma. V tem je bil tudi neki čar. Vsi so bili radovedni, kako je nastalo in kako se razvija to mlado mesto ob meji. Poleg tega pa je bilo res veliko navdušenja za festivalsko dogajanje. Pri nas ni bilo nobenega drugega festivala, ki bi imel toliko obiskov gledališč iz Evrope.

Zaradi česa je pa to tako bujno in uspešno gledališko srečanje začelo usihati?

Leta 1981, ko sem odšel s svojega položaja vodje tega festivala, je začela krivulja iti navzdol. Leta nuje po gledališki prenovi, po srečevanju gledališč in novih izzivov so malce ugašala. Verjetno je vse skupaj tako močno in živahno zaživelo tudi zaradi posebne lokacije Nove Gorice. Bilo je pač zelo zanimivo zaradi različnih vidikov.

Čas bo pokazal, ali je spet možna kakšna taka oblika festivala, kot je bilo Goriško srečanje malih odrov.

Kaj pa jugoslovanske oblasti niso nikoli nasprotovale temu srečanju gledališč?

Ne, nasprotno. Predstave sicer nisо bile politično obarvane, imele so estetski in umetniški naboj. Mesto z vsemi instuticijami je živelo s tem festivalom, pa tudi vsa Slovenija. Vladal je pač tudi neki politični konsenz.

Torej ni bilo nikakršnih težav v zvezi z oblastmi?

Ne, nikoli.

To je bilo mogoče najboljše obdobje pred počasnim pričetkom nastajanja nove Evrope. Bila so to posebna, hvaležna leta. Po l. 1980 se začnejo vrenja, predvsem v Sloveniji med intelektualci za več odprtosti in več svobodnosti. L. 1984 je bil zadnjič na sporedu ta gledališki festival.

V katerem letnem času je potekal in koliko dni je trajal po navadi?

Festival je bil koncipiran zelo zanimivo. Vsaj v začetku so bile predstave v zadnjih treh dneh tedna, od petka do nedelje. Po trikrat. Tako je bilo manj utrujajoče za občinstvo, kar je verjetno tudi pripomoglo k uspehu. Festival je potekal v marcu, ker je bil v aprilu na vrsti festival v Sarajevu. Gledališčniki iz jugoslovanskega prostora so se seveda po Novi Gorici usmerili tja, zato se festivalski dnevi niso smeli ujemati, saj smo z organizatorji sarajevskega festivala imeli dobre stike. K nam na predstave je prišlo celo vse vodstvo tega festivala. Kot rečeno, to je bilo enkratno obdobje, ki se ga ne da ponoviti.

Niti sedaj, ko so odprli novi mali oder v novogoriškem gledališču?

Tega sedaj ne moremo vedeti, toda ob odprtju malega odra sem zaslutil, da so neke možnosti za kaj takega. Mala dvorana predstavlja posebno doživetje tudi za gledalca; v njej se med predstavo počuti drugače. Na dan pride namreč tista bližina med igralcem in gledalcem, ki je ni mogoče zaznati v veliki dvorani. Težko je opisati ta prijetni občutek. Zato ne izključujem ničesar. Čas bo pokazal, ali je spet možna kakšna taka oblika festivala, kot je bilo Goriško srečanje malih odrov. Gotovo je sedaj čisto drugače kot tedaj. Kar se tiče pa Nove Gorice in ljudi, ki se zanimajo za gledališče, se mi zdi, da bi bili pripravljeni za tako obuditev, ker je še vedno zelo živ spomin na to gledališko srečanje. Sicer ne vem, ali je nostalgija prava osnova za kak začetek ali je treba gledati naprej. Prepričan pa sem, da ostaja neka želja po tem. Sicer čas prinese svoje in da odgovor na marsikatero vprašanje. S silo se ne da nič ustvariti; sedaj je vse spremenjeno. Takrat je bil drugačen ritem, televizija ni bila tako močna in ni imela toliko vpliva na ljudi. Ni bilo vseh današnjih komunikacijskih možnosti. Takrat sta knjiga in gledališče pomenila več kot zdaj oz. imela sta drug pomen; sedaj smo pač z vsem prenasičeni.

Mali odri namreč zaživijo takrat, ko je nujno spremeniti neki gledališki izraz.

V slovenskem gledališču, ki je po mojem zelo kvalitetno, so sedaj že t. i. navadne predstave estetsko in oblikovno tako zanimive, da že vsebujejo ta novi izraz, ker je naše gledališče živo, plodno, iskateljsko, se prenavlja samo. V času Goriškega srečanja malih odrov pa so bile navadne predstave vse enake, skoraj dolgočasne. Zato, ko sta začeli delovati Pekarna in Glej, so bile njune uprizoritve čisto drugačne. Merodajno je gotovo to, če in ali potrebuje v določenem trenutku gledališče neko prenovo. Takrat se je to zgodilo iz potrebe. Tudi gledalec si je tedaj želel nekaj novega.

Ob spominu na festival malih odrov kako gledate na ta novi mali novogoriški oder?

Rad upiram pogled v prihodnost in me zanima, kaj bo s tem malim novogoriškim odrom, ki je gotovo zvočno in svetlobno najboljše opremljen v vsej Sloveniji in še širše. Zelo pomembno je tudi to, da je avditorij plitev, zaradi tega so vsi gledalci blizu. Mislim, da je ta oder zanimiva gledališka točka in da bo priklical veliko predstav, tudi monodram. Ker je odrski prostor prostoren, so možne na njem tudi komorne predstave ali celo predstave s srednje številno zasedbo. Vsekakor bo gotovo poživil odnos z občinstvom. Prav zato je letošnja sezona zamišljena tako, da bo njen drugi del na malem odru, kar je drzno, v dobrem smislu seveda. Želja je prav ta, da se animira odnos med odrom in občinstvom in da se pritegne še več občinstva v gledališče. Mislim, da bodo ljudje s to dvorano in odrom zelo zadovoljni, saj je velikanska pridobitev, ki odpira marsikatere možnosti. Prepričan sem, da bo oder zaživel, in če bo tako, bo treba poleg produkcij Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica poskrbeti še za gostovanja drugih gledališč.

Iva Koršič

Misli iz knjige duhovnika Pier Antonia Belline

Biti duhovnik ni lahko (11)

"Naši ljudje niso del tega izprijenega sveta (o katerem je bil govor zadnjič, op. prev.), ampak so žrtve le-tega. Zato je treba nanje gledati s človeškostjo in razumevanjem, v to pa moramo vključiti tudi mlade, ki jih ne zanima le zabava, ampak so prve žrtve takega sveta, ki jih poneumlja, oslepi, jih uporabi in prevara. Ta 'svet' je slab, ciničen, brez naravnih, moralnih in verskih načel in je izpostavljen zapeljevanju in napadom smrtnega sovražnika Boga in človeka, hudiča, ki je vedno na preži, da bi človeka ujel na njegovi najšibkejši točki...

Sv. Pavel

Človekova najšibkejša točka je napuh, kakor nas opozarja svetopisemska zgodba o prvem grehu. Gre za izvirni in skrivnostni greh, ki pa nam je predstavljen z dvema precej jasnima in pomenljivima značilnostma: človek je bil neubogljiv in zapeljala ga je žena, smrtna nevarnost. Poleg tega je imel ta greh zvezo s spolnostjo, sicer se naši prastarši ne bi tekli skrit, saj so bili nagi, pa tudi Bog sicer ne bi pokril njihovih sramotnih delov telesa. Tako negativen pogled na svet, kjer smo celo življenje obsojeni le na trpljenje v pričakovanju, da bomo uživali v nekem prihodnjem, hipotetičnem življenju, ni ideja, ki bi bila vredna človeka, predvsem pa ni vredna Boga. To je nerazumna, absurdna ideja. Ne da bi zanikali resnice, ki nam jih daje Sveto pismo in nam jih posreduje cerkveno izročilo po svojem nauku, mislim, da se je treba karseda močno potruditi, z vsem razumom in notranjo svobodo, ki ju premoremo, da damo nov, verodostojen in dostopen obraz večnim resnicam. Razlage in komentarji izpred mnogih stoletij danes več ničesar ne razložijo in pokomentirajo".

In učenje v semenišču, kako se 'rešiti'? "Od prvega trenutka, ko si vstopil v semenišče, pa vse dokler bo trajala Cerkev, to je do konca časov, po Kristusovi obljubi ter prepričanju in interpretaciji zainteresiranih, ima pot svetosti samo dva nujna tira: pokorščino in čistost. Glede na to, da svetu vladata napuh in najbolj nebrzdana, čezmerna in peklenska spolnost, je jasno, da, če se hoče kdo rešiti, je treba pred svetom bežati in se podvreči strogi disciplini brzdanja telesa, tudi v tisti njegovi najvišji dimenziji, ki ga najbolj približuje Bogu - razumnosti in svobodi, preko 'slepe, vedre in absolutne' pokorščine - kakor tudi v tisti njegovi najnižji dimenziji, ki ga najbolj približuje živalim - poželenju in spolnosti, prek 'take čistosti, ki je sposobna vzdržati kakršno koli preizkušnjo. '

Vse to je seveda mogoče samo na nekem posebnem, zaprtem, izoliranem, dezinficiranem, neonesnaženem in denuklearizirannem kraju, v neke vrste zaščiteni topli gredi, ki rastlino obvaruje pred najmanjšim pišem. Samo tako se lahko reši, s pomočjo žrtev, duhovne, moralne in psihološke telovadbe, predvsem pa z represijo, do smrti mesenega in rojstva duhovnega človeka. Pravi duhovnik, kakor tudi pravi kristjan, mora 'umreti zlu' in živeti le za dobro.

Ta primerjava s smrtjo, ki jo je predložil sv. Pavel, ko je govoril o krstu, je nekaj klasičnega v redovniški in duhovniški duhovnosti. Duhovnik mora biti truplo, v smislu, da lahko predstojniki z njim razpolagajo in ga premikajo, kamor hočejo, on pa do tega ne sme čutiti nikakršnega odpora".

Andrej Vončina

Postna predavanja na Mirenskem Gradu

Biti luč v družini

Na Mirenskem Gradu je bilo v četrtek, 24. marca, prvo postno predavanje z naslovom *Biti luč v družini*. Predavala je s. Mateja Kraševec, specialistka družinske terapije na Sveti Gori.

Povedala je, da se ljudje po navadi zanimajo za solidarnost, ki prihaja od medijskih sredstev in tudi radi dajo kak desetak ali stotak v pomoč tej ali oni ustanovi, temu ali onemu dobrodelnemu društvu, vendar večkrat zgrešijo prav tam, kjer bi pa res morali biti "luč", to se pravi, biti prisotni v družini. "Dar" se začne najprej pri zaprtih vratih, doma v družini. Če tukaj ne znamo biti "dar", potem so tudi drugi darovi in podpore, ki jih v svetu nudimo, brez smisla. Bistvo daru, bistvo solidarnosti ni v daru kot takem, ni v darovanju denarja v pomoč bližnjemu, ampak v odnosu, ki ga imamo, najprej v odnosu do svoje družine. Vsaka družina je enkratna in tudi odnosi v njej so enkratni, kot je "vsakdo enkraten in neponovljiv". In družina ima tako veliko "moč", je tako velika vrednota prav zaradi tega, ker vsaka oseba dobi "pečat" svojega vedenja, svojega odnosa do drugih prav v družini in to mu bo ostalo kot neki pečat celo življenje. Po drugi strani pa prav v družini njegovi člani "zasijejo" v najpristnejšem in najresničnejšem in pridejo do milostnega trenutka in uresničenja. To velja povsem za starše, ki so pravzaprav "hkrati povezani v odnosu in obenem samostojni", je povedala s. Mateja. In naloga vsakega izmed staršev je prav ta, da "vztraja" s svojim partnerjem, da je z njim v odnosu, da "se prečiščuje" in se uči tudi od drugega. Tako prečiščevanje vodi potem v globok občutek, da sta partnerja drug za drugega pomembna, želena in hotena. Kajti bolj kot sta ranjena in bolj kot en partner vsiljuje svoje želje in potrebe, bolj je konfliktno stanje med njima. To pomeni pa, da v njem je nekaj, kar ne gre. Najprej je treba pogledati vase in potem si prizadevati priti do dobrega odnosa, saj odnos z drugim predpostavlja tudi milostni Božji poseg. Otrok je ogledalo odnosov v družini. S tem ko se oče intenzivno zanima za otroke, za njihov razvoj in se trudi zanje, jim daje najmočnejši zgled, kaj pomeni spoštovanje. Zato je pomembno, da starši spoštujejo otroke. In ne samo to. Tudi sami starši se morajo spoštovati, saj se otrok spoštovanja uči tudi iz njunega medsebojnega razumevanja.

V četrtek, 31. marca, je sledilo drugo predavanje z naslovom *Biti sol v družbi*. Predaval je doktor prava Janez Pogorelec.

Karlo Nanut

Inkvizicija in teologija osvoboditve

Brez revežev ni odrešenja

V Gorici je bila razstava in tudi posvet o inkviziciji in njenih najrazličnejših prostorskih in časovnih inačicah. To je pohvale vredno in vsa čast tistim, ki so to pripravili. Upajmo, da bodo referate in pogovore tudi objavili.

V zamejskem dnevniku pa sem prebral tole "Iz vprašanj in posegov iz publike je pronicnila zanimiva in koristna razlaga o vlogi sedanje vatikanske Kongregacije, ki je nadomestila inkvizicijo. Nadzor nad ortodoksnostjo je še sedaj zelo močan – pomislimo na zavračanje drugačnih srednje in južnoameriških gibanj Cerkve osvoboditve ali odklanjanj podpore škofu Romeru ..." Takšen zapis me krepko moti. Cerkev je institucija, ki ima svojo teologijo, svoj ustroj in tudi svoj red, čeprav se prav ta kdaj sprevrže tudi v nered. V teologiji so bila in bodo vedno nova spoznanja, odkritja in tudi nove razlage o Cerkvi in teologiji. Pisec omenjenega članka ali morda tudi razpravljavci pa, kot kaže, o vsem tem niso prav na tekočem. 13. februarja letos se je v stolnici v Braziliji poslovil nadškof Joao Braz de Aviz, ki je postal novi prefekt Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja. Nasledil je kardinala Franca Rodeta, ki mu je potekel mandat. Pred prihodom v Rim smo lahko prebrali obširen intervju z njim. Tam pravi o teologiji osvoboditve (napačno je citirano zgoraj – Cerkev osvoboditve!) takole: "Pomoč siromašnim, za katere se zavzema teologija osvoboditve, je evangeljska rešitev. To poudarjam zato, ker je danes ta še kako potrebna za zveličanje ... Obenem je prav to poudarjanje tudi odgovorno ravnanje Cerkve. S tem Cerkev opozarja na zelo razširjen pojav družbenega izključevanja". Janez Pavel II. je izjavil: "Teologija osvoboditve ni le koristna, ampak tudi potrebna". Na to sta opozorili obe navodili Kongregacije za verski nauk v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Prav tako je Janez-Pavel II. omenil, da sta bili ti dve dopolnili "marksistična metodologija in razlaga stvarnosti iz vsakodnevne izkušnje", daljnosežni napovedi razpada marksistične ideologije. (To se je uresničilo v Evropi z razpadom Berlinskega zidu!). Sedanji papež je ob zadnjem obisku brazilskih škofov "ad limina apostolorum" v Rimu v svojem govoru poudaril: "Menim, da teološko prizadevanje za ločitev prizadevanja za uboge od ideološko pogojene različice teologije osvoboditve še ni zadostno uresničeno". Cerkev ni nikoli imela negativnega mnenja o teologiji osvoboditve kot taki. Bili pa so pomisleki, kam ta spada in v kateri del sveta. Prav tako so še danes pomisleki na najrazličnejše razlage, ki so mejile bolj na marksistično-leninistično doktrino kot na Kristusov nauk. Tu so bila in so še razhajanja, zato teologijo osvoboditve ne moremo primerjati z inkvizicijo. Kdor tako misli, ali celo govori, kaže ne samo na nepoznanje tega področja, ampak tudi na neznanje glede vere in Cerkve nasploh.

Papež Janez Pavel II. moli na grobu škofa Oscarja Romera

Nisem še pozabil, lahko tudi niste vedeli, da je na Božič l. 1997 v zagrebški katedrali nadškof Josip Bozanič v božični poslanici hrvaškemu narodu podal ostro kritiko strukturnega greha, ki je ustvaril kriminal privatizacije in druge socialne nepravilnosti, ki tarejo mlado hrvaško državo in njene državljane. Hrvaški politični analitiki so v tej nadškofovi božični poslanici leta 1997 zaznali začetek konca najmočnejše vladne stranke – HDZ-ja. Izraza "strukturni greh" si nadškof ni izmislil. Vzel ga je iz teologije osvoboditve, in sicer iz knjige španskega jezuitskega, uglednega teologa p. Jon Sobrina. Knjiga ima naslov *Brez revežev ni odrešenja*. P. Jon Sobrina je velik del življenja preživel v El Salvadorju, in to v času državljanske vojne. Danes je ugledni profesor teologije na jezuitski univerzi Srednje Amerike v San Salvadorju. Je pa tudi eden od urednikov v španskem jeziku ugledne teološke revije Concilium. Ta izhaja tudi v slovenščini. (Omenjena knjiga *Brez revežev ni odrešenja* izide še ta mesec v hrvaškem prevodu!)

Še vedno nekateri mislijo, da lahko pišejo o vsem mogočem, kamor spadajo tudi teme o veri in Cerkvi. Premalo upoštevamo, da je neko znanje in poznanje le potrebno, da ne bi v nedogled streljali kozle.

Ambrož Kodelja

Kratki

Nov svet predsedstva Konzulte za združenja laikov tržaške škofije

V ponedeljek, 28. marca, se je prvič sestal novoustanovljeni svet predsedstva Konzulte za združenja laikov tržaške škofije. Sestavljajo ga predsednik Sergij Pahor, podpredsednica Valentina Colautti ter svetniki Luisella Facchin, Annamaria Giorgi-Matcovich, Massimo Gnezda, Duilio Mariani in Patrizia Marinelli in škofov vikar za laike in kulturo msgr. Ettore Malnati. Prisotne je pozdravil ter se jim zahvalil za sodelovanje sam nadškof, ki je izrazil svoja pričakovanja v zvezi z delovanjem Konzulte. Nadškof je mnenja, da bi se morala ta usmeriti predvsem v oblikovanje teološke in pastoralne podlage laikov ter v iskanje občestvenosti in enotnosti podprte s prepričanjem, da vsako združevanje temelji na specifični karizmi in po svoje prispeva k bogatenju in rasti raznolikega telesa cerkvenega občestva. Po opravljenih obveznostih, ki jih določa pravilnik, se je razvila diskusija tako v zvezi s prihodnjo škofijsko Sinodo kot z medškofijskim zborovanjem Oglej 2. Na dan so prišli predlogi za organizacijo formativnih pobud o vlogi, identiteti in poslanstvu krščanskega laika. Prav tako je bil govor o načinu, kako vplesti združenja pri pripravi skupnega dokumenta v zvezi z zborovanjem v Ogleju, kar naj bi ovrednotilo doprinos in poslanstvo vsakega gibanja in društva. Predvideno je, da bo občni zbor Konzulte laikov še pred Binkoštmi. Datum bo naknadno sporočen pristojnim osebam. / V imenu Sveta predsedstva, tajnica Patrizia Marinelli

Pomoč Japonski

Japonsko je 11. marca stresel rušilni potres, potem mu je sledil še cunami. Ta katastrofa je prizadela predvsem siromašne ljudi.

V Tokiu živi in deluje že 55 let misijonar pater Vladimir Kos, ki ga dobro poznamo, ker je bil naš gost na povabilo Misijonskega krožka Rojan in zvesto sodeluje ter pomaga pri akciji zbiranja znamk. Pater Kos že leta skrbi za sirotišnico v Tokiu in naš krožek ga vsako leto podpira. V tem hudem trenutku in zmede je Misijonski krožek odločil, da sproži nabiralno akcijo. Vse, kar se bo nabralo v ta namen, bo izročeno patru Kosu za sirotišnico in za vse potrebe, ki so lahko v tem času najbolj nujne. Dar lahko nakažete preko banke na:
MISIJONSKI KROŽEK ROJAN, via Cordaroli 29, 34135 Trieste
IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948,
Codice BIC: CCTSIT2TXXX
Saksida - tel. 040-36-21-20

S 1. strani

Konkretna pomoč ...

Družine v stiski lahko zaprosijo za mikroposojilo v višini 6 tisoč evrov, ki ga lahko vrnejo v petih letih in vračajo vsak mesec okrog 110 evrov, medtem ko lahko najamemo mikroposojilo za podjetja do višine 25 tisoč evrov po obrestni meri 8 odstotkov, v petih letih se denar vrne, mesečni obrok vračanja je okrog 500 evrov. Italijanska škofovska knferenca je za pomoč družinam namenila sto milijonov evrov, za pomoč podjetjem pa 20 milijonov, svoje pa v sklad prispevajo tudi banke.

"Zavedamo se, da vsi ne bodo mogli vrniti vzetega posojila, zato smo veseli, da je Italijanska škofovska konferenca (CEI) na državni ravni dala v poseben sklad, iz katerega se bodo črpala ta posojila, več kot 120 milijonov evrov, zagotavljam pa vam, da bomo vestno bdeli nad mikroposojili, vsake tri mesece bomo bankam tudi poročali o stanju družine", je še povedal don Paolo Zuttioni, medtem ko je tehnične zadeve razložil predstavnik krajevnih bank Feruccio Franchi.

"Vesel sem, da ste prišli"! je goriški nadškof Dino De Antoni pozdravil ob koncu tiskovne konference vse predstavnike goriških krajevnih bank, ki bodo sodelovale pri mikroposojilih Posojilo upanja.

"Hotel sem vam povedati, da vas ne prosimo denarja za bližnji papežev obisk, kot tudi to, da smo doslej že razdelili 500 tisoč evrov pomoči, prav takšno vsoto pa bomo dali svetemu očetu Benediktu XVI. za njegove dobrodelne, karitativne namene, ko bo prišel na pastoralni obisk v Oglej 7. maja letos! Predvsem pa sem se hotel vsakomur od vas zahvaliti, da ste pristopili k tej lepi pobudi, saj je pri nas veliko družin v stiskah", je še dejal msgr. Dino De Antoni, ki je tudi dodal, da bodo v naslednjih dneh pristopile k sodelovanju še nekatere druge banke, doslej so na našem območju to storile hranilnice iz Ločnika, Manzana, Štarancana in Vileša ter Čedajska banka (Banca di Cividale), banke Intesa, San Paolo, Unicredit ter Prossima. Predstavniki bančnih zavodov so sicer na srečanju dejali, da banke skušajo že same pomagati po svojih močeh, da pa se zavedajo pomena mikroposojil predvsem družinam v stiski. Don Paolo Zuttioni je med drugim tudi povedal, da so največje žrtve sedanje gospodarske stiske predvsem otroci v prizadetih družinah, in je zato vsaka pomoč še kako dobrodošla.

Osma številka otroške revije Pastirček

Pričakovanje Velike noči v cvetoči pomladi

Ko pomladni piš razpre na tisoče cvetov in se začno širiti omamne vonjave, se bliža največji krščanski praznik, Velika noč. Po hudem trpljenju je Jezus premagal smrt. Tudi mi naj bi se z odpovedovanjem marsičemu v postnem času prekalili in prenovljeni dočakali veliko slavje, Gospodovo vstajanje. "Korajžno premagovanje vseh ovir, ki pridejo na pot, veliko pirhov, blagoslova in veselja nad življenjem za Veliko noč, tudi v imenu uprave in uredništva" želi urednik Pastirčka Marijan Markežič. Aprilska, osma številka priljubljene otroške revije vsa drhti v velikonočnem veselju. *Velika noč je, / čuj zvoni*! radostno vzklika pesmica Ivanke Zavadlav, pesnice iz Štandreža. Pomladni utrinek ji je pridala ilustracija Danile Komjanc; v nežne barve jo bodo odele otroške roke, ki bodo priskočile na pomoč tudi njeni mali miški. Le ta vneto suka čopič, da bi bil njen pirh čim lepši. Kako je Jezus pred trpljenjem na osličkovem hrbtu slovesno vstopil v Jeruzalem, opisuje zgodba iz Svetega pisma, ki jo predstavlja Walter Grudina ob zelo povednih ilustracijah Paole Bertolini Grudina. O pomenu znamenja križa, ki ga naredimo, preden začnemo moliti, in o malem in velikem križu razlaga Božo Rustja v lepi rubriki *Moje prve molitve*. Na Kalvarijo, kjer je pod križem stala žalostna Marija, vodi bralca pesem *Jutranji mrak Kalvarijo srebri*, ki jo je na besedilo Franca Gačnika uglasbil Dominik Krt. Kako veselo je velikonočno jutro v krogu družine, prikazuje dopolnjevanka *Velikonočni zajtrk*. Zelo slasten je po zgodnji jutranji vstajenjski maši, ko je srce še vse polno velikonočne radosti. Žar tega najlepšega praznika veje tudi iz rubrike Tatjane Ban, ki z jasnimi navodili in nazornima fotografijama vodi bralca k izdelovanju zajčjega zborčka iz praznih papirnatih škatlic za jajca in iz pirhov ter sladkosnednega zajčka, polnega slastnih čokoladnih jajčk. Otroci ga bodo z lahkoto naredili iz prazne škatlice topljenega sira, kolažnega papirja in drugih navedenih pripomočkov. Čisto po svoje pojmuje postni čas skrajno nerodni, nepoboljšljivi Packo, ki je kot vselej izšel iz domišljije Walterja Grudine. Celo mišek Mat Veronike Srebrnič je dobil navdih pri velikonočnih čokoladnih jajcih. Vanje je spravil sudoku in povabil bralce, naj ga razrešijo. Na čarobne strune pomladi je ubrana stripovska zgodba Antonelle Delbianco, v kateri je protagonist debel črviček Kazimir, ki postaja vse bolj truden in se zabubi, da bi doživel nekaj enkratnega ...

Mala miška
Danile Komjanc

O gostiji, ki jo je priredil "medved, hoste kralj", hudomušno poje pesmica V. Tihomirja Arharja ob simpatični ilustraciji Danile Komjanc, ki je likovno opremila tudi dve kratki poučni pripovedi Janeza Trdine, *Lenuhu ni pomoči* in *Ne želi si več, kot zmoreš*, pa še zgodbico Marize Perat *Matiček in čarobni kamenček*, ki tankočutno spregovori, kako moramo spoštovati naravo in vse njene male in velike prebivalce. Kako lepi so bližnji kraji v Sloveniji, nam spet dokazuje potopisna zgodbica *Trije na potepu*, ki jo z veliko ljubeznijo do naravnih lepot piše Marijan Markežič. Tokrat je stric Maks svoja dva neugnanca, Pastirčka in Tjašo, mimo Postojne popeljal na Planinsko polje, ki postane ob obilnem deževju jezero, in ju seznanil z njegovimi značilnostmi ter ju pospremil do božjepotne cerkve iz 17. stoletja, Sv. Marije na Planinski gori. O zanimivostih stalnih rekel, ki so posebnost vsakega jezika, v jezikoslovnem kotičku duhovito spregovori Berta Golob. Kakšne so značilnosti in navade veveric, ki imajo košate repe, pa ob simpatičnih ilustracijah P. Bertolini Grudina orisuje Nina Grudina. Pomladno drhtenje čudovito veje iz risbic, ki živopisano krasijo kot vselej bogato Pastirčkovo pošto z zapisi raznolikih vsebin. V aprilski številki Pastirčka bodo bralci našli še razvedrilne križanke in zanke. Tudi v tokratnem Pastirčku je veliko lepega, poučnega, vzgojnega in seveda zabavnega. Veselo branje!

IK

Pomoč invalidom

Prošnja Krščanskega bratstva bolnikov in invalidov

Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov (v nadaljevanju Bratstvo) je združenje trajno bolnih in telesno prizadetih oseb. Združuje okrog 300 članov in deluje na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Z dejavnostjo in osebnimi odnosi želi pripomoči k temu, da bi njihovi člani zavestno in dejavno sprejeli odgovornost za svoje življenje ter postali soodgovorni za druge.

V Bratstvu si posebej prizadevajo za preprečevanje in lajšanje socialnih, psihičnih in duhovnih posledic invalidnosti ali bolezni, za preprečevanje in odpravljanje ovir v fizičnem in socialnem okolju ter za druge naloge, ki so v skladu z Zakonom o invalidskih organizacijah. Skrbijo za celosten razvoj bolnikov in invalidov ter jim pomagajo, da se lažje vključijo v svoje okolje in gradijo svet, v katerem so sprejeti in spoštovani v svoji različnosti in dostojanstvu.

Za nadaljnje opravljanje poslanstva in z njim povezane programe potrebujejo nov kombi za prevoz invalidov na vozičkih, za katerega so začeli zbirati donatorska sredstva. V ta namen so odprli poseben račun, na katerega zainteresirani lahko nakažejo sredstva:

Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov, Tabor 12, 1000 Ljubljana, TRR (pri Novi ljubljanski banki) SI56 0201 4025 6229 150, sklic: 00 2907-011, namen: za kombi Bratstva. Nova ljubljanska banka se za humanitarna nakazila odpoveduje proviziji.

Marijine sestre Čudodelne svetinje v Gorici

Zlati jubilej redovnega poklica s. Gabriele Celestine Petaros

V skupnosti Marijinih sester čudodelne svetinje, na Korzu Italija 120, smo se na praznik Gospodovega oznanjenja, 25. marca 2011, skupaj s s. Gabrielo Petaros veselile ter Bogu in Brezmadežni zahvalile za 50 let zvestobe v Bogu posvečenem življenju in v službi bolnim in trpečim.

Skupnost je ta jubilej s skromnim praznovanjem proslavila že na predvečer praznika in na sam praznični dan, zunanja slovesnost pa je bila v nedeljo, 27. marca, ko je v naši hišni kapeli slovesno zahvalno sv. mašo daroval msgr. Oskar Simčič.

Sestra Gabriela letos obhaja tudi svoj življenjski jubilej. Pred 70 leti je zagledala luč sveta in svoje prehojene poti se sama spominja takole:

"Rojena sem bila v verni kmečki družini v Krkavčah v slovenski Istri, 22.2.1941, kot najmlajša od šestih otrok. Pri 17 letih sem se zaradi zaposlitve preselila v Trst, kjer sem vstopila v Marijino družbo. S tem sem imela več možnosti za poglobitev svojega duhovnega življenja. V Trstu sem se tudi prvič srečala z redovnicami. Pri njih smo dekleta iz Marijine družbe opravljale duhovne vaje. Najbolj pa me je nagovoril zgled s. Mediatrike – Marijine sestre, ki je v Trstu stregla nekemu bolniku. Ob njenem zgledu, ob duhovnih vajah, ki jih je vodil lazarist g. Kolarič, in ob obisku Marijinih sester v Gorici, se je v meni počasi prebujal in utrjeval redovni poklic.

V Družbo Marijinih sester sem vstopila v Gorici, na praznik Brezmadežne, 8.12.1960. Z vstopom v noviciat, 25.3.1961, se je začel moj redovni poklic. Ob preobleki sem dobila ime s. Gabriela. Vseh 50 let svoje redovne poti sem preživela v Gorici. Tu imamo Marijine sestre od leta 1963 Dom Marije Kraljice, kjer svoj večer življenja preživlja 14 oskrbovank.

Po desetih letih poklica sem v Palmanovi obiskovala bolničarsko šolo in od takrat je bilo moje delo vedno v službi bolnikov bodisi v našem domu ali pa v privatni postrežbi bolnim na njihovih domovih.

Ko gledam nazaj na prehojeno pot, sem Bogu iz srca hvaležna za redovniški poklic, v katerem sem se vedno počutila srečno, v sestrski skupnosti pa kot doma. S tem ne mislim reči, da na moji poti ni bilo tudi preizkušenj, zato bi rada še posebej omenila pokojno s. Justo Dolhar, svojo vzgojiteljico in dolgoletno predstojnico, ki mi je vedno skrbno in ljubeče stala ob strani. Njej dolgujem posebno hvaležnost za oporo v premagovanju ovir in v prizadevanju za duhovno rast. Bogu hvala za vse"! Tudi me s s. Gabrielo hvalimo Boga za vsa čudovita dela, ki jih je izvršil v njej in po njej za našo skupnost in za trpeče, katerim se vse življenje tako požrtvovalno ter z notranjim žarom, veseljem in ljubeznijo posveča.

Sosestre

Dobrodošla publikacija

Trijezična zgibanka o župniji Jamlje

Naše vasi na goriškem Krasu zadnje čase obiskuje zelo veliko ljudi, še zlasti tistih, ki jih zanima prva svetovna vojna. Obiskujejo jo tudi kolesarji, ki krožijo po celotnem Krasu. To je razlog, zaradi katerega smo pripravili zgibanko o naši župnijski cerkvi v Jamljah, in sicer v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku.

Prva cerkev v Jamljah je bila ob sedanjem pokopališču – sredi stare vasi. Danes je viden samo še del razpadlega prezbiterija, ostanek zvonika pa so porušili pred leti, čeprav je tedanji župnik temu nasprotoval, a ga nihče ni poslušal. O tej cerkvi vemo, da so jo, razpadajočo, obnovili med leti 1853 in 1856. Bila je posvečena sv. Križu, stranski oltar je imela posvečen sv. Antonu Padovanskemu. Zato so že takrat sklenili, da bo on župnijski zavetnik.

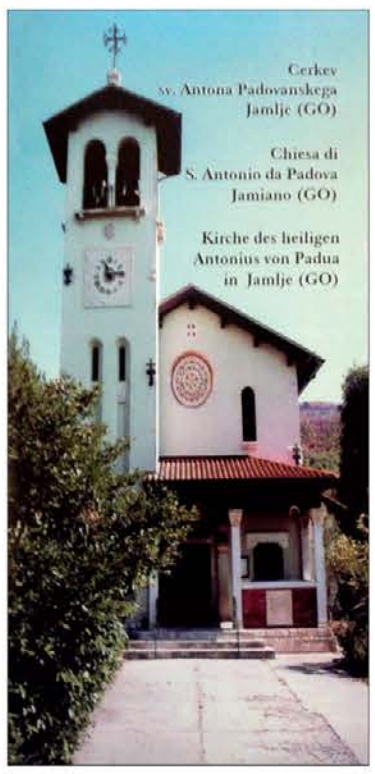

Naši predniki so v vasi imeli tudi Bratovščino sv. Antona z zaobljubo, da vsako leto poromajo na svetnikov grob v Padovo. Zaobljube so bile vedno povezane s kakim dogodkom, požarom, raznimi boleznimi in podobnim. Zaradi česa so se tako zaobljubili v Jamljah, se vsaj za zdaj ne ve nič. Vemo pa, da so tu prvi maševali benediktinski redovniki (benedictini neri) iz Štivana, pozneje pa devinski kaplani.

Leta 1869 so sezidali župnišče in naslednje leto se je vanj vselil naš prvi duhovnik, vikar Štefan Durjava. Ta ima spominsko ploščo v naši cerkvi in je bil tudi naš prvi uradno imenovani (vaški) učitelj. Po prvi svetovni vojni se je vas Jamlje raztegnila ob novi cesti, ki povezuje Trst z Gorico, zato so tam sezidali današnjo cerkev (leta 1925). Pod korom imamo seznam vseh dosedanjih duhovnikov, ki so oskrbovali našo župnijo. Samostojna župnija so Jamlje postale šele l. 1952. L. 1968 je bilo dograjeno župnišče. Po razmejitvi med Italijo in tedanjo Jugoslavijo 15. septembra 1947 so k naši župniji priključili še zaselke v Dolu, ki so do tedaj spadali pod župnijo Opatje selo, ki je ostala v Jugoslaviji.

Zgibanka nas seznanja, da ima župnija okrog 450 prebivalcev, bogoslužje v slovenskem jeziku, opisane so znamenitosti, ki so v cerkvi, govori o podobi Marije, zavetnice Jamelj, bl. Antonu M. Slomšku, lepem križevem potu akademske kiparke Lize Hribar v terakoti, upodobitvi Svetogorske Marije, o znamenitem Slomškovem verzu: "Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne omike", ki obiskovalca pozdravi s stene v lopi pred vhodom v bogoslužni prostor, in še o čem.

Zgibanke imajo svoj pomen, še zlasti tiste, ki so povezane s krajevno zgodovino, pa tudi z vero in vernostjo, zato smo vsi v župniji, ki to cenimo, izredno hvaležni našemu g. župniku Ambrožu Kodelji, da nas je razveselil tudi s tem, kot nas zna samo on, na njemu lasten in originalen način. Ko boste obiskali naš goriški Kras in Jamlje, stopite tudi v našo lepo cerkev. Ne bo vam žal. Poleg bogate umetniške bere vas bodo razveselili tudi enkratni cvetlični aranžmaji, ki jih zna pričarati naša iznajdljiva gospa Nela.

Marco Peric

Prejeli smo

Pojasnilo k članku o branju Sv. pisma

Dragi Novi glas!

Najprej sa zahvaljujem za članek v NG z dne 24.3.2011 o pobudi Branje Svetega pisma, za prisotnost Vašega novinarja in s tem izkazano pozornost.

Zdi se mi pa potrebno, da bolj točno uokvirim to pobudo in opozorim na nekaj aspektov, ki jih imam za pomembne.

Aprila 2010 je bil v Trstu Ljudski misijon za slovenske mestne vernike. Za njegovo pripravo in izvedbo so se predstavniki vseh mestnih slovenskih župnijskih občestev (9 + Pastoralno središče) s svojimi dušnimi pastirji in redovnicami začeli zbirati več kot leto prej. Skupni cilj in delo sta pripomogla, da je nastala lepa skupina zavzetih laikov. Ob tem nas je izkušnja, pri kateri smo bili soudeleženi, potrdila v prepričanju, da je potrebno v mestu na verskem področju (sicer tudi na drugih) čim bolj sodelovati. Zato smo bili vsi pripravljeni tudi po misijonu nadaljevati skupno delo, pravzaprav smo si to sami želeli in pričakovali, da bo tako.

Na srečanju predstavnikov vseh slovenskih župnij in župnjiskih občestev Openskega dekanata, v katerega spadamo vsi Slovenci tržaške škofije, je bilo predlagano, da si skrb za načrtovanje in organizaranje pobud prevzamejo trije Področni sveti (za Kras, Breg in mesto), v katerih naj bi se zbirali duhovniki, redovnice in laiki župnij oz. župnijskih občestev tegale območja.

Tako imamo tudi v mestu svoj Področni svet (za Trst in Milje), v katerem so v glavnem osebe, ki so že sodelovale pri izvedbi ljudskega misijona in ki so kar trdno prepričane o pravilnosti tako zastavljenega dela.

Pobudo "Branje svetega pisma" je pripravil mestni Področni svet za vsa mestna župnijska občestva (seveda vabimo tudi poslušalce, ki ne živijo v mestu). Pri njej sodelujejo duhovniki in - kot bralci - redovnice in laiki vseh župnijskih občestev (ali skoraj vseh, 9 na 12). Prav je vedeti, da se bo zvrstilo 15 bralcev, morda pa tudi več, če se nam bo še kdo pridružil. Na vsakem srečanju-branju sodeluje približno 7 bralcev, odvisno koliko je odlomkov. Tako je bilo tudi na prvem, medtem ko bi se iz Vašega članka dalo razumeti, da sta bila bralca samo dva... K pobudi je torej pristopilo kar lepo število zavzetih vernikov, ki najprej sami želijo prisluhniti božji besedi in ki so nato še pripravljeni tudi nekaj narediti za skupnost.

Omenjena pobuda ima svoj globoki duhovni pomen. Izvedli pa so jo že tudi italijanski verniki na priporočilo našega škofa Crepaldija, da se vzpodbudi in pomaga verujočemu, da se približa Svetemu pismu, da ga bolj pogosto vzame v roke, prebira in razmišlja o Božji besedi.

Za nas slovenske mestne vernike pa ima še dodatno vrednost, in sicer to, da je znak našega zavedanja, da moramo delati skupaj, da to hočemo in da to v določenih pogojih tudi zmoremo.

Vsako sredo v postnem času se torej zbiramo v cerkvi pri Sv. Jakobu (16-17). Ni nas prav veliko, a tja gremo prepričano, odhajamo pa zadovoljni. Seveda bi nas bilo lahko za polno cerkev... Zato vabimo še enkrat vse na prihodnja branja...

Lep pozdrav

Ivica Švab
Milje, 28.3.2011

Kratke

Nov podvig Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Mednarodni center za glasbo in umetnost ArsAtelier predstavljata nov projekt, ki želi prikazati razgibano glasbeno kompozicijsko delovanje na Goriškem in drugod po Italiji. Revijo Komorna glasba med preteklostjo in sodobnostjo si je zamislil profesor kompozicije na omenjeni glasbeni šoli, David Macculi, ki je povedal, da so štirje koncerti in seminarji pred samimi koncerti

namenjeni temu, da bi se šola primerjala z drugimi ustanovami in da bi ljudem predstavili skladatelje in njihova nova dela. Cilj revije je predstaviti glasbeno delovanje na Goriškem tudi z zgodovinskega vidika. Po Italiji se večkrat dogaja, da ljudje ne vejo, kje leži Gorica in da tu sobivata slovenska in italijanska narodna skupnost. Sodelovanje z različnimi ustanovami bo lahko privedlo do malce boljše prepoznavnosti našega mesta. Tudi goriška glasbena šola bo namreč gostovala pri sodelujočih ustanovah in sodelovala na pomembnih festivalih.

Prvi koncert so oblikovali gojenci in učitelji konservatorija "F. Venezze" iz Roviga v četrtek, 31. marca. Drugi koncert bo na sporedu v petek, 8. aprila; oblikovala ga bo višja glasbena šola "A. Peri" iz Reggio Emilie. Slovenska glasbena šola Emil Komel se bo predstavila v sredo, 27. aprila. Revijo bodo sklenili v petek, 6. maja, ko bo nastopil konservatorij "A. Steffani" iz Castelfranca Veneta. Na goriški glasbeni šoli napovedujejo program, ki bo združeval komorno in elektronsko glasbo. Goričani bodo predstavili svoja najnovejša dela, pa tudi dela skladateljev Kogoja in Cecilije Seghizzi. Simone Peraz je na tiskovni konferenci poudaril, da bi bilo treba figuro skladatelja Kogoja ovrednotiti, ker je njegova glasba zelo originalna.

Vstop na koncerte, ki želijo predstaviti kompozicijsko realnost v Gorici, je prost. / Bee

Marco Sulli-Sulčič v Sovodnjah

Nafta ne onesnažuje morja, saj je organska snov, izhlapi oz. se uleže na dno. Tudi ne bo prav hitro zmanjkala, saj jo je z novimi tehnologijami možno črpati tudi zelo globoko pod morjem. O tem in drugem je na zanimivem srečanju z avtorjem v organizaciji Goriške Mohorjeve družbe in občinske knjižnice v Sovodnjah v ponedeljek, 28. marca, spregovoril capt. Marco Sulli-Sulčič, avtor uspešnice Nafta, ki je lani izšla pri Celjski Mohorjevi družbi v sozaložbi z GMD. V pogovoru s časnikarjem

in tajnikom goriške založbe Markom Tavčarjem je tržaški Slovenec, ki je 35 let delal za družbo Chevron, marsikaj zanimivega povedal o zgodovini, tehnologiji in razvoju naftne industrije, pa tudi o nesreči v Mehiškem zalivu. Zraven je dodal nekaj anekdot iz osebne izkušnje in rad tudi odgovarjal na vprašanja prisotnih. Med drugim je povedal, da se je lotil pisanja druge knjige, posvečene tankerjem.

Feiglova knjižnica

Deseta Pravljična urica / Radovedni in sramežljivi noski

Dvanajst malčkov, ki so prišli v ponedeljek, 14. marca, v Feiglovo knjižnico na deseto Pravljično urico, je živahna pravljičarka Katerina Citter odpeljala na zelo čuden, zelen otok. Tam prebivajo klovnski noski, ki so radovedni, a sramežljivi. Z zvijačo jih lahko spraviš z zelene rastline, na katerih živijo, in jih odneseš domov. To so mali poslušalci s pripovedovalko, opremljeno s plastičnim čolnom, zelenim plaščem in z rastlinico v lončku, tudi storili, saj so noski viseli lepo vidni na okrasnem fikusu – tja so jih seveda obesile iznajdljive knjižničarke. Ob tej nenavadni pravljici in ob iskanju noskov so se otroci zelo zabavali. Tokrat so poleg lepo ilustriranih knjižic, ki jih bodo doma neštetokrat prelistavali, s seboj vzeli tudi noske, s katerimi se bodo lahko spremenili v simpatične, radovedne klovne in si ob tem morda izmislili novo zgodbico. / IK

Revija Zlata grla / 9. in 10. aprila

Otroški in mladinski pevski praznik na Goriškem

Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela bo v sodelovanju z Združenjem cerkvenih pevskih zborov - Gorica tudi letos, že enajstič, organiziralo priljubljeno pevsko revijo Zlata grla. Revialni del bo potekal 9. aprila v Kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči s pričetkom ob 18. uri. Tu bo nastopilo kar deset zborov: OPZ Vrh Sv. Mihaela, OPZ Mali Veseljaki, Mali OPZ KD Sovodnje, OPZ Igo Gruden - Nabrežina, OPZ Štandrež, OPZ Mali Lujerji, šolski zbor nižje srednje šole Ivan Trinko, OPZ OŠ France Bevk -Tolmin, MlPZ Gorica in Mali OPZ Frančišek Borgia Sedej iz Števerjana.

V nedeljo, 10. aprila, pa bodo zbori, ki so se prijavili na tekmovalni del, nastopili v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Organizatorje je število sodelujočih zborov na tekmovalnem delu prijetno presenetilo. Letos se bo namreč pred strokovno žirijo zvrstilo osem otroških in štirje mladinski zbori. V pevskih sposobnostih se bodo tako pomerili: OPZ KD Sovodnje, OPZ OŠ Romjan, OPZ OŠ Josip Abram - Pevma, OPZ OŠ Virgil Šček - Nabrežina, OPZ Kraški cvet iz Trebč, OPZ Veseljaki iz Doberdoba, OPZ OŠ Avgust Černigoj, OPZ dr. Bogomir Magajna - Divača, MlPZ A. M. Slomšek, MlVS Bodeča neža, VS nižje srednje šole sv. Ciril in Metod in Ml zbor Krasje. Zaradi velikega števila prijavljenih zborov so se organizatorji odločili, da bo tekmovalni del Zlatih grl potekal v dveh izmenah: na jutranjem tekmovalnem koncertu s pričetkom ob 11. uri bodo nastopili mladinski zbori, ob 16.30 pa otroški. Vsak zbor bo predstavil tri skladbe, in sicer eno slovensko umetno skladbo, eno priredbo slovenske ljudske pesmi in eno skladbo po lastni izbiri.

Medtem ko bodo člani žirije na delovnem sestanku odločali o izidu tekmovanja, bo občinstvo v dvorani kratkočasila skupina Gledališče na vrvici iz Nove Gorice z gledališko glasbeno predstavo Mali korenjak v režiji priznanega režiserja Emila Aberška, ki je tokrat v svojo predstavo vključil tudi verze Nika Grafenauerja. Saj ima Pedenjped marsikaj povedati cicibanom vseh starosti...

Nika Cotič

Podgora

Predsednik krajevne skupnosti Podgora Walter Bandelj je prejšnji teden opozoril javnost, da je na področju nekdanje tekstilne tovarne, točneje v ul. Cotonificio 32, še vedno prisotnih okrog petnajst tisoč kvadratnih metrov eternita, ki se začenja nevarno drobiti in ogroža zdravje ljudi. Bandelj je o tem seveda že obvestil občinsko upravo, dvakrat se je obrnil tudi na sodne oblasti. V sredo, 13. aprila, bo krajevni svet ob 15.30 obravnaval prav to temo; povabljeni so strokovnjaki in člani deželne komisije, ki se ukvarja s problemom eternita. Čeprav je Bandelj poudaril, da je težava stvarna, je župan Ettore Romoli odvrnil samo to, da se mu zdi govorjenje predsednika krajevne skupnosti pretirano alarmistično. Napovedal je, da bo zaprosil deželno upravo za prispevek ad hoc, s katerim bi v nekdanji industrijski in obrtniški coni v Podgori opravili študijo, ki bi "z znanstveno gotovostjo" preverila realno stanje in morebitno nevarnost za zdravje prebivalcev.

Mladinski dom / Dr. Alenka Rebula

Mladinski dom vabi v sredo, 13. aprila 2011, v Dom Franc Močnik Gorica (ul. San Giovanni 9) na predavanje dr. Alenke Rebula z naslovom Iz bolečine in jeze do moči. "Ko nas ponižujejo ali ko trpimo, se navadno branimo na napačen način, in sicer tako, da svojo stisko še povečujemo. Lahko se naučimo manj trpeti, poskrbeti zase, upravljati jezo in jo spreminjati v moč. Samozavest je cilj, ki ga lahko uresničujemo vsak dan z majhnimi, a pomembnimi koraki".

ZCPZ Gorica in PD Vrh Sv. Mihaela

Tečaj vokalne tehnike

Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica bo v sodelovanju s PD Vrh Sv. Mihaela priredilo v petek, 15. aprila, v prostorih KD Skala v Gabrjah delavnico vokalne tehnike, ki jo bo vodila priznana pevka in pevska pedagoginja prof. Nina Kompare. Od 17. do 21. ure bo potekala javna vaja DVS Bodeča neža, na kateri se bo prof. Kompare poglobila v vokalno tehniko zborovskega petja. S pomočjo zbora bo prikazala različne vokalne vaje, primerne za upevanje in vokalni razvoj zbora; posvetila se bo tudi individualnemu vokalnemu razvoju pevcev. Prireditelja dajeta možnost zainteresiranim zborovodjem in pevcem, da se prijavijo kot poslušalci in se tako soočijo s problematiko vokalne tehnike v zboru – predvsem v mladinskih sestavih, ko je pevski nastavek primarnega pomena – ter opazujejo strokovnjaka na delu.

DVS Bodeča neža bo izkoristila odlično priložnost kot pripravo na italijansko državno tekmovanje v mestu Vittorio Veneto, 28. in 29. maja, ter za gostovanje na nizozemskem festivalu mladinskih zborov Singing together, ki bo v Haagu od 20. do 22. maja.

Kdor se želi prijaviti na srečanje 15. aprila kot poslušalec, lahko pokliče na t. š. 0481-31817 (Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica) med 8. in 14. uro vsak dan od ponedeljka do petka ali pošlje elektronsko pošto na naslov corili01@gorica. 191. it.

Rajonski svet Sveta Gora-Placuta in KS Solkan

O sodelovanju in skupnih načrtih

V sredo, 23. marca, so se predstavniki rajonskega sveta Sveta Gora-Placuta srečali z zastopstvom Krajevne skupnosti Solkan. Srečanje, ki sta ga predlagala rajonska svetnika Slovenske skupnosti Miloš Čotar in Niko Klanjšček, je bilo prvo po upravnih volitvah, na katerih so Solkanci obnovili svoj odbor. Po uvodnih pozdravih predsednika goriške četrti Giancarla Karlovinija in novoizvoljenega predsednika solkanske krajevne skupnosti g. Jožkota Lebana se je med prisotnimi razvila debata o nekaterih najbolj aktualnih temah območja ob reki Soči, ki sicer spada v dve različni državi, a ima veliko skupnih težav in tudi pričakovanj. Rajonski svetnik Miloš Čotar je sosedom obnovil in razložil problematiko v zvezi s prihodnostjo rajonskih svetov v občini Gorica. Predstavnik SSk je posebej podčrtal stališče, ki ga ima glede tega slovenska stranka, in se sosedom priporočil, naj v svojem mandatu skrbijo za ohranitev tesnih čezmejnih stikov, še toliko bolj zato, ker je prihodnost goriških okrožnih svetov odslej skrajno negotova. Predsednik Leban se je v svojem posegu navezal na to problematiko in pri tem dodal, da je bil tudi v Sloveniji že nekajkrat govor o preureditvi sistema krajevne uprave, ki bi črtala krajevne skupnosti, do danes pa so se vselej vsi prepričali, da je njihov obstoj dragocen in nenadomestljiv. Na srečanju je tekla beseda tudi o nekaterih konkretnih posegih, ki bi prav gotovo zbližali ljudi z obeh strani državne meje in bi pomenili pomemben doprinos za to območje. Rajonski svet Sveta Gora-Placuta je namreč soglasno predlagal občinski upravi in pokrajinskemu avtobusnemu podjetju APT, da bi mestno avtobusno linijo št. 1, ki pelje skozi Gorico, podaljšali z današnje končne postaje na Svetogorski ulici do trga v Solkanu. Solkanski odbor pa je sosede seznanil z ambicioznim načrtom ureditve soških bregov in ponovne izgradnje lesenega mostu za pešce, ki je bil na tem območju, dokler ga niso uničila bombardiranja med prvo svetovno vojno. Izvedba te zamisli bi ustvarila čudovit sprehajalni trikotnik, ki bi se vil po obeh bregovih Soče, povezal Gorico, Solkan in Štmaver in se sočasno povezal s pravkar urejeno kolesarsko stezo, ki pelje proti Plavam.

Seja je potekala v italijanščini in slovenščini, rajonska svetnika Slovenske skupnosti pa sta skrbela za prevajanje. Uradnemu delu srečanja je sledila še kratka zdravica, med katero bi bilo prevajanje čisto odveč, saj se je ponovno izkazalo, da se v sproščenem pogovoru, tudi tisti, ki vztrajajo, da jim je slovenščina popolnoma tuja, prav dobro razumejo s slovenskimi sosedi.

MČ

Častitljiva obletnica Slovenskega planinskega društva iz Gorice

Sto let ljubezni do gora

Slovensko planinsko društvo Gorica praznuje letos stoletnico svojega obstoja. Veliki jubilej so proslavili v soboto, 2. aprila, v Kulturnem domu v Gorici. Najprej je bilo na vrsti odprtje razstave, ki jo je predstavil Vlado Klemše. Razstavili so fotografije, ki prikazujejo bogato delovanje društva. Vključiti so skušali take fotografije, ki imajo estetsko vrednost, a hkrati tudi kaj povedo. Med razstavnimi eksponati so tudi stare lesene smuči in sodobni kombinezoni, ki jih sedaj rabijo smučarji.

Predsednik SPDG, Marko Lutman, je najprej pozdravil nekdanjega slovenskega predsednika Milana Kučana, predsednika Planinske zveze Slovenije Bojana Rotovnika, senatorko Tamaro Blažina, nekdanjega senatorja in evroposlanca Dimitrija Volčiča, sovodenjsko županjo Alenko Florenin, števerjansko županjo Franko Padovan, župana občine Miren-Kostanjevica Zlatka Marušiča, svetnico občine Nova Gorica Anamarijo Rijavec, pokrajinska odbornika Maro Černic in Marka Marinčiča, predsednika deželnega CONI-ja Giorgia Brandolina, predsednika ZSŠDI Jureta Kufersina, predsednika SKGZ Rudija Pavšiča in pokrajinskega predsednika SSO Walterja Bandlja.

V govoru se je spominjal božičnih počitnic, ki so jih osnovnošolci preživeli v Domu na Lazni. Zanj je bil to prvi stik z društvom. Otroci so preživljali svoj čas v zasneženi pokrajini, a brez udobnosti, ki smo je sedaj vajeni. Šlo je za prvi smučarski tečaj planinskega društva v začetku '70. let. Lutman je poudaril dolgo in bogato tradicijo društva. V zgodovini društva se zrcali tudi sama zgodovina naših krajev. Dvema svetovnima vojnama in mržnji do slovenske skupnosti ni uspelo zatreti klene volje planincev, ki so takoj po vojni obnovili dejavnost. Vezna nit v društvu ostajata ljubezen do gora in stik z naravo. V današnji družbi, v kateri ima veliko vlogo individualizem, so vrednote planinstva še veljavne. Morda išče danes človek še več stika z naravo, ker želi tako pridobiti notranje ravnovesje.

Predsednik Planinske Zveze Slovenije Bojan Rotovnik je povedal, da se je planinsko društvo pred tremi leti spet pridružilo Planinski zvezi, vendar so bile vsebinske povezave vselej prisotne, zato so njihove ponovne vključitve toliko bolj veseli. Jure Kufersin, predsednik ZSŠDI, je poudaril, da je tako visok jubilej pomemben, ker je dokaz, da je slovenska narodna skupnost ukoreninjena na ozemlju in delavna.

Slavnostni govornik na proslavi je bil prvi predsednik samostojne Republike Slovenije, Milan Kučan. Govoril je o Triglavu kot simbolu narodnega odpora. Triglav je tudi prikazan na slovenskem grbu. Ko je Jakob Aljaž odkupil zemljišče na vrhu Triglava, je tako zavaroval vrh, da bi ostal slovenski. Slovenci so se torej morali boriti tudi za svoje gore. Povedal je, da je rojstvo planinstva tesno povezano z narodno obrambo, saj je bilo pomembno proti ponemčevanju, ki se je takrat dogajalo na Slovenskem. Posebnost Slovencev pa je, da je postalo planinstvo množično gibanje. Tudi fašizem ni zatrl slovenske ljubezni do gora. Primorci so v gorah zapustili trajne sledove, o tem pričajo različne koče. Kučan je nato poudaril, da se stoletnica planinskega društva ujema z desetletnico sprejetja zaščitnega zakona. Kljub temu da ne dosega prave zaščite, je treba na sprejetje gledati kot na uspeh, čeprav so z izvajanjem težave.

Večer je povezovala Jasmin Kovic, pesmi Ludvika Zorzuta je recitiral Nikolaj Pintar. Tudi številni pevci in dirigent mešanega pevskega zbora Hrast iz Doberdoba, Hilarij Lavrenčič, so člani planinskega društva. Proslavo so pevci poživili z izvedbo različnih pesmi, ki so večer lepo povezale v celoto.

Najstarejši člani društva, Natalija Gravner, Vilma Bregant in Saverij Leban, so prejeli v spomin priznanje: umetniško delo Silvana Bevčarja.

Bee

Obvestila

V četrtek, 7. aprila, ob 20.15, prireja banka Mediolanum v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž srečanje, na katerem bo menedžer banke Mediolanum, Antonio Cibin, posredoval svoje misli o današnji svetovni situaciji (potresi, vojne, bančne krize). Srečanje bo predvidoma trajalo eno uro. Prisrčno vabljeni vsi!

V soboto, 9. aprila, bo za otroke in mladino križev pot na Mirenski Grad. Začetek spodaj točno ob 14.30, v cerkvi priprava in spoved. Ob 16. uri bo sv. maša.

PD Štandrež prireja šestdnevni društveni izlet Italija-Črna gora od 9. do 14. aprila 2011. Program predvideva: Loreto, Monte Sant'Angelo, San Giovanni Rotondo, Alberobello, Matera, Bari, Bar, Kotor, Lovčen, Cetinje, Bečiči, Dubrovnik, Međugorje, Čitluk in Mostar. Informacije: 0481 20678 (Božo) ali 347 9748704 (Vanja).

V petek, 15. aprila, bo ob 20. uri v Podgori od nekdanje šole do vodovoda na Kalvariji spokorniški sv. križev pot, zaobljubljen za mesto Gorico, kot ga je želel prvi goriški nadškof Karl Mihael Attems.

Velikonočno potovanje s Krutom v "Baltske prestolnice" od 21. do 26. aprila z obiskom Vilniusa, Rige in Tallina. Informacije na sedežu Kruta, ul. Cicerone 8/B, tel. 040/360072.

KRUT vabi na cvetlični sejem Euroflora, ki bo v Genovi od 25. do 26. aprila. Informacije na sedežu Kruta, ul. Cicerone 8/B, tel. 040 360072.

Romanje v Medjugorje od 13. do 16. maja 2011. Predviden je vzpon na Križevac in hrib prikazovanj, obisk skupnosti Cenacolo ter udeležbe pri mašnih daritvah. Nastanitev pri družinah v bližnji okolici. Potrebna veljavna osebna izkaznica: Prijave: župnik dr. Jože Markuža 040 229166, g. Darko 0481 882395 ali 0481 32121, ga. Ana 003865 3022503.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da se nadaljuje vpisovanje za izlet v Beograd, ki bo od srede, 18. maja, do 22. maja. Je še nekaj prostih mest. Prijave na tel. 0481 390688 (Saverij), 0481 882024 (Ivo) in 0481 882183 (Dragica).

Z Novim glasom v Nemčijo od 14. do 21. junija 2011. Prijava in informacije na upravi NG v Gorici, tel. 0481 533177, in na uredništvu v Trstu, tel. 040 365473. Akontacija ob vpisu: 200,00 evrov. Kdor bi želel prejeti program potovanja po elektronski pošti, naj sporoči na naslov mohorjeva@gmail. com.

Slovensko planinsko društvo v Gorici prireja ob 100-letnici ustanovitve večdnevni planinsko-turistični izlet v Bolgarijo od 25. junija do 3. julija. Prevoz z avtobusom. Prednost imajo člani.

Sožalje

Ob izgubi drage mame Milke iskreno sočustvuje s svojo odbornico Lidijo Jarc odbor Kulturnega centra Lojze Bratuž in ji izreka občuteno sožalje.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 8.4.2011 do 14.4.2011)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 8. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Nedelja, 10. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 11. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna, zabavna in zborovska glasba - Zanimivosti v naši okolici - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 12. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 13. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Iz goriške preteklosti I. del - Izbor melodij.

Četrtek, 14. aprila (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

OŠ P. Butkovič Domen Sovodnje / Pevsko glasbena pravljica

Živahen pozdrav pomladi

Po že ustaljeni navadi zvabijo šolarji OŠ Peter Butkovič Domen iz Sovodenj, ob prihodu cvetoče pomladi, v domači Kulturni dom na pomladno prireditev starše, brate, nonote in sploh vse tiste, ki jim otroško nastopanje vliva veselje v srca. Tokrat so se občinstvu, ki je res do zadnjega kotička napolnilo vaško dvorano, v kateri je sedela tudi županja Alenka Florenin, predstavili v petek, 1. aprila, s pevsko glasbeno plesno prireditvijo z naslovom Obisk. V zimskem času so poleg rednega šolskega dela z izvedenkama Jano Drasič in Jelko Bogatec odkrivali bogati svet zvokov in plesa, tako da so lahko pred gledalci živahno pokazali, kaj so osvojili med temi urami. Na zavesi v ozadju odra so bile posejane pisane cvetlice, v ospredju pa so se ob različnih ritmih, kakor pač to narekujejo njihove značilnosti, zvrstile gozdne živalice: kosi, pisani metuljčki, veveričke, zajčki, ki so skakljali, srnice, ki so kopitljale, lisičke v bolj uglajeni drži, ježki, ki so se valili, čuki, ki so smešno stegovali vratove, volkovi, ki so se obnašali kot pravi 'frajerji' ... Prav tem je prišlo sporočilo, da prihaja v gozd na obisk sam tiger. In tedaj se je začelo mrzlično čiščenje gozda, ki je pošteno namučilo živalice, da so bile ob koncu tako trudne, da so se kar zgrudile na tla. Vse to so otroci duhovito prikazali s plesnimi koraki in gibkimi kretnjami najprej v iskrivem tempu ob živahni glasbeni spremljavi, katere ritem je počasi pojenjal, ob njem so sočasno tudi živalice zmeraj bolj sopihajoče opravljale delo. Ko se je pojavil bleščeči tiger, se je začelo živahno praznovanje ob južnoameriških ritmih. Prišel je seveda tudi trenutek slovesa, a razigrane glasbe ni bilo še konec: zaplesali so namreč še učitelji in učiteljice in neučno osebje. Kot predstavnica staršev je pred mikrofon stopila Katerina Citter in se vsem zahvalila za tako lepo, hudomušno prireditev in učnemu in neučnemu osebju v imenu staršev poklonila cvetlični dar. Zahvala je šla tudi sovodenjskemu Kulturnemu društvu, ki je dalo na razpolago dvorano. Pred začetkom zabavne prireditve, ki so jo poleg učencev izoblikovali tudi malčki zadnjega letnika vrtca, je dvojezičen pozdrav in kratek nagovor imela ravnateljica Večstopenjske šole Doberdob, Sonja Klanjšček. Med drugim je poudarila, da je šola še zmeraj izredno potrebna in pomembna, ker poleg tradicionalnega posredovanja učne snovi uči šolarje, a tudi učitelje in starše, živeti drug ob drugem, si pomagati in skupaj rasti. Šola naj bi postala 'učeča' skupnost, v kateri vsak lahko nekaj pridobi in pri tem osebnostno zori. Posebej je seveda pohvalila otroke, ki so zelo dejavni in ustvarjalni, saj so že v jesenskem času imeli prireditev Skriti kotički naše vasi s prikazom domačega kraja ob podpori sovodenjske občine.

IK

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani ob težki izgubi naše drage mame, none in sestre

BOGOMILE (MILKE) TINTA vd. JARC

Posebna zahvala naj gre pevskemu zboru Podgora za lepo petje, župnikoma Josipu in Tvrdku za pogrebno mašo, učenkam 5. r. OŠ J. Abram in njihovim staršem, prijateljem, kolegom in vsem, ki ste počastili njen spomin.

Lidija, Milan in vsi sorodniki

SKRD JADRO s pokroviteljstvom OBČINE RONKE

vabi na

PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE IVA PETKOVŠKA

SLOVENCI in GRAAL

ob prisotnosti avtorja bo o delu govoril Karlo Mucci

torek, 12. aprila 2011, ob 20.30 uri

Ronke, zgornja dvorana tržiškega Kulturnega konzorcija

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
DEKANIJA ŠTANDREŽ
SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA

vljudno vabijo na predavanje

VERA - KULTURA - DIALOG

predavatelj Jože Kopeinig, rektor Doma v Tinjah na Koroškem

Kulturni center Lojze Bratuž
četrtek, 14. aprila 2011, ob 20.30

Založba Mladika, ZTT in Tržaška knjigarna

Na kavi z Evelino Umek

Literarni svet in čvrsta življenjska etika Eveline Umek sta se dodobra pokazala med pogovorom, ki ga je tržaška pisateljica imela z urednico Mladike Nadio Roncelli na srečanju ob kavi v sredo, 30. marca, v Tržaški knjigarni. Svetoivančanka Evelina Umek, pisateljica in prevajalka ter scenaristka, je univerzitetni študij dokončala v Ljubljani, kjer je bila dolgo let dejavna pri Otroškem in mladinskem programu na RTV Slovenija. Napisala je več radijskih iger in knjig za otroke (*Klatimaček Grof, Capek in Klara, Slovar radovednega Tačka, Taček v gledališču, Malka gre v Trst, Sprehod z baronom in drugimi imenitnimi Slovenci*): pri tovrstni literaturi je vedno sledila prepričanju, da je treba otroka popeljati v radovedno odkrivanje okolja in življenja. Leta 1995 se je preselila v Trst in na novo začela odkrivati svoje rojstno mesto. Leta 2003 je napisala prvo samostojno zbirko novel z naslovom *Mandrija in druge zgodbe*, za katero je leta 2004 prejela literarno nagrado Vstajenje: s tem delom se je želela pokloniti staršem in družini. V Trstu rada prebiva, še zlasti potem, ko so v Ljudskem vrtu postavili spomenik pesniku Srečku Kosovelu.

Roncellijeva je za izhodišče soočanja izbrala njen zadnji roman *Zlata poroka ali Tržaški blues* (Mladika), v katerem pisateljica tankočutno prodre v dinamike družinskega kroga, "da bi podala današnje stanje duha v naši manjšinski skupnosti". V zgodbi namreč prihajajo do izraza različni pogledi na slovenstvo, ta drugačnost pa je odvisna zlasti od generacijske pripadnosti posameznih družinskih članov. V romanu se razpredajo odnosi med starejšimi, ki še čutijo odnos do svojih slovenskih korenin, in mlajšimi, pri katerih se občutek pripadnosti razvodeni v morju globalizacijskega prepričanja, da je bolje pripadati svetu kot domu. V take dinamike je Evelina Umek vpela tudi tematiko nasprotovanja in nesoglasja, ki se rado pojavlja v mešanih zakonih, ko spoštovanje med člani upade. "Zavedati se moramo, da takega slovenstva, ki smo ga bili mi vajeni, danes ni več", je dejala pisateljica; po njenem mnenju je nujno, da se končno soočimo s pojavom raznolikosti. "Raznolikost ne pomeni multikulturnosti, je pa bogastvo, ki so ga lahko vsi deležni, če so pripravljeni spoštovati različnost drugega", je pojasnila in se takoj navezala na svoj prejšnji roman *Frizerka*, temelj katerega je ravno vprašanje identitete. Junakinja zgodbe je namreč le ena izmed toliko izgubljenih duš v Trstu, ki je navidez italijanski, v globini pa je vse prej kot to. Je mesto odtujenih ljudi, kot je to primer glavne junakinje Romane, ki je iz svoje osebnosti zbrisala del svoje slovenske identitete, a tega ne obžaluje in niti ne skuša spremeniti. "To je ženska, ki je brez krivde kriva. Okoliščine so bile namreč večje od sposobnosti razumevanja sebe: znašla se je tako v praznini, ki je ni znala zapolniti", je dejala pisateljica.

Evelina Umek in Nadia Roncelli (foto IG)

Posebne pozornosti so bili deležni tudi ženski liki, ki so močno prisotni v zgodbah Eveline Umek. Govor je bil tako o Marici Nadlišek Bartol (mami pisatelja Vladimira Bartola), ki ga je pisateljica obdelala v romansirani biografiji z naslovom *Po sledeh fate morgane*. V tej junakiniji se namreč zgošča usoda ženskega sveta v prvi polovici 20. stoletja. Tedaj so družbene okoliščine odrekale ženskam vsakršno svobodno in svobodomiselno vlogo izven ozkih družinskih meja: Marica se je morala odpovedati pisanju, željam, življenju. "Nesrečna je bila vse življenje, še danes je izrinjena iz tržaške zavesti", je dejala Evelina Umek, ki preko trpkih usod svojih junakinj želi svariti bralke pred potrebo po čim bolj prepričanem nastopanju v sodobnih družbenih dinamikah: "Ženske si morajo zavihati rokave in popraviti do sedaj storjene napake", je poudarila pisateljica.

IG

Občine

Zimzelena zborovska kultura

Občine so v zadnjih tednih postale kraj zanimive, čezmejne pevske izmenjave z dvema koncertoma zborovske glasbe. Otroško in mladinsko pevsko društvo Vesela pomlad je najprej povabilo mlade pevce glasbenih šol iz Izole in Kopra, župnija in zbor Sv. Jernej pa sta predstavila občinstvu moški zbor Tomaža Tozona & Viribus Unitis, ki od lanske sezone deluje kot združenje pevcev iz vseh krajev Slovenije. V tem zboru poje tudi nekaj openskih pevcev, kar je bilo seveda povod za gostovanje s koncertom, ki je z izborom nabožnih pesmi počastil Evharistični kongres. Zbor je ob tej priložnosti nastopil v nekoliko okrnjeni, tridesetčlanski zasedbi, a je tudi v tej obliki pokazal svoj solidni potencial, ki temelji na zrelih glasovih izkušenih pevcev. Vsi člani imajo namreč več vzporednih zborovskih dejavnosti in nekateri izhajajo iz skupnega pevskega okolja, kot je pojasnil zborovodja Tomaž Tozon: "Z obnovitvijo dejavnosti ljubljanske Glasbene matice sem v devetdesetih letih prevzel vodstvo mešanega zbora ustanove, ki je štel okrog 75 članov. Kasneje sem bil pobudnik ustanovitve ravno tako velikega, moškega zbora, ki se je po mojem odhodu z Glasbene matice ponovno zbral okrog mene z željo po nadaljevanju. Sami pevci so predlagali, malo za šalo, malo zares, da bi zbor dobil moje ime in jaz sem sprejel, ne da bi se s tem sam poveličeval, ampak ker ne gre za nekaj čisto neobičajnega. Zakaj naj bi s poimenovanjem skupin vedno počastili le posmrtno slavo umetnikov in kulturnih delavcev"? Tozonovo ime je znano po dolgoletni zborovski dejavnosti. Nekdanji član Slovenskega okteta in glasbeni producent na Radiu Slovenija je prejel veliko odličij za pomembne dosežke v glasbenem ljubiteljstvu, ki jih potrjuje tudi najnovejši izziv z zborom, ki z njim sodeluje zagnano in v širokem razponu časovno neomejenega repertoarja. Od Gallusove renesanse do Bachovega baroka, od pravoslavne liturgije do Foersterjeve in Gounodove romantike, od prikupnega melodiziranja Biebla do sodobnih prijemov Miškinisa in Čopija, je zbor prepričal z uglajenim pristopom in lepim skupnim soglasjem, ki v tej prvi fazi še kratke zgodovine ne sloni na obširni barvni paleti ali na bolj razgibanih izvedbah v odnosu do stilne raznolikosti programa. Zadovoljstvu openskega občinstva se je na koncu večera pridružil še župnik Franc Pohajač, ki je na poseben način pohvalil sposobnost zborovodje, da je tako mojstrsko izbral program kot tudi svoje pevce in s tem dokazal, da ima petje združevalno moč.

PAL

Na slovenskem veleposlaništvu v Londonu

Zoran Mušič, slikar misli in tišine

Na slovenskem veleposlaništvu v Londonu so odprli razstavo evropskega umetnika Zorana Mušiča, ki je že sedma slikarjeva predstavitev v angleški prestolnici. Tokrat si lahko Londončani ogledajo Mušičev razvoj skozi sedem desetletij njegovega ustvarjanja. Razstava je nastala v sodelovanju z galerijo Zala, ki je leta 2006 prvič predstavila Mušičeva dela iz zasebnih zbirk v Sloveniji. Leta 2008 so projekt dopolnili s predstavitvijo grafik, naslednje leto pa so se poklonili stoti obletnici umetnikovega rojstva. Zaradi izjemnega zanimanja za Mušičevo umetnost sta sledili še razstavi v Beogradu in na Dunaju. S pričujočo razstavo pa dopolnjujejo vpogled v zbirke slovenskih zbirateljev.

O Mušičevih risbah in slikah z londonske razstave je Gojko Zupan napisal, da postavljajo most, ki se razpenja iz dobe iskanj po akademskem študiju. Prvih dvanajst let se sooči z veliko tragedijo Evrope in umetnika samega, s taboriščem Dachau. To izkušnjo razstava poveže z bolj znanimi deli zrelega umetnika. Mušič je iz pepela in trpljenj vojne izšel kot feniks, hitro priznan v Benetkah in kasneje kot ugleden član École de Paris v francoski prestolnici. Slikar ni sledil modnim težnjam, ustvaril je osebni opus, svojo izpoved, eno najbolj humanih sporočil druge polovice dvajsetega stoletja.

Zupan je Mušiča označil za samorastnika, popotnika, slikarja, ki ostaja pričevalec svoje in naše notranje intime, notranje krajine, večnega avtoportreta in izpraševanja, kdo smo, kam gremo. Zreli umetnik ne išče zunanjih bleščav, poteze na praznem papirju združi v svojo, novo izpoved.

V drugem življenju slikarja, po rešitvi iz pekla Dachaua, nadaljuje Zupan, je smisel in odrešitev v humanizmu likovne ustvarjalnosti. Edino ta presega ponovitve vojn, jim nasprotuje z navidezno romantičnimi krajinami in konjički, predvsem pa v ciklusih *Nismo poslednji*, v izčiščenih avtoportretih.

Posebnost razstave je, končuje pisec, beleženje vsakega koraka slikarjevega življenja, ki je presegel zgodovinsko nasilnost z globokim sporočilom, z likovno preoblikovanimi ploskvami, ob katerih je dosegel svoj življenjski cilj.

Kratke

Odprtje razstave akademske slikarke Mire Ličen Krmpotić

V Muzeju krščanstva na Slovenskem v cistercijanski opatiji v Stični bo v četrtek, 7. aprila 2011, ob 18.00 sekretar na Ministrstvu za kulturo gospod Silvester Gaberšček odprl likovno razstavo Via dolorosa akademske slikarke Mire Ličen Krmpotić.

Na razstavi bo predstavljen izbor sakralnih likovnih del znane primorske slikarke in restavratorke, ki, kakor je zapisala Nives Marvin, danes "gotovo sodi med tiste slovenske ustvarjalce, ki se ponašajo z izjemno impozantnim sakralnim opusom, ki je nenadomestljiv in sestavni del nacionalne likovne umetnosti zadnjih tridesetih let".

Poleg nekaterih slikarkinih znanih umetnin bo na razstavi prvič na ogled njeno najnovejše delo, križev pot (fuzija stekla, 25 x 25 cm), ki ga je navdihnilo besedilo praškega nadškofa msgr. Miloslava Vlka. Nadškof Vlk je leta 1992 napisal meditacijo za molitev križevega pota v rimskem Koloseju, ki jo je na veliki petek vodil papež Janez Pavel II. (1978-2005).

Organizatorji so prepričani, da z razstavami sodobne sakralne likovne umetnosti posredno vplivajo na ozaveščanje in razvoj estetskega čuta pri posameznikih, na kakovost del, ki se pojavljajo na javnih mestih, ter na njihove naročnike.

Razstavo, ki bo na ogled do 8. maja 2011, bo spremljal tudi razstavni katalog z naslovom Mira Ličen Krmpotić: Via dolorosa.

Skupinska razstava akvarelov v avli Hitovega hotela Sabotin

V avli Hitovega hotela Sabotin v Solkanu so odprli skupinsko razstavo akvarelov članov likovnega krožka Univerze za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica.

Jelko Valenčak, Bojan Koglot, Katica Del Bon, Klavdija Mozetič, Marija Kobal, Ana Ušaj, Danica Zaviršek, Jožef Markič, Zorana Kosovel, Slavka Eržen, Lidija Vrtačnik Kavčič, Jelko Ličer, Klara Smerdel, Anton Raspor, Ljubica Milost in Mira Vidmar so se odločili za obiskovanje likovnega krožka, da bi s pomočjo mentorja odkrili lepoto

akvarela, ene težjih likovnih tehnik. Dela je izbral njihov učitelj in mentor Marijan Miklavec, sam poznan po izjemnem likovnem opusu. Marija Miklavec je v zloženki napisala: "V tej tehniki se z marsikatero domiselno potezo, z igranjem barve in vode, skriva toplina, zračnost, mehkoba in nežnost barvnih odtenkov, ki daje avtorju neizmerno zadovoljstvo".

Razstava akvarelov bo na ogled predvidoma do 25. aprila.

Darko Slavec: Iz neskončnosti v neskončnost

V razstavišču Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika v Ravnah na Koroškem je bila do 31. marca na ogled razstava postojnskega slikarja Darka Slavca, z naslovom Iz neskončnosti v neskončnost.

Darko Slavec, profesor za risanje in slikanje na Oddelku za tekstilstvo Naravoslovno tehniške fakultete Univerze v Ljubljani in soustanovitelj Visoke strokovne šole za risanje in slikanje v Ljubljani, v svoji slikarski poetiki odpira posebne metafizične prostore. Njegov pogled na stvarnost in življenje postavlja v ospredje filozofsko vprašanje eksistence in božanskosti življenja. Slikar ustvarja podobo (iluzijo podobe) in univerzalni dualizem (zemljo in nebo), ki odmevata v kozmični pojavnosti (ne) predstavnega in (ne) zaznavnega.

Že vrsto let se v tehniki olja in akrila na platnu ukvarja s specifičnim predmetnim svetom in figuraliko, ki je umeščena v nenavadne prostore (tiste naslikane kot tudi tiste predstavne), ki so hkrati kozmični in metafizični. Izrazne strukture prepleta v urejen sistem medsebojnih odnosov, ki odpirajo čutne in čustvene zaznave.

Slikar Darko Slavec je svoja dela postavil na ogled tudi v galeriji Knjižnice Cirila Kosmača v Tolminu. Odprtje je bilo v torek, 5. aprila, ogled je možen do 3. maja.

Kratke

Vokalna ekstaza spet v Kulturnem centru Lojze Bratuž

V sredo, 13. aprila 2011, ob 20.30 bo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž spet v gosteh priznana vokalna skupina

Perpetuum Jazzile z izborom najbolj uspešnih svetovnih hitov. Tudi za drugo ponovitev koncerta je velika dvorana Kulturnega centra že davno razprodana.

21. Primorski slovenistični dnevi v Bukovici

V petek, 8. aprila, in v soboto, 9. aprila, bodo v Bukovici 21. Primorski slovenistični dnevi, ki jih organizira Slavistično društvo Nova Gorica v sodelovanju z Občino Renče-Vogrsko, Društvom za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink in Meddruštvenim odborom za pripravo PSD (Slavistično društvo Koper, Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm). Častni gost bo Marjan Tomšič. V petek se bo srečanje pričelo ob 9.00, predstavili bodo fenomen aleksandrink, njegovo razumevanje in upodabljanje v slovenski književnosti. Zvečer bo ob 18.00 srečanje s častno gostjo, gospo Dorico Makuc. Pogovor z njo bo vodila mag. M. Mercina.

V soboto bo na vrsti pohod po Gregorčičevi poti. Zbiranje bo ob 10.00 na trgu v Renčah. Pohod vodijo E. Dejak-Furlan, Melanija Kerševan in člani Društva za kulturo, turizem in razvoj Renč. Vabljeni vsi, ki se želijo pridružiti poslušalcem na Primorskih slovenističnih dnevih. Več in informacij in prijave na: sonja. zezlina@guest. arnes. si.

V italijanski prestolnici poklon cesarskemu Rimu

Rimski Musei Capitolini ponujajo razstavo, ki je združila 150 umetnin iz obdobja rimske antike. Eksponate so za to priložnost posodili nekateri največji evropski muzeji. Razstava z naslovom Portreti: Številni obrazi moči se osredotoča na kiparski portret kot sredstvo komunikacije elite v obdobju rimskega cesarstva. Predstavljene so portretne glave, poprsja in celopostavni kipi, in sicer od terakotnih pa do skulptur v bronu. V delu, ki nosi

naslov Od maske do portreta, so predstavljene tako posmrtne maske kot tudi prvi portreti, ki so nastali po živih modelih. Sklop z naslovom Princi in možje kot bogovi prikazuje, kako so bile podobe cesarjev povezane s podobami božanstev. Sklop z naslovom Šablona podob prikazuje celotno paleto uporabljenih tipov v kiparskih upodobitvah, od upodobitve v oklepu ali togi in poudarjanja herojske golote. Pod naslovom Obrazi močnih so predstavljene vodilne osebnosti iz rimske zgodovine. Portret je imel v antičnem Rimu pomembno vlogo. Bil je neke vrste vez med sodobniki in znamenitimi predniki. Razstava bo na ogled do 25. septembra.

Prispevajte za VZS in Sklad Mitja Čuk

Vsem, ki podpirate Sklad in VZS Mitja Čuk, se iskreno zahvaljujemo za naklonjenost, saj nam le z vašo pomočjo uspe dejansko pomagati otrokom v težavah.

Tudi letos lahko podprete delo za otroke in mladino v stiski s prispevkom 5 tisočink ("5 per mille") iz svojega dohodka (I. R. P. E. F. 2010), če ga namenite Skladu Mitja Čuk in Vzgojnozaposlitvenemu središču Mitja Čuk. Tako boste sodelovali pri uresničitvi smernic, za katere se trudimo že od leta 1979, ko je Sklad nastal, za kulturno integracijo ter socialno in zdravstveno oskrbo otrok in mladih, ki jih bremeni začasna ali trajna ovira v razvoju.

Svoj prispevek potrdite s podpisom na davčni prijavi v razdelku, ki je namenjen neprofitnim organizacijam, in z vpisom davčne številke: C. F. 90036060326.

Razstava mladega likovnika Cristiana Lavrencica v Doberdobu

Mladi doberdobski ustvarjalec Cristian Lavrencic se bo predstavil javnosti s svojim večletnim slikarskim opusom. Razstava nosi naslov Arhitekture neznanega – Kraške glave. Likovno kritiko bo posredovala Alenka Di Battista. Odprtje bo v petek, 8. aprila, ob 19.30 na sedežu društva Hrast v Doberdobu (za cerkvijo). Avtorjeve poezije bodo prebrale Jasmin Podveršič, Mateja Černic in Sara Lenzi. Nastopila bo vokalna skupina Bodeča neža, ki jo vodi Mateja Černic. Razstava bo na ogled do 1. maja.

Likovna razstava v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

Prostrane ustvarjalne razsežnosti Vladimirja Klanjščka

Prostrano je še neraziskano področje, na katerem slikar Vladimir Klanjšček odkriva nove ustvarjalne razsežnosti. To se lepo vidi v številnih delih, ki jih briški umetnik razstavlja v galerijskih prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Na odprtju razstave z naslovom Prostranost, ki jo je v torek, 29. marca, z navdušenjem pozdravila predsednica Centra Franka Žgavec, sta sopranistka Alessandra Schettino in pianistka Neva Klanjšček poklonili prisotnim dva samospeva našega ekspresionističnega mojstra Marija Kogoja. Katarina Brešan, ki je za lepo oblikovani priložnostni katalog prispevala prodoren zapis o umetnikovem delu, je nato povedala, da likovna dela Vladimirja Klanjščka že od nekdaj izvirajo iz resničnega, iz narave. Slikar čuti njeno bivanje, njen ritem, kar prenaša na platno s svojo značilno nežno likovno potezo in mehko barvno lestvico. Domača zemlja, neskončna gričevnata pokrajina, travniki, minevanje letnih časov, življenje in delo ljudi, pa tudi živalski svet se skozi slikarjevo doživljanje na novo rojevajo na platnih, grafikah, lesenih objektih in risbah. Motivi se spreminjajo s svežim čutenjem, rojevajo nove oblike in gibanje. Obsežne in abstrahirane slikarske površine niso le odsev narave: "na njih je občutiti resničen prostor, pravo zemljo, njeno snovnost". Krajinski elementi so le nakazani, vendar so resnično prisotni, brez odvečnih podrobnosti. Naslovi slik - Zarja, Pomlad, Zrak idr. - ohranjajo spomin na resničen izvor motiva. Slikar si ničesar ne izmišljuje, vse je že pred njegovimi očmi. Klanjščkove slike so prepojene z lučjo, ki prevladuje nad temnejšimi predeli in ustvarja umirjeno atmosfero, je poudarila Katarina Brešan. Iz svetle tišine se rojevajo spomini in čustva, preteklost sobiva s sedanjostjo. Razsežnosti prostora in časa dobivata drugačno, neopredeljivo vrednost. Živalski in rastlinski svet se simbiotično prepletata, življenje se nevsiljivo odvija naprej.

Razblinjena površina ni prazna, ampak v njej nastajajo drobni premiki; razkriva mikrokozmos skoraj nevidnih bitij, žuželk, prebivalcev gozdov in travnikov ter vodnih gladin. V naravi je prostor tudi za človeka, ki je včasih samo nakazan, vpet v krog zakonov narave. V njej najde zatočišče, rešitev, pravo tišino.

"Klanjščkova intimistična dela nagovarjajo gledalca s svojo spontano izpovednostjo". Slikar enostavno pokaže, kar ga nagovarja, in ne potrebuje dramatike ali velikih gest.

O zadnjem obdobju Klanjščkovega opusa je Brešanova povedala, da se slikar posveča novim vsebinam, kar prinaša tudi slogovne spremembe. Poglablja se namreč v raziskovanje izrazito ritmičnih kompozicij; za razvoj tako dinamičnega dogajanja pa potrebuje zelo velike površine. Z novimi slikami ustvarja drugačno vzdušje, polno skrivnosti in magije. To dosega tudi z močno spremenjeno barvno lestvico. Barve so močnejše in kontrastne. Glavni poudarek pa ni na anatomiji figur: pozornost je namenjena gibanju, oddaljevanju, preseganju robov platna. S temi slikami se podaja na še neraziskano področje in pri sebi odkriva nove ustvarjalne dimenzije.

Teden kulture

SkupinArt - fotografska razstava Fotokluba Skupina75

Ministrstvo za Kulturo republike Italije (MiBAC) organizira letos od 9. do 17. aprila državno umetnostno manifestacijo "XIII. Teden kulture". Iniciativi se tudi letos pridružuje Fotoklub Skupina75 (www. skupina75. it) s tretjo izvedbo fotografske razstave SkupinArt v Galeriji75 na Bukovju v Števerjanu.

V soboto zvečer se bodo kot v prejšnjih izvedbah predstavili s svojimi deli štirje člani Fotokluba Skupina75: Remo Cavedale, Sandi Gorkič, Boris Prinčič in Robert Strahinjić.

Večer bo uvedel predsednik kluba Silvan Pittoli, priznana fotografinja in kritičarka Lorella Klun bo predstavila avtorje in njihova dela. Poudarila je, da imajo avtorji med sabo zelo raznoliko dojemanje, tehniko in izrazno obliko, skupni imenovalec pa je nenehno raziskovanje fotografskega sredstva in tehnike, ki jih privede do dovršenega izdelka.

Remo Cavedale prikazuje v seriji Prosojnosti in razmišljanja igro svetlobe, ki se v steklenih predmetih razgradi in zopet sestavi v nove barvne tvorbe.

Sandi Gorkič z nizom Odsevi Meščanstva v svojstvenem "street photography" stilu posname v zrcalnih podobah arhitekturo mesta in oseb, ki se v njem premikajo.

Boris Prinčič nam v seriji (Iz) Vir v prefinjeni igri polteme in luči razkriva skrivnost ženskosti kot vir življenja in strasti.

Robert Strahinjić nam prikaže v nerealni atmosferi "puščavsko" laguno s pomoli in mostišči v nizu "Frozen time" - ko čas zamrzne s tem, da ga – podaljša!

Za glasbeni utrinek bo poskrbela Glasbena matica. Odprtje razstave bo v soboto, 9. aprila, ob 20.30 v Galeriji75 v Kulturnem domu na Bukovju v Števerjanu, kjer si jo bo mogoče ogledati do 1. maja ob prvomajskih praznovanjih in po dogovoru (0481-884226 / info@skupina75. it).

Izšla je Mladika 1

Zanimivo in pestro branje

Tržaška revija Mladika je stopila v petinpetdeseto leto izhajanja. V uvodniku prve letošnje številke revije beremo, da pri Mladiki beležijo tudi petdesetletnico založbe in stoletnico rojstva Jožeta Peterlina. Pesniška zbirka Brune Marije Pertot *Moja pomlad*, ki je izšla pred petdesetimi leti, maja 1961, je postavila temelje založniški dejavnosti revije Mladika. Med najbolj zaslužnimi, da je vse to nastalo in se razvilo, je bil prav mentor in urednik Jože Peterlin, čigar letos beležimo stoletnico rojstva; rodil se je namreč 2. novembra 1911 na Dolenjskem.

Na straneh Mladike sta objavljena tudi razmišljanje Jožija Peterlina o slovenski šoli v Italiji danes in govor z naslovom *Kultura – naša vsakodnevna spremljevalka*, ki ga je Igor Švab imel na Prešernovi proslavi v Peterlinovi dvorani 7. februarja letos.

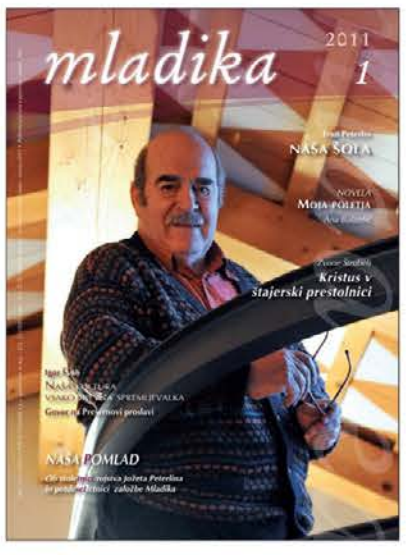

Ana Balantič je avtorica novele *Moja poletja*, ki je bila priporočena na 38. literarnem natečaju Mladike. V rubriki *Moje življenje v Nemčiji* se Peter Merku' spominja službenih stikov z jugoslovanskimi inženirji v sedemdesetih letih.

Zdomski duhovnik Zvone Štrubelj v zapisu *Kristus v štajerski prestolnici* se je zamislil v dogodke, ki so pred nedavnim pretresli mariborsko nadškofijo. Pokojnega profesorja, prijatelja Slovencev, Nikolaia Mikhailova se spominja kolega na videmski univerzi, predavatelj ruske književnosti Remo Faccani. V rubriki *Manjšina onkraj šengenskih zapornic* se je Primož Sturman pogovarjal s predavateljico italijanskega jezika in književnosti v Bujah ter prevajalko Loreno Kmet.

Tomaž Simčič razmišlja in piše o samoukinitvi Revije 2000, ki je po 40 letih izhajanja dokončno utihnila. V rubriki *Generacija X* je predstavljen mladi tržaški pesnik Primož Sturman. O soočenju s sovjetsko stvarnostjo piše na privlačen način Nataša Stanič v svojem potopisnem članku. Pod črto dobimo v reviji še nekaj zapisov, o 150. obletnici zedinjenja Italije, o 20-letnici Slovenije in o nedavnih polemikah ob izjavah pisatelja Borisa Pahorja. Na zadnjih straneh revije sta z novicami iz zamejstva in zdomstva bogata Antena in poročilo Knjižnice Dušana Černeta.

Uvodnik mladinske priloge Rast, ki ga je napisala Neža Kravos, pa je namenjen slovenskemu kulturnemu prazniku.

Kratke

Tiskovno sporočilo Igorja Švaba

Prostorski načrt tržaške občine: tako, kot se je začelo, se je tudi končalo: porazno in zadnje darilo mestu, kot je sam župan Dipiazza napovedoval, je šlo po vodi. Še dokaz več, da župan nima več večine in bi moral sprejeti eno samo odločitev, odstop, a ker smo prav pred upravnimi volitvami, bodo o novi upravi odločali kar volilci sami.
Sam regulacijski načrt je bil slabo izdelan, v njem je polno napak in nedoslednosti in ga označujejo špekulacijske gradnje na Krasu in morebitna končna odobritev bi prav gotovo sprožila številne nove pritožbe tudi preko sodstva. Tako je uprava dokazala vso svojo nesposobnost pri načrtovanju prihodnosti mesta in območja za nadaljnjih deset ali več let. To bo morala storiti nova uprava, ki bo tako prisiljenja že na začetku mandata popravljati napake drugih.

Martin Strel na Tržaškem

Slovensko prosvetno društvo Mačkolje bo v petek, 8. aprila 2011, imelo v gosteh slovenskega maratonskega plavalca Martina Strela. Srečanje s tem velikim športnikom spada v redno letno
delovanje društva, zaradi izjemnosti gosta pa bo prireditev potekala v dvorani občinskega gledališča France Prešeren v Boljuncu z začetkom ob 20. uri, vodil jo bo priznani časnikar Saša Rudolf.
Martin Strel bo z besedo in videoposnetki predstavil svoje največje plavalske podvige, ki jih združuje geslo "plavam za čiste vode, mir in prijateljstvo". S preplavanjem velikih rek (Donave, Mississippija, Paranaja, Jangceja in Amazonke) si je pridobil svetovno slavo in vpis v Guinnessovo knjigo svetovnih rekordov. Morda pa se bo ob tem spomnil tudi svojih začetkov, ko je med drugim večkrat plaval v vodah Tržaškega zaliva.
Pokrovitelja večera sta Občina Dolina in Slovenska prosveta. Podrobne informacije o sami prireditvi so dosegljive na spletni strani www. mackolje. org.

Kmalu javni razpis za zaposlitev treh novinarjev z znanjem priznanih manjšinskih jezikov

Deželni odbornik FJk za osebje Andrea Garlatti je pred kratkim v avli deželnega sveta odgovarjal na svetniško vprašanje deželnega poslanca SSk Igorja Gabrovca v zvezi z nastalo vrzeljo v tiskovnih uradih deželne uprave in deželnega sveta po koncu terminskih pogodb z dvema novinarkama in novinarjem. Ti so bili zaposleni aprila 2007, kot rečeno, z začasno pogodbo, ki je bila nato dvakrat podaljšana vse do konca januarja letos. "S prvim februarjem je tiskovni urad deželnega sveta ostal brez minimalnega števila osebja, medtem ko je konec pogodbe z novinarjem v pisarni deželnega odbora privedel do mrka institucionalne komunikacije v slovenskem in nemškem jeziku, ki jo je edinole tisti novinar zagotavljal", je v svojem posegu poudaril deželni svetnik Gabrovec. Pri tem je opozoril tudi na splošne pomanjkljivosti na področju spoštovanja načela enakopravnosti treh priznanih manjšinskih jezikov v naši deželi, saj se neitalijanske informacije pojavljajo le kot redka in epizodična izjema – v brk trem deželnim zaščitnim zakonom!
Deželni odbornik Garlatti je v svojem odgovoru v avli potrdil izvajanje svetnika Gabrovca in sporočil, da je uprava že sprožila postopke za razpis za zaposlitev treh novinarjev za nedoločen čas. Ta bo v kratkem objavljen z dvema ločenima postopkoma. Žalostna plat medalje pa je dejstvo, da procedura zahteva vsaj šest mesecev časa, preden se bodo končali vsi zakonsko predvideni birokratski postopki.
Glede objektivno dolge prehodne faze je odbornik Garlatti omenil možnost sklepanja novih začasnih pogodb, ki jih je Gabrovec odločno priporočil kot edino možno takojšnjo zajezitev komunikacijskega mrka odbora v slovenščini in nemščini ter zagotovitve nemotenega delovanja tiskovnega urada deželne skupščine.

KD MELODIJA
vabi na
KONCERT ANSAMBLA TAIMS S PRIJATELJI
ob 40-letnici ustanovitve in ob izdaji CD plošče
nedelja, 10. aprila 2011, ob 18. uri
Zgonik, Športno-kulturni center

ZCPZ Športni center Zarja v Bazovici

Drugi del revije Pesem mladih

Petje tržaških otroških in mladinskih zborov je letos bujno zacvetelo ob 41. izvedbi priljubljene revije Zveze cerkvenih pevskih zborov Pesem mladih. Po maratonu, ki je bil ob koncu prejšnjega meseca na Pomorski postaji v Trstu, so rekordno številni prijavljeni zbori nastopili še v nedeljo, 3. aprila, na odru Športnega centra Zarja v Bazovici. Pevce šestnajstih zborov, ki so oblikovali triurno revijo, je v imenu gostiteljev pozdravil župnik Žarko Škerlj, ki je spodbudnim priložnostnim besedam o prizadevanju za otroške dejavnosti dodal iztočnico za razmišljanje tudi o usmeritvah tega dela in o potrebi po dobrih zgledih, saj so otroci tisti, ki nas bodo nasledili v zborih, društvih in cerkvah: "Okrog glasbenih in športnih dejavnosti se zbira največ mladine in družin, vprašanje pa je, koliko odstotkov teh mladih ljudi stopi kdaj tudi v cerkev. Zato ob pohvali za vsestranska prizadevanja opozarjam, da bodo v življenju bolj popolni in mirnejši, če bodo poleg športa in petja uvrstili tudi cerkev". Prav gotovo bi otroci in družine doživljali na drugačen način tudi pomen zborovskega udejstvovanja, ko bi ovrednotili trenutek nastopa s spoštovanjem in pozornostjo tudi do drugih nastopajočih, medtem ko se nastopi množične revije v glavnem zvrstijo kot na tekočem traku s stalnim menjavanjem pevcev in publike, saj večina staršev zapusti dvorano takoj, ko so otroci opravili svojo pevsko dolžnost, živžav mimoidočih pa moteče spremlja nastopajoče, ki se seveda težko zberejo pred izvedbami.

Foto Z. Vidau

Nedeljska revija je dala poudarek na društvene zbore, ki so po številu članov manjši od šolskih sestavov, prav gotovo pa ponujajo zaradi okoliščin delovanja bolj poglobljen pevski in umetniški pristop. Med težnjami, ki na splošno zaznamujejo današnje otroške in mladinske zbore, je redna opora različnih glasbil in komornih skupin. Mala glasbila in violina so spremljali nastop malčkov barkovljanske Glasbene kambrce, kriški Glasbeni ustvarjalci razvijajo ritmični čut z uporabo drobnih tolkal, Nomos ensemble je že zvest spremljevalec otroškega zbora Fran Venturini, električna kitara je obarvala nastop osnovnošolcev iz Nabrežine, vokalnoinstrumentalna skupina Katizbor pa je poudarila ravno instrumentalni doprinos z uporabo klavirja, flavt, klarineta in violončela, nazadnje je mlajša dekliška skupina Vesela pomlad nastopila s podporo tria (klavir, klarinet in violončelo). Po nekajletnem premoru je ponovno zaživel otroški zbor Glasbene matice, ki je imel častno nalogo, da je odprl nedeljsko revijo, Mini Venturini pa so že uveljavljena in vedno bolj številna skupina, ki širi dejavnost istoimenskega, priznanega otroškega zbora. Med skupinami, ki so se najbolj izkazale po tehtni izbiri programa in samozavestnem nastopu, je otroški zbor Igo Gruden iz Nabrežine in ravno tako so dekleta zbora Slomšek iz Bazovice počastile v komorni zasedbi solidne temelje večletnega pevskega delovanja. Z lepim zvokom in programom, ki se je z zahtevnimi prijemi dotaknil tudi bolj eksotičnih melodij, je pričakovanja izpolnil tudi zbor Kraški cvet, mladinska skupina Ladja iz Devina pa je ponudila čist, skrbno izoblikovan spored priredb ljudskih pesmi, s katerim je sledila letošnjemu programskemu predlogu organizatorjev. Sedemčlanski otroški zbor Zgonik si prizadeva za spodbujanje pevske dejavnosti otrok na tem območju, kar je za društvene zbore večkrat zahtevna naloga. Vrsto šolskih zborov so odprli otroci nabrežinske šole Šček, nato so na oder stopili še trije srednješolski zbori šol Gregorčič, Cankar in Gruden, ki bodo v kratkem nastopili na reviji tržaških italijanskih in slovenskih šolskih zborov Coralmente; na sporedu bo 11. aprila v gledališču Rossetti.

ROP

In memoriam

Odšla je sestra Klara Krmec

Dne 28. marca smo se s pogrebno mašo poslovili od s. Klare Krmec, ki je po dolgem trpljenju odšla k nebeškemu Ženinu. V kapeli šolskih sester v Trstu se je zbralo veliko njenih sovaščanov iz Mačkolj, Svetoivančanov, prijateljev ter duhovnih sinov in hčera od daleč in od blizu. Sestra Klara je namreč imela izredno čuteče srce za potrebe bližnjega. Pri poslovilnem govoru je Ljuba Smotlak dejala, "da se je ime Suzana - s. Klara Krmec – Kastelanova v Mačkoljah izgovarjalo vedno z velikim spoštovanjem". Prav zaradi molitev s. Klare "se je zgodilo, da se jim je naenkrat ponudila nepričakovana rešitev iz težkih situacij".
S. Klara se je rodila v Mačkoljah pri Trstu 17. avgusta 1926.
Kot zelo mlado dekle se je odločila za šolsko sestro sredi vojne vihre.
Dan njene redovne preobleke je bil že zaznamovan s trpljenjem. Mama je namreč želela iti na njeno preobleko, zato je kakšen teden prej peš šla v Trst, da hčerki kupi darilo. Domov grede jo je dež močno premočil in se je prehladila, dobila je pljučnico in zaradi te umrla. Suzana (s. Klara) je prišla na pogreb, a se je potem kljub vsemu vrnila v samostan. To so ji nekateri očitali, češ da je pustila očeta samega in še mlado sestro Lojzko. Preobleka je bila 27. decembra 1946 v Tomaju. Za ta praznik je šlo kar precej deklet v Tomaj. Seveda zvečine peš. Tudi leto noviciata ni potekalo mirno. Zaradi pregona sester iz Tomaja so šle novinke skupaj s s. voditeljico s. M. Fides Sperne v Grottaferrato pri Rimu.
Po noviciatu je sestra delovala najprej na hrvaški begunski postojanki v kraju Grottamare, nato pa v Goriškem semenišču in Alojzijevišču. Največ let, 46 let, je bila v misijonih v Egiptu. Prvič je šla v Egipt, in sicer v Kairo 15. oktobra 1952 in tu je delovala do l. 1964. Tu je skrbela predvsem za kuhinjo. Potem je bila premeščena v Aleksandrijo. V tistem času je bilo v Azilu, zlasti ob nedeljah, veliko življenja, pogovorov in petja, ko so dekleta - Aleksandrinke - preživele v Azilu cel dan, bile pri maši, pri kosilu in nato pri blagoslovu. Aleksandrinkam je posvečala veliko časa tudi potem, ko so te onemogle in so potrebovale bolniško oskrbo. Od leta 1967 do l. 1975 pa je morala zaradi bolezni priti v Trst. Četudi sama bolehna, je hodila obiskovat bolnike po domovih, jim stregla in prinašala tolažbo. Ko je za silo okrevala, se je spet vrnila v Egipt. L. 1998 se je spet prišla zdravit v Trst, a noge so ji vedno bolj pešale in končno je obležala. Ostala je na bolniški postelji skoraj enajst let. Tu je molila, spremljala maše in rožne vence po "Radiu Maria", pletla je, prejemala obiske in telefonske klice, nudila tolažbo, dobro besedo in nasvete. Zadnje mesece bolezni je sestra verjetno veliko trpela, a je znala vse tiho darovati Bogu. Umrla je v bolnišnici na Katinari 23. marca 2011.
S. Klara je bila žena molitve in žrtve. To ji je dalo milost, da je mogla premostiti nešteto težav, znala je odpuščati in pozabljati. Svoje onemoglosti in bolezni je prenašala vdana v Božjo voljo. Imela je silno nežno in rahločutno dušo in je težko prenašala grobosti in brezobzirnosti. Imela je izreden socialni čut. Med občevanjem je bila prijetna in naravno privlačna. Pri svojih dejavnostih se je odlikovala po natančnosti in vestnosti. Znala se je vživeti v razmere drugih, posebno trpečih. Posebno v letih onemoglosti je še vedno znala prisluhniti ljudem, ki so se zatekli k njej.

DEŽELNI SVET Mladi za mlade in Prihodnost

Zakonski osnutek o mladinski tematiki

V ponedeljek, 28. marca, popoldne so Mladi Slovenske skupnosti v predstavništvu skupin Mladi za mlade iz Trsta in Prihodnosti iz Gorice bili prisotni na avdiciji v Deželnem svetu Furlanije Julijske krajine, na katero so bili vabljeni tudi drugi "mladi" subjekti, italijanski skavti dežele FJK, slovenski skavti SZSO, združenje študentov FJK, Progetto Giovani, društvo Etnoblog, Caracol, Nacionalni forum mladih, Mladinske pastoralne skupnosti, Exist, Acli, Arci in Forum družinskih skupnosti. Avdicijo je sklicala pristojna 6. Komisija, kateri predseduje Piero Camber; v njej je prisoten tudi naš deželni svetnik Igor Gabrovec. Komisija je želela, da bi mladi izrekli svoje pripombe oz. priporočila glede na zakonska osnutka št. 67 in 105, namenjena mladinski tematiki.
Veliko zainteresiranih se žal avdicije ni moglo udeležiti in je zato poslalo pisno opravičilo oz. pripombe k zakonskemu osnutku, ki jih je pristojna komisija prebrala med samo avdicijo. Mlade Slovenske skupnosti je predstavljal deželni tajnik Tomaž Špacapan, skupino Prihodnost njen predsednik Jurij Klanjšček, skupino Mladi za mlade Nataša Zeriul in Matia Mosenich, ki se je sestanka udeležil tudi kot predstavnik Slovenske zamejske skavtske organizacije SZSO.
Komisija je najprej dala besedo deželnemu tajniku Mladih SSk Tomažu Špacapanu, ki je pohvalil projekt in pozval člane komisije, naj ga tudi udejanjijo, ker bi lahko predstavljal odskočno desko za mlade v FJK. Pri tem pa je Špacapan še posebej poudaril nekatere pomanjkljivosti v tekstu, ki bi jih morala komisija vzeti v pretres. V zakonu je omenil tri točke: najprej 7. člen, v katerem je govor o novi Konzulti mladih, ki naj bi jo sestavljali različni elementi.

V njej bi moralo biti zagotovljeno mesto za pripadnika slovenske manjšine. Dežela FJK je namreč avtonomna prav zaradi prisotnosti naše manjšine. Zaustavil se je še ob 14. členu, v katerem je govor o izobraževanju; pri tem bi moralo biti več posluha in sredstev za tečaje slovenščine in nemščine, ki sta jezika sosednih držav. Mladi v FJK bi se lahko na tak način učili teh dveh jezikov ob ekonomski olajšavi in imeli možnost razširiti svoja obzorja. Tretjo pomanjkljivost je Špacapan zasledil v 21. členu, v katerem je govor o kulturnih akcijah. Tu bi moral biti poudarek na prisotnosti slovenske manjšine in na njenih zgodovinski dediščini in navadah. Mladi Slovenske skupnosti bodo z veseljem sodelovali pri udejanjanju tega zakona, ki je zanimiv in zelo pozitiven za mlade v FJK.
Sledilo je poročilo predsednika Prihodnosti Jurija Klanjščka, ki je vnovič poudaril nekatere temeljne točke za našo manjšino, še posebej pa se je zaustavil pri razvoju goratih območij in neposredno pri mladih, ki izvirajo z goratih območij. Ob tem je Klanjšček postavil v ospredje tudi prisotnost narodnih manjšin in razvoj le-teh v identiteti, tradiciji, kulturi. Poudaril je pomen sodelovanja z mladimi v Sloveniji, Hrvaški in v Avstriji, ki bi bilo prav gotovo zelo spodbudno za našo deželo. Tudi predstavnik Prihodnosti se je priporočil, da bi udejanjili predpise tega zakona, in potrdil zanimanje skupine pri pripravi osnutka.
Matia Mosenich je na kratko predstavil Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo SZSO, njeno delovanje in cilje. Tudi skavti bodo rade volje pripomogli k pripravi popolnega zakonskega osnutka.
Sledili so še drugi posegi, kot npr. študentov FJK, društva Exist, mladih pastoralne skupine FJK in Benečije. Študentje FJK so bili najbolj kritični do celotnega zakona, ker v njem ne vidijo avtonomistične vizije. Pokazali so se proti podjetništvu, proti konkurenčnosti in proti celotnemu ustroju tega zakona. Nekateri so se tudi navezali na dejstvo, da je bil pod Illyjevo upravo že zapisan zakon za mladino, ki pa ni nikoli stopil v veljavo in je ostal le na papirju. Svetovalec Antonaz je to še posebej podčrtal med svojim posegom.
Mladi za mlade ocenjujemo pozitivno to avdicijo na Deželi kot izmenjavo različnih mnenj in dokaz posluha Dežele. Slovenci smo bili prisotni in bomo tako pripomogli pri primerni obdelavi tega pomembnega zakona za mlade.

TŠ

Društvo slovenskih izobražencev

Likovni in zgodovinski večer v Peterlinovi dvorani

Večer, ki ga je Društvo slovenskih izobražencev priredilo v ponedeljek, 28. marca, je bil dvodelen.
Novinar Ivo Jevnikar je k predavalni mizi najprej povabil umetnostno kritičarko Jasno Merku' in predsednico Slovenskega dobrodelnega društva Vero Čok Vesel, da bi slovesno odprli razstavo likovnih del pokojne članice društva Majde Srebotnjak Ostan. Predsednica SDD je občinstvu Peterlinove dvorane predstavila lik nepozabne prijateljice, ki je veliko prispevala k delovanju društva. Pri njem je zvesto sodelovala ob vrnitvi v Trst, saj je bila dolga leta v Turinu in Milanu, njen mož, inž. Iztok Ostan, je bil namreč nekdanji ravnatelj slovenskih sporedov Radia Trst A, kasneje pa visok funkcionar družbe RAI. Kljub temu da je imela vse življenje težave z očmi, je rada fotografirala in slikala: njeno likovno zapuščino je hčerka Meta Ostan Mohnwinckel podarila SDD in tako neposredno pripomogla k okrepitvi društvenega delovanja. Razstavljena dela bodo namreč do Velike noči na ogled v dvorani na Donizettijevi, zainteresirani bodo tako s prostovoljnim prispevkom lahko odnesli na dom primerek umetniških občutkov Majde Srebotnjak Ostan. Ti so se oplajali zlasti ob doživljanju narave, cvetja in morja. Kot je poudarila Jasna Merku', je Majda Srebotnjak Ostan gojila naravni likovni talent, ki se je pokazal že v zgodnjih letih. V kasnejšem življenjskem obdobju je docela razvila osebno motivno in kompozicijsko varianto, za upodabljanje katere je uporabljala zlasti oljnato in zahtevno akvarelno tehniko. Vsebinsko so dela usmerjena v tradicionalno upodabljanje naravnih elementov, vse pa se spaja v dovršeni celoti.
Drugi del večera je bil namenjen predstavitvi najnovejših zgodovinsko-strokovnih študij, ki so nastale v sklopu delovanja Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani. Občinstvu Peterlinove dvorane so spregovorili sodelavci Inštituta, zgodovinarji Aleš Gabrič, Bojan Godeša in Žarko Lazarević, in pobliže predstavili nekatera pomenljiva dela zbirke Razpoznavanja/Recognitiones, ki jo je Inštitut ustanovil za izdajanje monografskih del iz novejše slovenske zgodovine. Knjižne izdaje zbirke posegajo tako na področje politične kot tudi gospodarske, socialne in kulturne zgodovine. Urednik zbirke Aleš Gabrič, ki se posveča zlasti novejši slovenski politični, kulturnopolitični in kulturni zgodovini, je predstavil zbornik *Prežihov Voranc – Lovro Kuhar: pisatelj, politik, patriot,* ki sta ga izdala Inštitut za novejšo zgodovino in Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju. V publikaciji so objavljeni prispevki z istoimenskega simpozija, ki je bil leta 2007 na Dunaju v soorganizaciji Univerze na Dunaju, Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju in INZ.

Foto IG

Za razliko od dosedanjih študij ta publikacija ni namenjena Vorančevemu literarnemu delu, temveč se njegove osebnosti loteva z vidika politične opcije, kateri se je zapisal. Voranc politik je bil komunist starega, lahko bi celo dejali, ortodoksnega kova, ki se je v kasnejših boljševiško-jugoslovanskih okoliščinah znašel nelagodno. Režim je na primer ocenjeval njegov odnos do narodnostnega vprašanja za dvomljivega. Voranc je bil tako deležen zgolj drugorazrednih funkcij. Partijska elita je namreč ostro kritizirala tudi njegovo vodenje kulturno-posvetnih dejavnosti, pri katerih je sodelavcem in kulturnim delavcem puščal dokajšen manevrski prostor.
Bojan Godeša pa je občinstvu spregovoril o knjigi preminulega kolege Ervina Dolenca *Med kulturo in politiko: kulturnopolitična razhajanja v Sloveniji med svetovnima vojnama.* V publikaciji so zbrane poglobitve glede slovenske idejne, politične in kulturne zgodovine, ki jih je Dolenc zbral v zadnjih letih. V knjigi med drugim obravnava proces deavstrizacije oziroma slovenizacije, ki je na kulturnem področju za Slovence nastopil ob vstopu v jugoslovansko državo, spore med komunisti v '30. letih in vlogo Cerkve v ideoloških nasprotjih znotraj katoliškega gibanja na Slovenskem pred drugo svetovno vojno. Osrednje sporočilo Dolenčevih študij temelji na prepričanju, da 'samolasten' slovenski kulturni in idejni boj v času med obema vojnama, ki ga "unitariocentričen ustroj jugoslovanske države ni mogel preprečiti, ima pomembno mesto v zgodovinski graditvi slovenske kulturne in bivanjske identitete".
Žarko Lazarević je spregovoril o svoji monografiji z naslovom *Plasti prostora in časa,* v kateri predstavlja poti in načine prilagajanja slovenskega gospodarstva (na primer bančno-finančnega sistema) v prvi polovici 20. stoletja v kontekstu habsburške monarhije in jugoslovanske države do druge svetovne vojne. Podobno tematiko je razvil Jurij Perovšek v študiji z naslovom *V zaželjeni deželi – Slovenska izkušnja s Kraljevino SHS/Jugoslavijo 1918-1941.* Po besedah Lazarevića se kolega v svojem delu sprašuje, koliko je bila jugoslovanska skupnost, v katero so Slovenci leta 1918 vstopili z velikimi upi in pričakovanji svojega emancipacijskega vzpona, v resnici 'zaželjena dežela' njihove uresničitve.

IG

Obvestila

Društvo Rojanski Marijin dom vabi na prireditev ob zaključku likovnega natečaja za otroke slovenskih otroških vrtcev in osnovnih šol "Narava, vir življenja". Na sporedu bo igra "Mala princeska" v izvedbi mladih članov Radijskega odra in v režiji Lučke Susič, nagrajevanje udeležencev in zmagovalcev natečaja ter bogat srečolov v korist slovenskih misijonarjev. Prireditev bo v nedeljo, 10. aprila, ob 16. uri v Marijinem domu v Rojanu.
Branje Svetega pisma, poslušanje in premišljevanje bo potekalo v cerkvi pri Sv. Jakobu vsako sredo v postnem času. Naslednje srečanje bo 11. aprila, od 16. do 17. ure, s sodelovanjem vseh mestnih slovenskih župnijskih občestev. Vabljeni!
Slovenska Vincencijeva Konferenca v Trstu prireja v četrtek, 7. aprila 2011, v Domu šolskih sester pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. delle Docce 34, vsakoletno srečanje ob postnem času in pripravo na Veliko noč. Ob 16. uri bo sv. maša za pokojno dolgoletno predsednico družbe prof. Lauro Abram ob 10. obletnici smrti. Po maši bosta družabno srečanje in razgovor o pripravi in delovanju članov v tem predvelikonočnem času, še zlasti o pripravi in nabirki za oljčno nedeljo. Toplo vabljeni!
Pasijonske igre v Ribnici na Dolenjskem, ki jih izvajajo mladi, in grob Magdalene Gornik, slovenske mistikinje, na Gori nad Sodražico nas vabijo, naj jih obiščemo na oljčno nedeljo, 17. aprila 2011, v popoldanskih in večernih urah. Odhod avtobusa s trga Oberdan ob 12.45, iz Sesljana ob 13. uri, iz Nabrežine ob 13.05, iz Sv. Križa ob 13.09, s Proseka ob 13.15 in z Opčin ob 13.30. Za vpis in vse ostale informacije pokličite čim prej na tel. št. 3479322123.
Romanje v Medjugorje od 13. do 16. maja 2011. Predviden je vzpon na Križevac in hrib prikazovanj, obisk skupnosti Cenacolo ter udeležba pri mašnih daritvah. Nastanitev pri družinah v bližnji okolici. Potrebna veljavna osebna izkaznica: Prijave: župnik dr. Jože Markuža 040 229166, g. Darko 0481 882395 ali 0481 32121, ga. Ana 003865 3022503.
Nosečnice v bazenu - ŠC Melanie Klein prireja tečaj, namenjen vsem mamicam od 16. tedna nosečnosti dalje. Tovrstna predporodna vadba združuje terapevtsko moč vode in glasbe. Blagodejno vpliva na naše telo in psiho. Mama vzpostavi preko nežnega dotika, masaže, glasu in glasbe s svojim otrokom tesen in zavesten stik, na katerega se otrok odzove z ljubeznijo. Tečaji se odvijajo enkrat tedensko, ob četrtkih zjutraj. Info in prijave na: info@melanieklein. org, www. melanieklein. org, tel. 328 4559414.
Tečaj v bazenu za dojenčke - Šc Melanie Klein obvešča, da se bodo naslednji tečaji za dojenčke in otroke od 1. meseca do 3. leta starosti začeli v petek, 8. aprila, in v soboto, 9. aprila. Za informacije in prijave: www. melanieklein. org, info@melanieklein. org, tel. 328 4559414. Število mest je omejeno.
Acquafitness - tečaj za vse, ki želijo izboljšati psihofizično počutje in doseči optimalno telesno formo. Skupinska vadba v vodi je primerna za vse starosti in poteka pod strokovnim vodstvom. Tečaj se odvija na Pesku. Info in prijave na www. melanieklein. org, info@melanieklein. org, tel. 328 4559414.
Z Novim glasom v Nemčijo od 14. do 21. junija 2011. Prijava in informacije na upravi NG v Gorici, tel. 0481 533177, in na uredništvu v Trstu, tel. 040 365473. Akontacija ob vpisu: 200,00 evrov. Kdor bi želel prejeti program potovanja po elektronski pošti, naj sporoči na naslov mohorjeva@gmail. com.

Darovi

Za Društvo Rojanski Marijin dom daruje Marija Zanevra 50 evrov.
Za slovensko dobrodelno društvo: v spomin na Marijo Gerdol daruje Grazia Gerdol 50 evrov.
V počastitev spomina na najino predrago mamo Sonjo Stubel darujeva Pavel in Tanja 50 evrov za vojne sirote zadnjih balkanskih vojn v Jugoslaviji - Šolske sestre pri Sv. Ivanu v Trstu.

Napoveduje se poseben glasbeni dogodek

Bachov koncert v organizaciji ZCPZ

Tržaški organist Andrej Pegan obhaja letos 30-letnico svojega koncertnega nastopanja. To okroglo obletnico je želel obeležiti s poklonom avtorju, ki je pravi sinonim za orgelsko glasbo, se pravi Johannu Sebastianu Bachu. Zvezi cerkvenih pevskih zborov iz Trsta je predlagal koncert, na katerem se bodo orgle prepletale z zborovsko izvedbo petih koralov v Bachovi harmonizaciji. Gre za izbor petih protestantskih koralov, ki jih je Bach priredil za orgle in so objavljeni v znani Orgelski knjižici oz. zbirki Leipzigških koralov.
Za uvod bo organist zaigral Preludij in fugo v h-molu BWV 544, ki je nastal v Leipzigu in se po mnenju muzikologov vsaj deloma tematsko naslanja na koral O Bog, usliši moje vzdihe, oba, koral in fuga, sta tridelna, kar razlagajo z mislijo na Sveto Trojico. Skladba ustvarja vzdušje stiske in trpljenja, saj je polna napetosti tudi zaradi nemirnega ritma in kromatike ter zmanjšanih intervalov in celo disonanc.
Sledil bo prej omenjeni sklop, ko bo zborovski izvedbi korala sledila varianta za orgle, pri tem naj pojasnimo, da so izbirali med zborovskimi korali, ki jih je leta 2000 objavil Cerkveni glasbenik, izvajali pa jih bodo v slovenskem prevodu, eno kitico pa v nemščini. Priložnostni zbor sestavljajo pevci raznih zborov, vodi pa jih diplomirana zborovodkinja Tamara Stanese, ki je že večkrat sodelovala z ZCPZ pri izvedbi nekaterih božičnih koncertov.
Na koncu bo zazvenela obsežna Tokata in fuga v F-duru BWV 540, ki je znana tudi po izredno zanimivih modulacijah in povezuje trikratni trio (d-mol, a-mol in g-mol), pri čemer bas trikrat zaigra postop B-A-C-H, se pravi Bachov glasbeni podpis. Zelo dovršena je tudi fuga, ki ima dve temi in ternarno obliko, ki se na koncu skladbe nekako prepleta v basu in sopranu.
Obeta se torej zanimiv glasbeni dogodek, ki ga bodo priredili v soboto, 16. aprila, ob 20. uri v cerkvi sv. Silvestra v Trstu. Obenem bo to tudi dragocena duhovna obogatitev, da bomo lahko globlje doživljali sporočilo postnega časa ob poslušanju 'petega evangelista', kot so s posrečeno prispodobo poimenovali Johanna Sebastiana Bacha.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

POSTNI KONCERT V POKLON J.S. BACHU

organist Andrej Pegan in priložnostni MePZ ZCPZ
pod vodstvom Tamare Stanese

sobota, 16. aprila, ob 20. uri
Trst, cerkev sv. Silvestra

Pevski dar za ostarele

Vokalna skupina srednje šole Doberdob je v četrtek, 31. marca, z občutenim nastopom razveselila goste dveh domov za ostarele v Trstu, in sicer dom Sorriso in dom Danubio. Projekt je pripravila prof. Irena Pahor v sklopu delavnic, ki jih vsako leto prireja doberdobska srednja šola. Tržaški nastop je omogočila ravnateljica prof. Sonja Klanjšček. Članice šolskega zbora so zapele šest pesmi v treh jezikih in nato gostom domov podarile izdelek, ki so ga dijaki pripravili med urami delavnice ročnih spretnosti pod vodstvom prof. Solange Degenhardt.

KATEDRA SV. JUSTA Andrea Riccardi

Mučeništvo kot ekumenski spomin krščanstva

V baziliki sv. Jerneja na Tiberinskem otoku sredi Rima je nad glavnim oltarjem velika ikona, ki spominja na krščanske mučenike 20. stoletja. Na željo papeža Janeza Pavla II. se je leta 1999 sestala posebna komisija z nalogo, da prouči in sestavi seznam krščanskih mučencev t. i. kratkega – sicer izredno krvoločnega – stoletja. Po dveletnem delu je komisija zbrala 12 tisoč fasciklov z vsega sveta, sveti oče je tako leta 2002 povabil k skupni molitvi pred kolosejem vse krščansko občestvo, da bi se dokončno zavedali, koliko hudega je krščanski človek moral v 20. stoletju pretrpeti le zato, ker se ni hotel vdati zlu, niču, zatajitvi evangeljskih vrednot.
Po teh uvodnih mislih je tržaški škof, nadškof Giampaolo Crepaldi, na srečanju postnih predavanj Katedra sv. Justa, v sredo, 30. marca, prepustil besedo Andrei Riccardiju, ustanovitelju Skupnosti sv. Egidija, ki od leta 1968 širi po vsem svetu načela molitve, solidarnosti z revnimi, dialoga in ekumenizma. Riccardi, ki je po izobrazbi zgodovinar, je v svojem posegu spregovoril o mučeništvu kristjanov v prejšnjem stoletju, zlasti pa je poudaril zgled in pomen, ki naj ga ti mučeniki imajo pri vrednotenju krščanskih izhodišč življenja posameznika.
"Mučeništvo prejšnjega stoletja je ekumenski spomin krščanske Cerkve, saj je krutost doletela ljudi različnih jezikov in kultur, vsem pa je bila skupna krščanska vera", je dejal predavatelj. Vse do nastopa Janeza Pavla II. je v zavesti kristjanov in ljudi nasploh veljalo prepričanje, da mučeništvo spada daleč v preteklost. Sveti oče pa je na lastni koži spoznal nasilje vojne, nacističnega in komunističnega terorja, sam je z atentatom leta 1981 neposredno doživel mučeniško izkušnjo. Nasilje nad kristjani se je začelo v začetku stoletja z armenskim preganjanjem, nadaljevalo se je v Stalinovi Sovjetski zvezi, nacistični Nemčiji, na Kitajskem, v Južni Ameriki (kako pozabiti na salvadorskega škofa msgr. Romera!), v Kambodži, Afriki, nekdanji Jugoslaviji, Iraku in drugod; prišteli bi lahko tudi vse pokončne ljudi in dušne pastirje, ki so padli pod streli organiziranega kriminala. "Mučeniki so nam s svojo izkušnjo zaupali izredno dediščino, ki jo moramo kristjani globoko spoznati. Mučeniki ne zahtevajo maščevanja, niti pravice: zahtevajo zgolj, da se nanje spomnimo", je dejal Riccardi. Mučenike je smrt doletela zaradi pokončnosti, s katero so tudi v najhujših trenutkih pričali o evangeljskih vrednotah, bili so nezaželjene osebe, ker so s svojo vero in držo dokazovali, da je neki drugačen svet mogoč.

IG

V Celovcu dogovor o dvojezičnih tablah

Tudi slovenske mladinske organizacije so nasprotne

Mladinske organizacije koroških Slovencev so se z nezadovoljstvom odzvale na konec minulega tedna dosežen kompromis o postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov na avstrijskem Koroškem, ki predvideva postavitev od 150 do 160 dvojezičnih napisov. Po njihovi oceni rešitev predstavlja protiustavno ravnanje Avstrije in njenih predstavnikov, poroča STA.

Klub slovenskih študentk in študentov na Koroškem, Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju, Klub slovenskih študentk in študentov Gradec, Koroška dijaška zveza in Mlada Enotna lista so tudi pozvali k odstopu zunanjega ministra Samuela Žbogarja in državnega sekretarja na Uradu vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu Borisa Jesiha, ki po njihovi oceni "predstavljata neznosno hlapčevsko držo Republike Slovenije v tem vprašanju".

Kot še poudarjajo mladinske organizacije koroških Slovencev, gre za rešitev, ki je zaradi "izpodrinjenja 7. člena Avstrijske državne pogodbe skregana z mednarodnim pravom", za slovensko manjšino pa "pomeni ponovno poniževanje".

"Število 273 krajevnih napisov, ki temelji na načelih razsodb avstrijskega ustavnega sodišča, je minimum, ki ga demokratična Avstrija dolguje slovenski narodni skupnosti in se ga ne sme označiti za maksimalno rešitev", še opozarjajo mladinske organizacije koroških Slovencev.

Minister Žbogar je celotno zadevo označil za nesporazum, saj sam svojega mnenja o dogovoru doslej še ni izrazil. Svoj pogled je ponazoril ob robu obiska na zavodu Maribor 2012 - EPK v Mariboru: "Cenimo napore avstrijske države in slovenske manjšine kot tudi oblasti na Koroškem, da poskušajo najti rešitev za položaj slovenske manjšine, predvsem na Koroškem. Seznanjeni smo z nekim načelnim dogovorom, ki je bil sprejet in predstavljen konec prejšnjega tedna, in ga sprejemamo v vednost", je dejal.

Pojasnil je, da je v tesnem stiku s predstavniki manjšine in avstrijske države, s katerimi se pogovarja o omenjenem dogovoru o dvojezičnih krajevnih napisih. "Govoril bom tudi z zunanjim ministrom o tem, v kateri fazi so pogajanja in kako mi vidimo zaželeno rešitev. Moram pa reči, da bi po 56 letih, kar velja Avstrijska državna pogodba, pričakovali, da se bo to vprašanje vendarle dokončno rešilo", je dejal.

Spomnil je še, da je avstrijsko ustavno sodišče interpretiralo to mednarodno pogodbo ter izdelalo kriterije in metodologijo, kako se člen ADP tolmači konkrektno na terenu. "Težko je razumeti, zakaj kriteriji in metodologija avstrijskega ustavnega sodišča ne morejo biti osnova za rešitev tega vprašanja na avstrijskem Koroškem", je dejal.

Dr. Boris Jesih na obisku v Tolminu

O plodnem sodelovanju v Posočju

Ob vladnem obisku severne Primorske je državni sekretar na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boris Jesih 30. marca obiskal Tolmin, kjer se je sestal s predstavniki zamejskih Slovencev iz Italije. Na srečanju so bili prisotni tudi župan Občine Tolmin Uroš Brežan, načelnik Upravne enote Tolmin Zdravko Likar ter Marjan Bevk, eden izmed nosilcev kulturnega sodelovanja Posočja in zamejstva.

Državni sekretar je uvodoma pozdravil zelo dobro sodelovanje Posočja s Slovenci iz Kanalske doline, Benečije, Rezije, Terskih in Karnijskih dolin. Ne samo, da se ljudje povezujejo na kulturnem in športnem področju, v zadnjih letih so okrepili sodelovanje pri čezmejnih projektih, ki imajo za obmejno območje še večji pomen. Dr. Jesih je poudaril, da je pri tej povezavi ljudi dobro predvsem to, da posameznikov k sodelovanju ni treba posebej spodbujati, temveč so celo oni tisti, ki urad spodbujajo k sodelovanju. Kljub temu da smo letos obeležili 10. obletnico uveljavitve zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, pa je še vedno zelo pomembno, da jim Slovenija pomaga pri uresničevanju teh pravic.

V pogovoru so zamejci naglasili dobro prakso in sodelovanje iz preteklosti ter opozorili na nekatera še vedno odprta in nerešena vprašanja. Pri tem velja poudariti predvsem pomen čezmejnega sodelovanja in vključevanja občin z obeh strani meje v čezmejne projekte. Takšno sodelovanje ni bistveno samo za slovensko manjšino, pač pa tudi za celotno regijo. Le-ta se lahko s tem razvija tudi v gospodarskem smislu, posebne možnosti pa nudi tudi turizem. Sogovorniki iz Italije so izrazili zaskrbljenost predvsem zaradi slabšega vključevanja mladih v življenje slovenske skupnosti ter, ali se bodo le-ti v prihodnje lahko ustalili na področju Slovencev v Italiji (vprašanje ustreznih delovnih mest). Prav zaradi tega so sogovorniki iz pogovora sklenili, da je potrebno pospešiti gospodarski razvoj celotnega področja ter mladim nuditi možnosti za ohranjanje slovenskega jezika in kulture. K povezovanju področja z obeh strani meje pa bodo zagotovo pripomogle tudi nove in boljše cestne povezave, ki so načrtovane že za letošnje leto.

Dr. Boris Jesih

Pogovor se je končal v zelo pozitivnem vzdušju, odprte pa so bile tudi teme, ki niso skupne le zamejcem, temveč celotnemu področju Posočja in poselitvenega ozemlja Slovencev v Italiji. Seveda se ta vprašanja lahko uspešno rešujejo le s sodelovanjem pristojnih z obeh strani meje. Kot je sporočil državni sekretar dr. Jesih, si bo Slovenija za to vsekakor prizadevala in nudila podporo slovenski skupnosti znotraj svojih zmožnosti.

Prvi korak v tej smeri je bil storjen že v soboto, 2. aprila, ko se je državni sekretar dr. Jesih udeležil posveta *Zakon 38/2001: stanje in perspektive v Videmski pokrajini.* Prvi del posveta, na katerem je bil prisoten tudi deželni odbornik, pristojen za slovensko manjšino, Elio De Anna, je bil namenjen stanju in perspektivam šolanja v maternem jeziku. Drugi del posveta pa se je dotaknil vprašanja ekonomskega razvoja in čezmejnega sodelovanja v evropski perspektivi.

Prejeli smo

"Naj nekdo zakriči! Sramota!"

Več tednov je že minilo, odkar nam je Pavel Bračko poslal pričujoče pismo, ki ga objavljamo v postnem času. Čeprav je zelo, zelo ostro in boleče kritično, z njim se lahko tudi ne strinjamo, pa nas vseeno v svoji bridki resnicoljubnosti naravnost izziva, da se ob njem zamislimo, gremo vase in se spreobrnemo. Uredništvo.

Vino je posmehljivec, razgrajač, je opojna pijača, kdor se omamlja z njim, ne bo postal moder. (Preg. 20)
Pri vinu se ne junači, vino je že mnoge pokončalo! (Modri Sirah)
Pijanci in nečistniki ne bodo videli nebeškega kraljestva! (Po apostolu Pavlu, 1. Kor.)
O Bog, da ne bi jemal v usta zlobnega sovražnika, ki mi krade možgane.
(W. Shakespeare – Macbeth)
ali
Replika na poročilo o vinski kleti "Vinakoper" iz oktobrske številke verskega mesečnika Ognjišče – Koper

Zgrožen sem, osupel do dna srca. Ne morem verjeti, kako to, da je celo tako imenovani verski časopis popolnoma izgubil moralnoetično konotacijo, saj omenjeno poročilo piše, kot da je izdelovanje vina na istem nivoju kot peka kruha ali žemljic, ne da bi upoštevalo osnovne vsebine, da vsaka vinska klet v Evropi posredno ustvarja strašen, enega od glavnih in velikih socialnih grehov te zahodne družbe mogoče celo smrtnih, ki se imenuje: ALKOHOLIZEM!

O sancta simplicitas! Ali smo Slovenci res do konca sveta obsojeni, da ostajamo avtodestruktivni tepci, to, kar je trdil že veliki narodni buditelj Anton Martin Slomšek: slovenski narod je žrtev predsodka, da ni mogoče živeti brez opojnih pijač.

Male in velike vinske kleti v Evropi in po svetu so žal posredno velike, velike grešne strukture, ki onesrečujejo, pohabljajo in povzročajo posredno smrt velikemu številu ljudi, ničkoliko je jetrnih ciroz, duševnih bolnikov, razbitih družin, mučenih žena, umorov, pretepov in pobojev, predvsem pa bog si ga vedi koliko prometnih nesreč, ki jih je zakrivil alkohol. Žal je to velika resnica, ki je celo mi ne moremo do konca dojeti.

O, križ božji! Ali se pisec članka in vrli uredniki časnika Ognjišče in drugih sredstev javnega obveščanja sploh ne zavedajo, da tudi vino, pivo in žgane pijače posredno povzročijo v Sloveniji vsaj 500 mrtvih zaradi alkoholizma, da ne govorimo o tako imenovanih anonimnih 'klošarjih', ki jih tako in tako vsaka zima pobere vsaj nekaj deset in predvsem povzročajo duhovno škodo, ki nastane zaradi poneumljanja ljudi. Spet bi bil aktualen znameniti psihiater iz časa socializma dr. Janez Rugelj, ki je stalno svaril: Slovenci so zapiti in zabiti!

Še enkrat vas opozarjam, vrli uredniki, alkohol, kemično gledano, alkohol kot molekula je v resnici toksična substanca, ki možgane direktno poškoduje in pri določenih subjektih ustvari progresivno odvisnost. Torej, ali vam je sedaj jasno, da je v bistvu alkoholna pijača težka droga, ki je kemično na istem nivoju kot heroin?! Samo da je v naši kulturi vsesplošno sprejeta kot neškodljiva pijača. Ne zavedamo se dovolj, da živimo sedaj v Evropi v času, ko je družba obsedena z užitki, in da, če se vino, ki je v bistvu visoka in plemenita pijača, začne proizvajati v velikih količinah, potem se pač vse, kar je najbolj plemenitega, razvrednoti. Vino ni hrana, vino je izreden božji dar, ki bi ga morali uporabljati samo v izrednih prazničnih trenutkih, ne bi ga pa smeli tako pošastno zbanalizirati, kot delamo mi.

Vsekakor smo mi v Evropi na splošno zbanalizirali življenje. Pomislimo samo, na koliko milijonov abortusov se popolnoma zakonito dogaja vsako leto v evropskih bolnišnicah, torej vsi skupaj drvimo v pogubo z užitki!

Po vesti sem zato dolžan, da še dodam: ali vas ni sram? Kje je vaša razsodnost!? Gorje vam, če se ne spravite k pameti! Ali ste že pozabili, dragi krščanski časnikarji, da bil je celo sam prerok sv. Janez Krstnik v obdobju med obema svetovnima vojnama zavetnik abstinentov, kajti v evangeliju stoji pojasnilo, da je bil velik prerok, ki ni pil ne vina ne opojnih pijač! Žal, ne morem voščiti blagoslovljen postni čas, ker nimate pogojev, da ga doživite, dokler se ne odvrnete od tega ogabnega posvetnega uživanja.

Kristjani bi morali biti v tem času alternativa in bi se morali množično upirati temu pošastnemu konzumizmu. Sram nas je lahko, ker smo popolnoma odpovedali. Nismo več luč sveta in sol zemlje!

Vaš razočarani in potrti, zgrožen Pavle Bračko

Zahodni in jugozahodni predel mesta (60)

GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

Za gradnjo Doma so mnogo prispevali tudi Goričani sami. Izdatno gmotno pomoč je nudil trgovec Benedikt Kosič. Ne smemo pozabiti tudi na članice slovenske Marijine družbe, ki so pri gradnji Doma pomagale s prispevki in posojili. Iz spiska, ki ga je vodil msgr. Alojzij Novak, ki je bil med najbolj zavzetimi pri delu za Katoliški dom, je razvidno, da so družbenice posodile odboru za Katoliški dom, ko se je gradila nova dvorana, okrog 6.000.000 lir. To je bila takrat izredna pomoč, za katero bi morali biti vsi hvaležni našim družbenicam, posebno še, ker so pozneje nekatere svoje posojilo preprosto darovale, druge so dobile povrnjeno, tretje pa še zmeraj niso zahtevale povračila. Mnoge so tudi vsa leta vsak mesec dajale svoj prispevek, kot to beremo v poročilu, ki ga je v Družbinem glasilu podal dr. Kazimir Humar februarja 1972.

V poročilu beremo še besede, ki bi si jih zaradi njihove pomembnosti morali zapomniti in se ob njih zamisliti vsi naši mladi:

"Naše družbenice, ki so doživljale svojo mladost v najtežjih časih zatiranja naše besede, razumejo bolj kot sedanja mladina, kaj pomeni naš slovenski dom - hram in svetišče slovenske besede".

Nova dvorana, za katero je načrt izdelal arhitekt Giordano Malni, je bila blagoslovljena in odprta 25. februarja 1962.

Čez nekaj desetletij pa je na istem mestu zrastel nov kulturni hram, Kulturni center Lojze Bratuž. Čas je namreč medtem prinesel nove zahteve in potrebe, tudi varnostni predpisi so se poostrili in tako je bilo treba pomisliti na popolno preureditev dvorane in drugih prostorov. Potrebne načrte je pripravil mladi goriški arhitekt David Faganel v sodelovanju z inženirjem Lorenzom Marinijem. Izredno pomoč je pri teh delih nudil g. Marijan Markežič, župnijski upravitelj Slovenskega pastoralnega središča v Gorici. Zrastel je tako novi Kulturni center Lojze Bratuž, ki je danes v ponos celotni slovenski skupnosti.

Kulturni center Lojze Bratuž

V njem so velika, glavna dvorana, komorna dvorana, prostor za orkester, scenski stolp, več prostorov za igralce, prostor za sočasno prevajanje, prostoren atrij.

V njegovih prostorih poteka izredno bogato in razvejeno prosvetno življenje. Tu so prireditve, predavanja, srečanja, koncerti, simpoziji, glasbeni in pevski nastopi ter tekmovanja, tudi mednarodna, operete itd. V prostornem atriju imajo svoj prostor razstave. Predsednica Kulturnega centra Lojze Bratuž je prof. Franka Žgavec.

V prostorih poleg osrednje stavbe imajo sedež razna društva in organizacije. Tu deluje Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Nastal je iz Orglarske šole. Ta je svoj sedež imela na Placuti, kjer je v stavbi nekdanje Katoliške tiskarne bila ustanovljena leta 1953 po zamisli in spodbudi prof. Mirka Fileja.

Po drugi svetovni vojni je glasbeno in sploh kulturno življenje na Goriškem doživljalo težke čase, saj je mnogo izobražencev, ki so oblikovali javno življenje v slovenski goriški skupnosti, ostalo onkraj "železne zavese". Mnogo se jih je izselilo in si v drugih deželah ustanovilo dom. Treba je bilo zato zbrati moči, ki so še ostale in s temi ustvariti pogoje za zopetno poživitev glasbene in sploh kulturne dejavnosti v Gorici.

Pri tem so se zlasti odlikovali goriški duhovniki, med temi dr. Mirko Brumat, ki je kot voditelj Marijine družbe poskrbel za "Dom Brezmadežne" na Placuti, dvorano, ki so jo uporabljale vsa katoliška prosvetna društva, nadalje dr. Kazimir Humar, prof. Mirko Filej, msgr. dr. Franc Močnik in dr. Rudolf Klinec. Pomembna pa je bila tudi vloga laikov, med katerimi pri Orglarski šoli zavzema posebno mesto skladatelj, organist in pevovodja prof. Emil Komel. Ustanavljati so se začele nove organizacije in društva, v katerih so se zbirali mladi, ki so želeli na novo poživiti kulturno delovanje v mestu in okolici.

/ dalje

Težko reševanje mariborskega finančnega poloma

NKBM naj bi že zasegla del premoženja Zvonov

Nova Kreditna banka Maribor (NKBM) je v petek, 1. aprila, po pisanju časnika Dnevnik kot prva banka zasegla premoženje cerkvenih holdingov Zvon Ena in Zvon Dva, je poročala Slovenska tiskovna agencija. Šlo naj bi za 23,7 milijona evrov. Če bodo NKBM sledile tudi druge banke, bo predlagana prisilna poravnava holdingov najverjetneje propadla, družbi pa pristali v stečaju. Druga največja slovenska banka, ki je do holdingov izpostavljena za več kot 54 milijonov evrov, je po pisanju Dnevnika unovčila 5,6 odstotka domžalskega Heliosa, slabe štiri odstotke Cinkarne Celje, dobra dva odstotka Petrola in 75.400 delnic novomeške Krke. Ali je banka ostala lastnica teh delnic ali pa jih je že prodala naprej, bo po pojasnilih časnika znano v naslednjih dneh. Prav tako bo šele v začetku prihodnjega tedna znano, ali je banka holdingoma, ki sta povezana z mariborsko nadškofijo, zaplenila tudi deleže v družbah Hoteli Bernardin, Terme Olimia in Terme Olimia Bazeni, Beti Holding, Etol, Sava in drugih, ki sta jih finančni družbi zastavili kot zavarovanje za posojila. Potezo NKBM je po ugibanjih Dnevnika najbrž izzval petkov predlog prisilne poravnave, v kateri Zvon Ena in Zvon Dva upnikom, ki jim dolgujeta čez 376 milijonov evrov, ponujata zgolj 16- oziroma 15-odstotno poplačilo terjatev. Po pričakovanjih naj bi sprožila učinek domin, ko bodo z unovčevanjem zastavljenega premoženja začele tudi druge banke, tako kot se je to zgodilo v primeru Infond Holdinga.

Mariborsko sodišče je v petek potrdilo začetek postopka prisilne poravnave v obeh cerkvenih finančnih družbah. Če bi banke potrdile predlagani prisilni poravnavi, bi se Zvon Ena razdolžil za dobrih 200 milijonov evrov, Zvon Dva pa za več kot 100 milijonov evrov. Prvi bi moral sicer upnikom najkasneje do leta 2015 vrniti okrog 40, drugi pa 18,5 milijona evrov, pri čemer se terjatve ne bi obrestovale. Tako bo skušala NLB po pričakovanjih Dnevnika izterjati oziroma vsaj deloma poplačati več kot 150 milijonov evrov, Abanka slabih 75 milijonov evrov, Banka Celje nekaj več kot 35 milijonov evrov, Gorenjska banka 31 milijonov evrov, Hypo Alpe Adria Bank 18 milijonov evrov, še dodatnih deset pa odpade na Banko Koper, Unicredit Banko Slovenija ter Raiffeisen Banko. Holdinga imata zastavljeno vse svoje premoženje, poleg že omenjenih štirih naložb, ki jih je po pisanju Dnevnika zasegla NKBM, so to še deleži v Iskri Avtoelektriki, Abanki, Mladinski knjigi, Steklarni Rogaška, Tovarni olja Gea, Cetisu Grafu itd. Na pisanje Dnevnika so se že odzvali v Društvu Mali delničarji - Skupaj smo močnejši (MDS). Predsednik društva Rajko Stanković v odprtem pismu mariborskemu metropolitu Marjanu Turnšku ugotavlja, da se dogovori o pravočasnem in korektnem obveščanju vseh delničarjev v zvezi s problematiko obeh holdingov ne spoštujejo. Uradne objave o zaplembi s strani NKBM namreč ni bilo, v društvu pa se sprašujejo, ali bo 65.000 delničarjev obeh Zvonov ostalo brez vsega premoženja in ali bosta šli družbi po poti Infond Holdinga in Centra Naložbe ter Maksime Holdinga.

Priznanje Združenja dramskih umetnikov Slovenije

Nagrajen je tudi Kristijan Guček, član SNG Nova Gorica

Priznanje ZDUS za igralske dosežke v letu 2010 je prejel tudi dramski igralec Kristijan Guček za vlogi Interpreta in Izidorja v uprizoritvi Pogovori, samogovori v izvedbi Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica.

V obrazložitvi svoje odločitve o podelitvi nagrade ZDUS za igralske dosežke v letu 2010 je komisija Združenja dramskih umetnikov Slovenije zapisala:

Uprizoritev odrske priredbe Kosmačevih besedil je "kvartet igralskih protagonistov", kot je zapisal Slavko Pezdir, postavila "pred zahtevno nalogo mestoma zgolj oratorskega posredovanja izbranih Kosmačevih lirskih, meditativnih in pripovednih besedil ter mestoma polnokrvnega odrskega oživljanja izbranih literarnih oseb". Srečko Fišer je namreč Pogovore, samogovore oblikoval kot dvoje ločenih, a med seboj povezanih iger, v katerih vsak igralec igra dve vlogi, se pravi Kosmača samega in njegovega junaka. Tako so igralci morali prehajati iz ene vloge v drugo. Tudi mladi Kristijan Guček se je moral podrediti tej zahtevi in tako je vešče izdelal dve izjemno različni vlogi znotraj ene uprizoritve. V prvem delu Guček odigra vlogo Interpreta, fiktivni glas znotraj glave avtorja besedila, ki je sicer lirski, meditativen in zamaknjen, vendar kljub temu ves čas odrsko polnokrven in veristično. Z vso suverenostjo mladega igralca se je soočil s tremi starejšimi kolegi in gledalce kljub metaforičnosti besedila ves čas držal v napetosti. V drugem delu se je Guček prelevil v vaškega posebneža z izdelano motoriko in govorom, poleg tega pa je gledalce ves čas presenečal z duhovitostjo in igralsko iznajdljivostjo. Gučku je uspelo znotraj ene predstave razpreti široko igralsko interpretacijo od prepričljive prizemljitve poezije do premišljeno selekcioniranih sredstev veristične upodobitve. Na eni strani velik igralski zamah in na drugi smisel za detajl, odlikujeta Gučkovo igro in ga uvrščata med nesporne igralske virtuoze slovenskega gledališča.

Kristijan Guček s soigralko Heleno Peršuh v predstavi Pogovori, samogovori

Kristijan Guček je član igralskega ansambla SNG Nova Gorica od sezone 2009/2010 dalje. V tem času je nastopil v predstavi Andreja E. Skubica *Neskončni šteti dnevi* (vskok, študent), v predstavi Carla Goldonija *Nenavadna prigoda* (vskok, Monsieur de la Cotterie, francoski poročnik, v predstavi Cirila Kosmača *Pogovori, samogovori* (Interpret, Izidor), v predstavi Pierra de Marivauxa *Otok sužnjev* (Ifikrat), v predstavi Friedricha Dürrenmatta *Obisk stare gospe* (Illov sin, postajenačelnik), v predstavi Milana Jesiha *Grenki sadeži pravice* (Dajavec).

Sezono bo končal z vlogo Kurta Cobaina v predstavi Dimitrija Vojnova *sKurt*, ki bo premierno uprizorjena maja 2011.

Linhartovo srečanje Severno Primorske regije

Slavnostni nedeljski popoldan ob podelitvi nagrad

Na zadnjem popoldnevu Nedeljskih gledaliških srečanj, abonmajskem nizu predstav ljubiteljskih gledaliških skupin, ki ga že vrsto let prireja Zveza kulturnih društev, v zadnjem času v sodelovanju s Slovenskim narodnim gledališčem Nova Gorica, je bilo posebno slovesno. Pred predstavo *Eno uro doktor*, burko iz l. 1881 v prevodu Jakoba Alešovca in režiji igralke Ane Facchini, članice SNG Nova Gorica, ter izvedbi Igralskega društva - Amaterske skupine Neblo, sta bili slovesna razglasitev nagrajencev in podelitev nagrad Linhartovega srečanja 2011 - Srečanja gledaliških skupin Severne Primorske. Regijskega srečanja se je letos udeležilo sedem dramskih skupin, od katerih so bile kar tri iz zamejstva: Beneško gledališče (*Lena iz Topoluovega*, režija Marjan Bevk), Dramska družina SKPD F. B. Sedej Števerjan (*Harvey*, režija Franko Žerjal), Gledališko društvo Kontrada Kanal (*Žalujoči ostali*, režija Emil Aberšek), Gledališka skupina Vrtinec Bovec (*Volk in sedem kozličkov*, režija Erna Wojčicki Germovšek), dramski odsek PD Štandrež (*Zbeži od žene*, režija Jože Hrovat), Vrtejbenska igralska kompanija (*Umetniške terapije ali kdo koga zdravi*, režija Doris Jarc) in Igralsko društvo - Amaterska skupina (*Eno uro doktor*, režija Ana Facchini). Vse predstave si je ogledal strokovni spremljevalec Marko Bratuš. Ker ni mogel biti prisoten na podelitvi, je njegovo mnenje o splošnem poteku regijskega Linhartovega srečanja prebrala vodja Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Območne izpostave Nova Gorica, Maja Bratec Jerman. Bratuš je pohvalil ustvarjalnost skupin tudi zato, ker niso izbrale le komedijskih del. Nagrad so bili deležni: Sonja Erzetič za stransko žensko vlogo Ančke v predstavi *Eno uro doktor* Jakoba Alešovca v režiji Ane Facchini; Peter Cuder za glavno moško vlogo za uprizoritev volka v predstavi bratov Grimm *Volk in sedem kozličkov* v režiji Erne Wojčicki Germovšek; Marko Brajnik za stransko moško vlogo za uprizoritev detektiva Troughtona v komediji *Zbeži od žene* v režiji Jožeta Hrovata. V utemeljitvi za to nagrado je Bratuš zapisal: "Marko Brajnik je z natančno igro, izjemnim občutkom za čas in neizmerno zalogo energije prispeval levji delež h komičnim zapletom in posledično uspešnosti komedije Zbeži od žene". Naj spomnimo, da je bila predstava uvrščena v finalni del jubilejnega, 50. Linhartovega srečanja, ki bo v jeseni v Postojni, kjer se bo za matičke potegovala peščica najboljših ljubiteljskih predstav te sezone iz vse Slovenije.

Marko Brajnik kot detektiv Troughton s soigralcem Davidom Mugerlijem v predstavi Zbeži od žene (foto DP)

Slovesno podeljevanje nagrad v nedeljo, 27. marca, v veliki dvorani SNG Nova Gorica je povezoval mladi Nejc Cijan, slušatelj AGRFT v Ljubljani, ki izhaja iz vrst Amaterskega mladinskega odra Nova Gorica, katerega zavzeto že nad trideset let vodi Emil Aberšek, ki ima tudi velike zasluge za enkraten uspeh Nedeljskih gledaliških srečanj. Iz skromnejših začetkov so se namreč ta srečanja z ljubiteljskim gledališčem tako razbohotila, da so se iz dvorane Kulturnega doma preselila v veliko dvorano SNG Nova Gorica in vsakič beležijo polno zasedeno dvorano, s čimer se ne morejo zmeraj ponašati niti predstave poklicnih gledališč. Ljudje so se na ta prijetna srečanja, ki jim navadno sledi tudi sproščena družabnost v preddverju gledališča, zelo navezali in nestrpno čakajo ta lepi stik z ljubiteljsko gledališko umetnostjo. Tudi tokrat so popolnoma zasedli dvorano in preživeli prijetno urico ob burki o mladem ambicioznem zdravniku in o njegovih služabnikih Škrjancu in Ančki, ki rada zganjata norčije in marsikatero zagodeta; Škrjanec se gre celo zdravnika! Njuno početje, začinjeno s sočnostjo briškega narečnega izražanja, zapleta odrsko dogajanje in seveda zabava občinstvo, ki ob koncu njima in ostalim nastopajočim nakloni prisrčno ploskanje. To se je seveda zgodilo tudi zadnjo nedeljo v marcu v Novi Gorici.

IK

Kratke

Razstava likovnih del učencev OŠ A. Gradnika iz Števerjana v Novi Gorici

V osrednjem prostoru Goriške knjižnice Franceta Bevka v Novi Gorici je na ogled razstava učencev OŠ Alojza Gradnika iz

Števerjana z naslovom Likovni utrinki iz prebiranja Bevkovih povesti. Šolarji so namreč lani ob 120-letnici rojstva in 40-letnici smrti Franceta Bevka prebirali njegove povesti, in sicer Pesterno, Lukca in njegovega škorca ter Petra Klepca. Pod strokovnim vodstvom učiteljice Nadje Beuciar so učenci vseh razredov s posebno grafično tehniko, monotipijo, ustvarili vsak svojo malo mojstrovino. Risbe bodo razstavljene okvirno dva tedna. Vabljeni na ogled in tudi na izposojo kakšne zanimive knjige, saj je izbira v tej knjižnici izredno pestra! / SG

Urnik brezplačnih strokovnih vodstev po zbirkah Goriškega muzeja

Direktor Goriškega muzeja Andrej Malnič obvešča, da bodo strokovna vodstva po zbirkah Goriškega muzeja potekala po naslednjem urniku: v nedeljo, 10. aprila 2011, grad Kromberk ob 15. uri; v nedeljo, 17. aprila 2011, vila Bartolomei in muzej na železniški postaji v Novi Gorici ob 15. uri; na velikonočni ponedeljek, 25. aprila 2011, grad Dobrovo ob 15. uri.

Strokovna vodstva so brezplačna, obiskovalci morajo poravnati le vstopnino (2 evra za odrasle in 1 evro za otroke, dijake in študente).

Revoz največji izvoznik, sledita skupina Gorenje in Krka

Novomeški proizvajalec avtomobilov Revoz je bil tudi v letu 2010 največji slovenski izvoznik. Hčerinsko podjetje francoskega Renaulta je prehitelo skupino velenjskega proizvajalca bele tehnike Gorenje, na tretjem mestu sledi novomeški farmacevt Krka. Revoz je lani izvozil za slabih 1,3 milijarde evrov avtomobilov, medtem ko je vrednost izvoza skupine Gorenje znašala 1,1 milijarde evrov, Krke pa 855,8 milijona evrov. Do desetega mesta sledijo skupina Sij Slovenska industrija jekla (488,8 milijona evrov), Holding Slovenske elektrarne (446 milijonov evrov), skupina Impol (375,4 milijona evrov), Petrol (360 milijonov evrov), Cimos (346,5 milijona evrov), Acroni (299,7 milijona evrov) in na koncu Kolektor (297,1 milijona evrov). Po še začasnih podatkih državnega statističnega urada je slovensko gospodarstvo v letu 2010 izvozilo za nekaj več kot 18 milijard evrov blaga, kar je 13,7% več kot v letu 2009. Izvoz v EU se je povečal za 16,7% na 13 milijard evrov, kar je blizu 72% celotnega izvoza. Če na podlagi izvoznih načrtov podjetij sklepamo o letošnji rasti izvoza, pravzaprav ne moremo biti posebej optimistični, ugotavlja časnik Delo. Največji slovenski izvozniki, ki so v letu 2010 v večini dosegli rast izvoza, nekateri celo več kot stoodstotno, in so se večinoma že vrnili na predkrizno raven izvoza ali pa naj bi jo dosegli letos, za leto 2011 skupaj napovedujejo le nekaj več kot enoodstotno izvozno rast.

Gledališka predstava Krojač za dame gost v Planini pri Rakeku

V soboto, 9. aprila 2011, ob 20. uri bo v Kulturnem domu Miroslava Vilharja v Planini pri Rakeku gledališka skupina KD Brce iz Gabrovice pri Komnu uprizorila komedijo v treh dejanjih Georgesa Feydeaua Krojač za dame. Prevod Tone Smolej, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder.

Komisija za manjšinska in izseljenska vprašanja pri nekdanji ZSDL

Posebne zadolžitve predsednikov

V polemiki okrog vloge komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri nekdanji SZDL v bombnem napadu v Velikovcu se je oglasil tudi g. Jože Hartman, njen predsednik pred dr. Danilom Türkom, ki pa je bil pred prevzemom komisije Hartmanov sekretar. Med ostalim je Hartman dejal (Delo, 23. 2. 2011), "da mi (mišljena SZDL) nismo bili noben faktor, še najmanj pa v obveščevalnih zadevah".

To izjavo pa bo težko braniti, kot bom poskušal to utemeljiti v nadaljevanju. Januarja 1988 je bila v Kopru dobro obiskana javna tribuna o problemih italijanske manjšine, ki se je je udeležil tudi Hartman. Ker se je to ujemalo s časom, ko je prejšnji režim začel pokati po vseh šivih, je bila tribuna temu primerno razborita, živahna, čustvena in do režima kritična. Čeprav je bilo že iz Hartmanovega nastopa na tribuni očitno, da ga razplet dogodkov zelo moti, sta po njej s predsednikom SZDL Jožetom Smoletom na sestanku s skupnostjo Italijanov v Kopru zagotavljala (za potrebe javnosti), "da je razprava prispevala k razumevanju položaja italijanske narodne skupnosti", "da to ne more biti škodljivo za SZDL, kvečjemu v pomoč", pa, "da je lahko dobro izhodišče za nadaljnji razvoj narodnosti" (Primorske novice, 26. 2. 1988).

Vendar se zgodba s tem ni končala, saj je hkrati v javnosti zakrožilo poročilo, ki ga je o tribuni (za interne potrebe) poslal Hartman republiškemu vodstvu. V njem je med ostalim navajal, da je Franco Juri na tribuni zlival gnojnico na vse strani. Pa da sem bil med sovoditelji javne tribune tudi sam, ki da sem nekdanji bogoslovec, kar naj bi bilo, očitno, nekaj zelo problematičnega, in da sem zastopnik krožka Rotunda iz koprske škofije, kar, seveda, ni bilo res. V poročilu je Hartman tudi zapisal, da so se uvodničarji lotili okrogle mize z nacionalističnih pozicij, da to delajo skupaj z Rotundo, in da je večer zaokrožil nastop persone grate iz Trsta, ki naj bi velikodušno ponudil ezulsko pomoč.

V članku *Doklej še lov na čarovnice, tov. Hartman* (Primorske novice, 22. 3. 1988) sem v odgovoru zapisal, med drugim, "da je prav to srčika in biser Hartmanovega poročila, ki bi mu ga zavidal še kak zakrknjen enkavedejevec", to je, da smo z enim samim zamahom zgrabili vso pisano druščino sovražnikov, in sicer: razbijače znotraj italijanske skupnosti, nacionaliste, nevarnega nekdanjega bogoslovca, krožek Rotunda kot domnevno leglo klera in povrhu vsega še nevarnega ezula. "Že prav", sem še dejal v članku, "ampak kaj bodo k temu rekli tovariši iz skupnosti Italijanov", ko pa sta jim s Smoletom še pred kratkim zagotavljala, kako da je bilo z javno tribuno vse v redu. "Pa kaj naj k tej diskvalifikaciji bivših bogoslovcev poreče, recimo, Dušan Šinigoj, s katerim sva skupaj prebila tisti dve inkriminirani leti v Malem semenišču v Gorici ... In kako se bo počutil msgr. Metod Pirih v Kopru, ko ste ga čisto po krivem vtaknili v to nevarno klapo ... Pa kaj si bo mislil Depangher, znan tržaški demokrat, član številnih organizacij, ki govorijo jezik sožitja ob meji (KPI, krožek Istria, Klub 85) ", ki je bil tudi po krivem uvrščen med zadrte ezule. Članek sem končal z besedami "doklej še lov na čarovnice, tov. Hartman, in kako boste po vsem tem še pogledali v obraz tem ljudem". Sedanji Hartmanov poseg v polemiko kaže najmanj na to, da si s temi "marnjami" o človekovem dostojanstvu ne beli preveč glave.

Milan Gregorič

Škocjanski zatok

Naravna oaza v objemu sodobnega Kopra

Pred kratkim sem odkril kotiček miru in narave tako rekoč pred domačim pragom. Naravni rezervat Škocjanski zatok je 122 hektarjev veliko mediteransko mokrišče izjemnega pomena in prečiste lepote. Zaradi bogate favne in flore je območje zavarovano kot državni naravni rezervat od leta 1998, leta 2000 je bil razglašen za posebno varstveno območje, štiri leta potem pa še za ekološko pomembno območje. Naravni rezervat, ki se razprostira med koprsko obvoznico in Luko Koper, sooblikujeta polslana laguna, obdana z rastišči slanuš in trstičjem, ter sladkovodno močvirje z močvirnimi travniki in grmišči na Bertoški bonifiki.

Dobro vemo, da sta Koper in okoliška pokrajina doživela v svoji zgodovini korenite spremembe. Mesto so ustanovili Rimljani, ga takrat poimenovano Aegida, in sicer na naravno zavarovanem otočku sredi Koprskega zaliva. Že v starem veku so v močvirjih in plitvinah okoli otoka uredili preproste soline. V času preseljevanja narodov se je Aegida spremenila v Capraria oz. Kozji otok, od kod izvira današnje slovensko ime Koper. V času Beneške republike se je razcvet otoškega mesta kazal tudi v močnem razmahu solinarstva, ki je dodatno spreminjal okolico. Po zatonu Serenissime je tudi solinarstvo doživelo hud zaton in z njim tudi soline, ki so bile do leta 1911 skoro popolnoma opuščene. Naslednjih nekaj desetletij je bilo to prostrano območje prepuščeno naravnim vremenskim vplivom, nato so sredi 20. stoletja začela regulacijska dela. Gradili so obmorske varovalne nasipe, obrobne kanale, vodne zbiralnike, izsuševalne jarke, postavili so vodne črpalke ter uravnali izlivni del korita Badaševice. V začetku šestdesetih let so ob samem mestu Koper začeli graditi pristanišče, ki se je širilo proti Ankaranu. Otoško mesto je izgubljalo svojo prvotno obliko in dobival "trdno" povezavo s kopnim, Škocjanski zaliv pa je postajal čedalje bolj zaprt. Postal je t. i. zatok.

Danes je ta delček slovenskega morja, ujet med Koprom, koprsko luko in obalno avtocesto, poslednja živa priča, da je bil Koper nekoč res otok. Tega ne velja pozabiti.

Rezervat sestavljata torej dva dela, sladkovodni, ki je bliže koprski železniški postaji, ter polslani v bližini Bertokov. Prav tu je urejeno sladkovodno močvirje kot nadomestilo za uničena močvirja, ki so se do leta 1990 razprostirala ob izlivu reke Badaševice v laguno Škocjanskega zatoka. S tem je bilo omogočeno bivanje in razmnoževanje velikemu številu rastlinskih in živalskih vrst. Občasno poplavljeni močvirni travniki južnega dela bonifike v času selitve nudijo obilico hrane in primerno počivališče različnim vrstam ptic. Travnati otočki v pomladnih mesecih služijo kot primerna gnezdišča za številne močvirske ptice. Območje travnikov se vzdržuje s košnjo po koncu gnezditvene sezone in z nadzorovano pašo. Istrski osli, divji konji in zadnja dva še živa istrska vola, boškarina, poleg koristnega dela, ki ga opravljajo, obujajo tudi spomin na dni, ko so še bili življenjski vsakdan sožitja med človekom in živaljo. Močvirni travniki proti severni strani bonifike prehajajo v predele z globjo vodo, kjer je v obrežnem trstičju našla svoje domovanje tudi čapljica, ki je pravi simbol ogroženosti Škocjanskega zatoka. Najzahtevnejši del oživljanja območja naravnega rezervata pa je bila sanacija polslane lagune, ki je zaradi dolgoletnega zasipavanja v veliki meri izgubila prvotni značaj. Z vzpostavitvijo ponovnega dotoka Rižane in Badaševice ter poglobitvijo osrednjega dela lagune se je povečala prostornina lagune kot tudi pritok sladke vode. Na ta način je omogočeno mešanje sladke in slane vode v laguni. Hkrati so vzpostavljeni tudi ugodni življenjski pogoji za rastline in živali. Škocjanski zatok

Sprehod ob odlično urejenih sprehajalnih stezah in kolesarskih poteh, ki obkrožajo rezervat z vseh strani in omogočajo prijetno povezavo s samim mestnim jedrom, je pravo doživetje čustev, zvokov in barv za vse okuse. Nekateri si privoščijo tek ali footing, drugi platonovski sprehod za razmišljanje ali klepet, Škocjanski zatok pa je nedvomno pravi kraj za ornitologe, ljubitelje ptic in drugih zanimivih živali, fotografe, slikarje in še za marsikoga. Naravni rezervat vodi danes Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije, ki poleg vzdrževanja in ohranjanja kompleksnega naravnega habitata ponuja obiskovalcem bogato opremljene informativne table, opazovalne točke ter vodene skupinske oglede, zanimive predvsem za šolarje.

Naravni rezervat Škocjanski zatok je prava naravna oaza v objemu velemodernega, z ekonomijo zaslepljenega, večinoma industrijskega Kopra. Prav bizarno je gledati boškarine in divje konje, ki

se med močvirnatimi ptiči svobodno sprehajajo, za njimi pa v sliko rinijo orjaški jekleni žerjavi pristanišča ter brezmejna parkirišča avtomobilske pločevine. Škocjanski zatok na srečo ni zooliški vrt, ječa živih bitij, namenjena človeški zabavi. Je prostor, v katerega more človek vstopati spoštljivo, saj je tam le gost. Naj bo to vodilo za še kako drugo življenjsko situacijo.

Jernej Šček

Trg pametnih mobilnikov

Letos naj bi zabeležil 50-odstotno rast

Svetovni trg pametnih mobilnih telefonov bo v letu 2011 porasel skoraj za 50 odstotkov, mesto vodilnega operacijskega sistema za pametne mobilnike pa bo pripadlo Googlovemu Androidu, po poročanju Slovenske tiskovne agencije, ki povzema vest po mednarodni analitski hiši IDC.

Proizvajalci pametnih mobilnikov naj bi letos po vsem svetu dobavili več kot 450 milijonov tovrstnih naprav, medtem ko so jih v preteklem letu 303,4 milijona.

Po ocenah IDC bo tako trg pametnih mobilnikov rasel več kot štirikrat hitreje kot celoten trg mobilnih telefonov. Potrošniki in podjetja namreč vse bolj svoje sedanje mobilnike z osnovnimi zmogljivostmi menjavajo s pametnimi, ki poleg klasičnih telefonskih funkcij omogočajo tudi brskanje po spletu, delo z epošto, predvajanje večpredstavnostnih vsebin itn.

Sistem Android naj bi ob tem letos z drugega skočil na prvo mesto med sistemi za pametne mobilnike in tako prehitel doslej vodilni sistem Symbian, ki ga v mobilne telefone vgrajuje največji proizvajalec mobilnikov na svetu, finska družba Nokia. Android bo to dosegel tudi na račun dejstva, da ga v mobilnike namešča večje število proizvajalcev. Android naj bi konec leta 2011 imel 39,5-odstoten, Symbian pa 20,9-odstoten, Applov iOS 15,7-odstoten, Blackberry proizvajalca RIM pa 14,9-odstoten delež.

Rast naj bi zabeležil tudi Microsoftov operacijski sistem Windows Phone, predvsem zaradi tega, ker ga bo na podlagi že sklenjenega partnerstva z Microsoftom uporabljala tudi Nokia. Windows Phone 7 in Windows Mobile naj bi imela letos 5,5-odstoten delež, po napovedih IDC pa naj bi Windows do leta 2015 postal že drugi najbolj razširjen sistem z 20,9-odstotnim deležem. S 45,4-odstotnim deležem naj bi bil prvi Android, tretji pa iOS s 15,3-odstotnim deležem.

Nov uspeh KB 1909

Končala je izdajo obveznic KBG3

Družba KB1909 je uspešno končala prvo prodajo navadnih imenskih obveznic izdaje KBG3. Skupna nominalna vrednost celotne izdaje obveznic KBG3 znaša 9.000.000,00 evrov, in sicer 180 apoenov po 50.000 evrov vsak apoen.

Obrestna mera je za obdobje od 30. marca 2011 do 29. marca 2013 nespremenljiva in znaša 3,750% p. a.; za obdobje od 30. marca 2013 do 30. marca 2015 je obrestna mera nespremenljiva in znaša 4,500% p. a. Datum dospetja zadnjega izplačila iz obveznice je 30. marec 2015. Način izplačila glavnice je obročni in se bo izplačal v 12 enakih trimesečnih obrokih, vsakega 30. marca, 30. junija, 30. septembra in 30. decembra v letu do končnega izplačila obveznic.

Namen izdaje obveznic je izboljšanje strukture ročnosti virov financiranja in utrditev finančne stabilnosti družbe KB1909. Organizacijo izdaje obveznic je izvajala Nova Ljubljanska banka d. d., Ljubljana.

Po koncu prve prodaje in vpisu imetnikov obveznic v centralni register pri KDD bo družba KB1909 pridobila potrebna soglasja in uvrstila obveznice v trgovanje na organiziranem trgu Ljubljanske borze.

NOVI GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov
OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.
Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 5. aprila, ob 14. uri.

Nezadržno izginjajo značilnosti slovenskih vasi

Ko ječi kamen

Pomlad je končno prinesla nekaj svežine, odprla naša okna in naša srca soncu in vetru. Ko sem danes zjutraj vklopila računalnik, da bi pisala, pa sem prav zato mislila bralce povabiti na izlet po slovenski Čičariji. Že sem natipkala naslov in prve vrstice, ko me je zmotil hrup nedaleč od moje hiše. Nekako tako, kot bi se valilo kamenje. Ker sem zvedave narave, sem šla takoj na cesto pogledat in ... obstala. Pod udarci bagra je nedaleč od mojega dvorišča padala ena najlepših kostanjeviških kraških domačij. V soncu pomladnega jutra se je prah dvigal visoko v nebo, kamen pa je ječal, kot bi prosil usmiljenja. Stisnilo me je pri srcu. Žalost in jeza. Jeza in nemoč. Domačije, pri Orlandu se je reklo tej mogočni kraški hiši, ni bilo več, prepozno za vsako besedo, ki bi itak ne zalegla. Ostane mi samo pisanje. Da splaknem jezo, predvsem pa zato, ker si lepa kraška hiša, v kateri je do včeraj še prebivala številna družina, zasluži vsaj nekaj pisanih besed v slovo.

Boli me, ko gledam, kakšen je odnos nas, Slovencev, do naše kulturne dediščine, do naše domovine, njenih lepot in njene preteklosti. Boli me, ker ni ponosa, ker ni nobene želje, da bi ohranili to, kar iz nas pravzaprav dela Slovence, kar iz nas dela narod. Nobenega ponosa, samo hlastanje po tujem, po tem, kar imajo sosedje, po globalizaciji, ki se počasi, a neustavljivo kot rakava rana zajeda v enkratno lepoto naše slovenske krajine in njene edinstvenosti.

Že večkrat sem vprašala prijateljico, ki je arhitekt, ali sploh obstaja zakon, ki bi urejal urbanizacijo kraških vasi in pri tem ohranjal njihove značilnosti, ali je mogoče zaščititi kamnito kraško hišo pred rušenjem. Ne, ni mogoče, mi je odgovorila. Že sami izvajalci zagovarjajo rušenje, češ da je cenejše, z novim zakonom o energetski varčnosti objektov, ki je stopil v veljavo lani, pa je postala kamnita hiša poleg vsega neustrezna glede toplotne izolacije. Treba jo je ali izolirati ali porušiti. In namesto prelepih kraških domačij, borjačev in gankov, kot gobe po dežju rastejo hiše nemško-avstrijskega tipa z neokusnimi živobarvnimi fasadami, vrstne hiše silijo v vaška jedra in jim jemljejo celovitost, mediji pa se pritožujejo nad tujci in predvsem Italijani, kot bi bili oni krivi, da Slovenci nimamo narodnega ponosa in ne znamo ceniti svoje kulturne dediščine.

Spominjam se časov, ko sem se kot študent udeležila raziskovalnega tabora v Prekmurju. Študent sem bila seveda pred tridesetimi leti. In Prekmurje me je tedaj prevzelo zaradi svoje edinstvene krajine, zaradi značilnih kmetij, v obliki črke "l" in s slamo kritih streh, zaradi netlakovanih dvorišč in enkratne pokrajine ob Muri. V dolgem obdobju, ki je sledilo, sem se tja vračala večkrat, zaradi občutkov in zaradi miru. Ampak vsakič je bilo manj tiste poezije o "dobrih ljudeh" in manj je bilo dimnikov s štorkljami, druga za drugo so izginjale še zadnje s slamo krite strehe. In Prekmurje je danes čisto enako sosednji Avstriji, bauhaus fasade, vile plastičnega videza, hiške na umetnih gričkih z vzdrževanimi vrtički, namesto rac in gosi, pa lepi, komaj oprani avtomobili. In niti sledu o tistih "dobrih ljudeh", o katerih je pisal Miško Kranjec in o katerih sem sanjala kot otrok. Tudi Gorenjska, ki se je ponašala s čisto svojo, značilno krajinsko

podobo, postaja vsak dan bolj podobna sosednji Avstriji. Kaže pač, da nam Nemci na debelo tržijo svoje gradbene proizvode. Brez duše in brez preteklosti seveda. No, na srečo je v okolici Bohinja nekaj zaščitenih vasi, tudi nekaj kozolcev se je ohranilo, tako da vsaj za trenutek lahko še začutiš tisto slovensko lepoto, tisto poezijo preteklosti, zaradi katere sem bila vedno ponosna, da sem Slovenka.

Zaradi svojega privlačnega podnebja, ki sicer zadnja leta sploh ni tako privlačno, in zaradi bližine morja pa je ravno Kras tista pokrajina, ki je za gradbince in preprodajalce objektov najbolj privlačna. V slovenski Istri so že pozidali vsako cipreso, nekaj tipičnih kamnitih vasi se je ohranilo le v notranjosti, v Abitantih je večina hiš celo spomeniško zaščitenih. Na Krasu tako lepo ohranjenih vasi ni več, moderna arhitektura in kič sta že v času stare Jugoslavije vdrla vsepovsod, v zadnjih letih pa sta kapital in slepo oboževanje vsega, kar prihaja iz tujine, prinesla pravi kulturni propad.

Medtem ko pišem tale članek, se mi oglaša po skypu še prijateljica iz Ljubljane. Pripovedujem ji o domačiji, ki je ni več. Boli tudi njo. "Hlapci pač", pripomni, "Cankar je povedal čisto vse".

Da, čisto vse. In tudi mene boli spoznanje, da Slovenci še vedno ne znamo ceniti tega, kar imamo, da se ne zavedamo lepot pokrajine, kjer živimo, in samo slepo hlastamo po tujih potrošniških dobrinah. Kar je tuje, je lepo in dobro, kar je naše, pa grdo in zastarelo. In kamen ječi pod udarci bagra, kamnite hiše, kjer je bivanje prijetno in zdravju prijazno, pa padajo druga za drugo zato, da dajejo prostor bauhaus fasadam, stiroporju in tistim zoprnim, umetelnim plastičnim korcem, ki jih že težko prenašam. V brk naši zgodovini, naši edinstveni krajini in našemu kulturnemu bogastvu.

Sedaj, ko berem te vrstice, sploh ne vem, ali bi jih dala v objavo ali ne. Saj bodo vsi rekli, da pišem vedno isto, da sploh nimam več idej. Pa me vseeno boli kup ruševin za mojim dvoriščem, boli me spomin na ponosno kraško domačijo, ki je ni več. In pogled na mojo vas, ki počasi izgublja še zadnje kraške značilnosti. Vseeno bom objavila, čeprav imam še sama občutek, da se vsakič ponavljam. Objavila bom v upanju, da se bo vsaj kdo zamislil ali povedal svoje mnenje.

Suzi Pertot

Priprave na olimpijske igre

Naš kandidat za London 2012

Med mladimi športnimi strokovnjaki pri nas se lepo uveljavlja še ne 29-letni Miloš Kalc, tržaški Slovenec s Katinare, ki je kondicijski trener koprskega olimpijskega jadralca Gašperja Vinčeca.

Kalc (letnik 1982) je po maturi na znanstvenem liceju Franceta Prešerna uspešno diplomiral na Fakulteti za Šport ljubljanskega vseučilišča prav z usmeritvijo v kondicijsko vadbo. Znanje izpopolnjuje na raznih izobraževanjih v Sloveniji (tudi doktorat opravlja v Ljubljani) in po svetu in je ob spremljanju treningov vrhunskega športnika z Obale zaposlen tudi kot mlad raziskovalec s triletno pogodbo pri firmi Visport v Kopru. Ukvarja se v glavnem z rehabilitacijo po poškodbah in pri ljudeh s posebnimi potrebami. Že od malih nog je bil vsestranski športnik, izstopal je že v osnovnošolskih trobojih v režiji Športne šole Trst, nato pa se je kot tekmovalec preizkusil v plavanju (kjer je imel najboljše uspehe in je nastopil tudi na otroški Olimpijadi v Šparti v Grčiji), atletiki, vaterpolu in rokometu. Kot trener za telesno pripravo je že delal z namiznoteniškimi ekipami Krasa, s 'tenisačicami' Gaje, z Borovimi košarkarji, na jadralni sceni sodeluje z Vinčecem, ki je član Jadralnega društva Finn, pa tudi z drugimi slovenskimi posadkami 470 in Elliott žensko reprezentanco. Delo z leto starejšim Gašperjem Vinčecem, ki ravno te dni slavi trideset let, ga je zelo prevzelo. Koprski jadralec naskakuje tretji zaporedni nastop na olimpijskih igrah v 'klasi' finn, v kateri je že tekmoval leta 2004 v Atenah, kjer je bil dvajseti, in 2008 v Pekingu, ko je zasedel sedmo mesto. Vinčec, ki ga vodi češki trener Roman Teply, je v samem svetovnem vrhu in sedaj intenzivno vadi ter tekmuje na olimpijskih kvalifikacijskih regatah. Miloš Kalc je od januarja preživel z njim več časa v Miamiju, nato pa tudi v Valencii, kjer evropski jadralci večkrat trenirajo, in nazadnje na Mallorci.

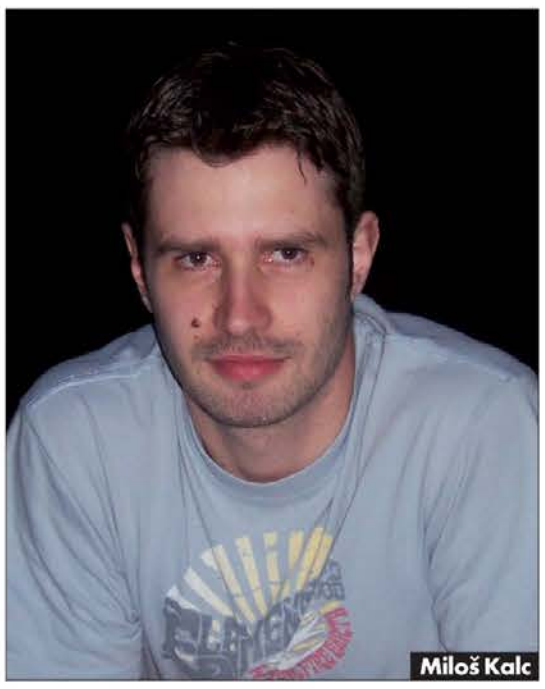

Miloš Kalc

Glede uvrstitve na londonsko tekmovanje s petimi barvnimi krogi gre tokrat v Sloveniji omeniti prav posebno zanimivost. Vse državne izbrane vrste imajo pravico do nastopa v vsakem razredu samo s po eno posadko in konkurenta za prisotnost na olimpijadi 2012 v 'klasi' finn sta prav soseda z Obale, Vinčec in Vasilij Žbogar. Veteran iz Izole, član Jadralnega kluba Burja, ima, kot znano, v razredu laser za sabo bronasto kolajno v Atenah in srebrno v Pekingu, pred novim olimpijskih ciklusom pa je sklenil, da presedla na finn. Čeprav sta vrhunska tekmovalca svetovnega formata, bo eden od dveh zagotovo ostal doma, na OI v Veliki Britaniji bo namreč prostor le za enega. Po dosedanjih nastopih na številnih pripravljalnih regatah nedvomno bolje kaže Vinčecu, ki ima v tej 'klasi' brez skrbi več izkušenj, tako da bi moralo naposled uspeti njemu. Ko bi se Gašper uvrstil na olimpijado, ga bo v Londonu najverjetneje spremljal tudi zamejski kondicijski trener. Miloš Kalc bi tako v določeni meri predstavljal tudi naše športno gibanje in slovensko narodno skupnost v Italiji na najprestižnejšem in najbolj odmevnem športnem tekmovanju, kar bi bil lep uspeh in predvsem zanj edinstvena izkušnja. Pa tudi priznanje za ogromno energij in odrekanj, ki jih je vložil v izobraževanje v sicer fascinantni stroki, dejavnost, v kateri pa je hkrati zelo zahtevna, labilna in odvisna od ničkoliko različnih faktorjev.

HC

NOGOMET
D liga: Chioggia – Kras 1:1
Promocijska liga: Aquileia – Juventina 0:0, Vesna – Union 91 0:2
1. amaterska liga: Esperia – Primorec 0:1, Sovodnje – San Giovanni 3:0
2. amaterska liga: Piedimonte – Breg 0:0, Montebello – Primorje 0:3, Opicina – Zarja/Gaja 2:2
3. amaterska liga: Torre – Mladost 2:1
KOŠARKA
C1 liga: Jadran – San Vendemiano 67:59
C2 liga: Cervignano – Bor 77:70, Breg – Servolana 61:82
D liga - *Play-off*: Kontovel – Gemona 74:64
ODBOJKA
Moška C liga - *Play-off*: Il Pozzo – Sloga Tabor 0:3, Soča – Lignano 3:2
***Play-out*:** Volley Club – Sloga 3:0, Buia – Val 0:3
Ženska C liga - *Play-out*: Sloga – Pordenone 1:3
Moška D liga - *Play-off*: Cus – Olympia 3:0
Play-out: Club Regione – Naš Prapor 2:3
Ženska D liga: Grado – Kontovel 3:1, Bor – Virtus preložena

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ? 69

Minulo nedeljo, 3. aprila, je eden najvplivnejših svetovnih dnevnikov, časnikov, ki imajo svojo težo, kot bi lahko brez pretiravanja zapisali, New York Times, začel prodajo celotnega svojega dnevnika na internetu, se pravi, da od nedelje dalje vsi ljudje po vsem svetu za 99 centov dolarja dobijo na internetu dostop do celotnih vsebin časopisa in do bogatega arhiva za štiri tedne. Kaj to pomeni? Preprosto to pomeni, da lahko vsakdo kjerkoli po svetu za 99 stotinov dolarja, kar je manj kot evro, na svojem tabličnem računalniku, I-padu, na računalniku in na tako imenovanem pametnem mobilnem telefonu bere vse vsebine New York Timesa, si ogleda vse njihove multimedijske posnetke, vse arhivske dokumente, fotografski arhiv, skratka: vse vsebine, vidi, bere, predvaja mesec dni. Če tu navedem samo preprosti podatek, da stane vsak časnik pri nas vsaj evro na številko, je slika današnjega stanja časopisov precej izostrena.

The New York Times ON THE WEB

Če odmislim obvezno vprašanje, ki se tu poraja, moj sicer že običajni "Kaj sploh počnem tukaj"?, bom seveda moral tudi dodati, da se danes na medijskem področju deli svet vsaj na dvoje, na tiste, ki smo zelo, zelo zaskrbljeni nad usodo na papirju natiskanih časnikov, in na tiste, ki nimajo nobene vizije prihodnosti in se zato vedejo, kot da se nič ne bi nikjer dogajalo.

V Italiji je sploh to velik problem, saj je jasno, da v državi vladajo ljudje, ki nimajo pojma o digitalnem svetu, da o drugi generaciji interneta, o webu, svetovnem spletu in vsem, kar se na njem dogaja, niti ne vedo, kaj je, nima smisla niti dodajati, saj gre za ljudi, ki so prestari, da bi smeli vladati, a dejstvo je, da držijo vse niti oblasti trdno v rokah in je tudi zato Italija ena najmanj razvitih držav, kar se tiče wi-fi omrežja, se pravi: brezplačnega, zastonjskega dostopa do interneta na javnih mestih. Tako stanje pa je v državi, kjer živimo, tudi zato, ker se sedanja vlada preklemano dobro zaveda, da ji edinole internet, svetovni splet, uhaja, ga ne more kontrolirati, predvsem pa ne more nadzorovati vsebin, ki so na njem, kot to zelo dobro počne na televiziji, v časopisih, drugod v medijih, saj se tudi ve, kdo je v Italiji največji lastnik medijskega prostora.

Pa ne bi tokrat o tem, zakaj smo pri nas na repu razvitosti svetovnega omrežja, kar bo vsekakor imelo usodne posledice v celotnem razvoju države v naslednjih desetih letih, na kar nas opozarjajo izvedenci in ne neki lokalni časnikar, karšen sem sam. Imam kar nekaj prijateljev in še več znancev, za katere sem lahka žrtev posmeha zaradi dejstva, da redno, vedno in povsod uporabljam omrežje Facebook, Skype in elektronsko pošto, da o nesramnosti, ki si jo nekateri privoščijo na ta račun, niti ne omenjam, nekateri gredo celo tako daleč, da si upajo trditi, da sem nenehno na Facebooku, ki ga pa sami ne poznajo. Ne vedo pa, da se je moje uredniško delo tako spremenilo, da me po pošti ali telefonu kontaktira morda le slaba desetina sodelavcev, vse ostalo danes teče po svetovnem spletu. Če mi ne verjamete, lahko to preverite pri imenih sodelavcev našega tednika! Ob nemogočih urah se najdemo in dogovarjamo, a se, naredimo časnik!

Dejstvo je, da o stvareh, ki jih ne poznajo, govorijo vedno eni in isti, običajno tisti vsevedneži, ki so me zafrkavali tudi takrat, ko sem bil med prvimi, ki sem nosil prenosni telefon v žepu. Mimogrede: kupila mi ga je žena, ker sem zvečer zaradi svojega poklica večkrat na kakšni prireditvi, sama pa je izgubila edinega brata v avtomobilski nesreči pred veliko leti, ko prenosnih telefonov še ni bilo; če sem pozno zunaj, me vedno pokliče, pomirjena je že s tem, da me sliši, njen brat je namreč umrl ponoči, v avtu je zgorel, ko se je vračal domov s sestanka. In niti dejstvo, da imajo danes prav vsi ti vsevedneži v žepu vsak svoj prenosni telefon in dejansko ni niti ene telefonske govorilnice nikjer več v mestu, jih ni izučilo, da bi bili vsaj malce bolj previdni v svojem posmehovanju in tudi zajedljivem govorjenju o stvareh, ki jih ne poznajo.

Iskreno povedano: sam sem zelo vesel, da mi, odkar so se pojavili medmrežje, Facebook, socialna omrežja, splet, manj brni telefon, in govorjenje, da se je nekoč vse naredilo tudi brez prenosnih telefonov in interneta, je govorjenje upokojencev ali pa javnih uslužbencev, ki ne poznajo dejanskega stanja na delovnem mestu danes. V našem malem uredništvu nas je danes polovico manj, kot nas je bilo še pred osmimi leti, naj bo to dovolj o tem. Danes tiskamo časnik v Padovi za polovico manj denarja kot pri nas, vse teče po internetu; pred leti, ko smo začeli, smo se vsak torek, ko gremo z Novim glasom v tisk, bali, da bomo morali z DVD ploščkom kdaj z avtomobilom do Padove, a se to ni (še) zgodilo, danes je postalo to delo rutina. Pred dobrim tednom sem, recimo, svoj intervju z beneškim patriarhom Angelom Scolo, do katerega mi je uspelo priti pred papeževim obiskom v Ogleju in v Benetkah samo zato, ker sem Slovenec, drugim ga ni dal!, posredoval v pisni obliki prijatelju msgr. Franciju Petriču, ki je odgovorni urednik Družine, medtem ko sem ga italijanskim kolegom poslal kar v avdio zapisu, vse po spletu, jasno je, da sem zraven dal tudi fotografije, in to vse v enem dnevu, če seveda zamolčim dejstvo, da sem že skoraj prevedeni intervju v računalniku nekje izgubil in ga pet ur spet ponovno prevajal - pisal! Še do včeraj vse to ni bilo možno.

Ne vem, zakaj nekateri niso veseli novosti?

Pred takimi ljudmi, navadno imajo v sebi še veliko zlobe, ki jo nosita s seboj nepoznavanje stvari in strah pred novostmi, sem vedno nemočen; nekaj časa sem jim odgovarjal, sedaj navadno molčim.

Pred dnevi sem nekemu znancu, ki mi je spet zatežil s Facebookom, za katerega niti ne ve, kaj je, samo odvrnil, naj se raje prej pozanima, kako se je spremenilo delo časnikarja!

In me zato skrbi, kar se dogaja na področju časnikov, zelo skrbi.

Ker me skrbi zase in za delovno mesto mladih kolegov. Ker mi ni vseeno, če nas bo polovica ali še več v nekaj letih ostalo na cesti.

Z glavami tistih, ki se na svetovni splet ne spoznajo, a o vsem danes odločajo, namreč ne bomo prišli nikamor.

Ja, v krtovo deželo, to pa gotovo.

Goriško pokrajinsko tajništvo SSk o rajonskih svetih

Zadovoljstvo z mnenjem paritetnega odbora

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti izraža zadovoljstvo zaradi stališča paritetnega odbora glede reforme goriških rajonskih svetov, ki jih uvaja deželni zakon 1/2011. Poseben pomen gre dejstvu, da je sklep paritetnega odbora bil odobren soglasno, kar daje dokumentu posebno težo, zaradi tega ga pristojne javne ustanove ne bodo smele spregledati.

Slovenska skupnost je tudi zadovoljna, da je paritetni odbor v svojem sklepu osvojil tudi tiste točke, ki jih je goriško pokrajinsko tajništvo stranke vključilo v dokument, s katerim je naglasilo stališče in ga posredovalo vsem pristojnim subjektom. Na tak način se je še dodatno izkazalo, da je bil deželni zakon št. 1/2011 sicer potreben za ohranitev rajonskih svetov, a njegova vsebina ostaja pomanjkljiva, kar se tiče upoštevanja zaščitne zakonodaje Slovencev. Z razliko od Trsta, kjer je ostalo stanje dokaj nespremenjeno, zakonska določila hudo prizadevajo občino Gorica, ki bo morala korenito zmanjšati število rajonskih svetov.

Slovenska skupnost je vedno zagovorjala pomen teh oblik občinske decentralizacije, ki predstavljajo bližino občinske ustanove do lastnih občanov, in to pri vsakodnevnih potrebah. Rajonski sveti so zmeraj bili tudi pomembno sredstvo, preko katerega je bilo mogoče občane pritegniti k sodelovanju pri upravljanju lastnega ozemlja. Prav ta vidik je bil med goriškimi občani slovenske narodnosti zelo občuten. Ne nazadnje so rajonski sveti tudi tisti prostor, kjer Slovenci lahko utemeljujemo svojo prisotnost na celotnem občinskem področju.

Slovenska skupnost, skladno s stališči, ki izhajajo iz omenjenega dokumenta, ki jih sklep paritetnega odbora potrjuje, ima za potrebno, da se stvar reši s spremembo deželnega zakona, v katerega mora biti vključena postavka, ki upošteva dejstvo, da sta tržaška in goriška občina na ozemlju, kjer živi slovenska narodna skupnost; za le-to veljajo zaščitna zakonska določila, za katera se je Italija obvezala tudi z mednarodnimi akti, v prvi vrsti z Okvirno konvencijo o varstvu narodnih manjšin (Strasbourg, 1995), ter Evropska listinina o deželnih ali manjšinskih jezikih (Strasbourg, 1992). Oba dokumenta sta citirana v državnem zaščitnem zakonu 38/01 in tudi v deželnem zakonu 26/2007, ki zadeva zaščito Slovencev v FJk.

Julijan Čavdek
Pokrajinski tajnik SSk za Goriško

Dokument goriškega pokrajinskega tajništva SSk o rajonih

Dokument goriškega pokrajinskega tajništva stranke Slovenska skupnost o deželnem zakonu št. 1 z dne 2. februarja 2011 "Nujna pravila za občinsko decentralizacijo" in njegovih učinkih na prihodnost goriških rajonskih svetov.

Deželni zakon št. 1, ki ga je odobril Deželni svet na zasedanju dne 2. februarja 2011 in nosi naslov "Nujna pravila za občinsko decentralizacijo", odpira, posebno na področju občine Gorica, celo vrsto vprašanj, ki sočasno zadevajo decentralizacijo in zaščito jezikovnih skupnosti, saj se posledično zmanjšujejo že tako relativno šibke možnosti soudeležbe jezikovnih skupnosti pri upravljanju ozemlja.

Gre za pomembno furlansko jezikovno komponento v Ločniku/Luzinis in za Slovence, ki so zgodovinsko večinsko prisotni v mestnih četrtih Sant'Andrea/Štandrež, Piedimonte/Podgora, Piuma/Pevma-Oslavia/Oslavje-San Mauro/Štmaver.

Glede na razna, javno izražena mnenja političnih predstavnikov, ki pripadajo večinskemu delu občinskega sveta v Gorici, stranka Slovenska skupnost želi naglasiti te točke:

- Mestne četrti Sant'Andrea/Štandrež, Piedimonte/Podgora- Piuma/Pevma-Oslavia/Oslavje-San Mauro/Štmaver je treba ohraniti, ker zaradi močne komponente slovenske narodne skupnosti predstavljajo pomembno zgodovinsko in kulturno specifiko.
- Sant'Andrea/Štandrež, Piedimonte/Podgora, Piuma/Pevma-Oslavia/Oslavje-San Mauro/Štmaver niso le mestna četrt, temveč imajo status zaselka ter so bile v preteklosti (do leta 1927) tudi samostojne občine.
- Omenjene mestne četrti oz. zaselki so izrecno omenjeni v Odloku predsednika Dežele z dne 18. decembra 2008, št. 0346/Pres., za izvajanje 10. člena zakona 38/2001 za zaščito Slovencev v FJK.
- Vsaka nova ali različna razmejitev sedanjih mestnih okrožij Sant'Andrea/Štandrež, Piedimonte/Podgora, Piuma/Pevma-Oslavia/Oslavje-San Mauro/Štmaver mora spoštovati določila 1. odstavka čl. 21 omenjenega zaščitnega zakona: "Na območju, ki ga določa 4. člen, morajo upravna ureditev, raba teritorija, gospodarsko, družbeno in urbanistično načrtovanje ter njihovo izvajanje tudi v primeru razlaščanj težiti k zaščiti zgodovinskokulturnih značilnosti".
- Vsaka morebitna drugačna razmejitev mestnih četrti bo morala obvezno določati specifične oblike zaščite slovenske narodne skupnosti na podlagi določil omenjenega zaščitnega zakona (uporaba slovenskega jezika na zasedanjih rajonskih svetov in v odnosu z občinsko upravo, imena toponimov itd.).
- Upoštevati je tudi treba določila čl. 28 zaščitnega zakona 38/01, ki prepovedujejo nižanje sedanjega stanja zaščite slovenske narodne skupnosti. Slovenska skupnost je prepričana, da bi vsako znižanje števila omenjenih mestnih četrti, brez specifičnih zakonskih oz. pravnih določil, privedlo do hudega zmanjšanja ravni zaščite, glede na to, da bi bila slovenska narodna skupnost prizadeta prav na ravni ozemeljskega predstavništva.
- Zaščitni zakon 38/01 v čl. 2 izrecno omenja Okvirno konvencijo za zaščito narodnih manjšin (Strasbourg, 1. februar 1995), ki jo je Italija ratificirala z zakonom z dne 28. avgusta 1997, št. 302 ter Evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih (Strasbourg, 5. november 1992) in v črki b) je potrjeno, da se zaščitna določila navdihujejo po načelu spoštovanja ozemeljskega območja vsakega jezika;
- Okvirna konvencija za zaščito narodnih manjšin (Strasbourg, 1. februarja 1995), ki jo je Italija ratificirala z zakonom z dne 28. avgusta 1997, št. 302, v čl. 16 določa, da "Pogodbenice se vzdržijo ukrepov, ki spreminjajo razmerje prebivalstva na območjih, na katerih prebivajo pripadniki narodnih manjšin in so namenjeni omejevanju pravic in svoboščin, ki izvirajo iz načel te okvirne konvencije".

Glede na omenjeno stranka Slovenska skupnost poziva goriško občinsko upravo, goriško prefektinjo, predsednika dežele FJK in predsednika paritetnega odbora, da naredijo vse, kar je mogoče za tako ureditev, ki ne bo prizadela obstoječega stanja slovenske narodne skupnosti v občini Gorica. V tem smislu stranka Slovenska skupnost meni, da bi bilo najbolj primerno ohraniti vse tri omenjene mestne četrti, kot tudi mestno četrt Ločnik, kjer živijo Furlani.

POGOVOR Dario Bertinazzi

"Pri ZCPZ bomo skušali uresničiti kaj novega"

Pred kratkim je Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica pomladilo svoj izvršni odbor. O delovanju združenja smo se pogovorili s predsednikom, Dariom Bertinazzijem, Doberdobcem, ki je aktiven tudi na drugih področjih, saj je podravnatelj Večstopenjske šole Doberdob in tudi občinski svetovalec občine Doberdob.

S kakšnimi občutki si sprejel predsedstvo?

Navdajali so me različni občutki. Najprej sem bil zelo zaskrbljen, ker imam že veliko drugih obveznosti. Ko so mi prvič ponudili predsedstvo, sem odklonil. Po občnem zboru in izvolitvi novega izvršnega odbora smo se pogovorili, da ne bo samo predsednik delal. Porazdelili smo si funkcije, zato sem to mesto sprejel. Odbor je sestavljen iz desetih članov. Vsi so aktivni na zborovskem področju. Mogoče se bo zdelo čudno, a Združenje se lahko ponaša, da ima v izvršnem odboru šest žensk in štiri moške. Vsi smo pevci ali organisti ali zborovodje, torej dejavni na glasbenem področju. Izvršni odbor sestavljamo: Martina Hlede, Martina Valentinčič, Martina Gereon, Damijana Čevdek (podpredsednik), Tiziana Zavadlav, Nadja Kovic, Jurij Klanjšček, Marko Terčič, Mirko Butkovič in jaz kot predsednik. Odbor je sestavljen iz mladih ljudi, vseeno pa nismo hoteli pretrgati tako hitro vezi s prejšnjimi generacijami, zato so v nadzornem odboru trije člani prejšnjega izvršnega odbora: Damjan Paulin, Franka Žgavec in Karlo Mučič.

Pred tabo je bila veliko let predsednica prof. Lojzka Bratuž. Kakšno zapuščino je pustila?

Najprej se ji javno zahvaljujem tudi v imenu celotnega odbora za njen izredni trud. Združenje obstaja že 38 let. Zvrstilo se je kar nekaj predsednikov. Ravno profesorici Lojzki Bratuž pa je uspelo, da se je Združenje obdržalo in se razvilo v organizacijo, enakovredno ostalim slovenskim organizacijam. Njena zasluga je tudi, da je Združenje prisotno na celotnem goriškem ozemlju, od Brd do Krasa, vključno z mestom Gorica. Gre torej za zelo razvejeno področje. Njeno zapuščino je treba ne samo ohranjati takšno, kakršna je, ampak jo je treba še nadalje razvijati.

Katere načrte imate?

Imamo veliko načrtov. Ko se zbere skupina mladih ljudi, pride do veliko idej, vendar je treba vedno imeti pred očmi ekonomsko zmogljivost. Združenje cerkvenih pevskih zborov ima že sedaj veliko dejavnosti. Naj omenim Malo Cecilijanko, božični koncert, natečaj Zlata grla, natečaj Bogomir Špacapan, revijo cerkvenih pevskih zborov v Štandrežu in sodelovanje pri koncertni sezoni Kulturnega centra Lojze Bratuž, sodelovanje z glasbeno šolo Emil Komel ter sodelovanje na vseh večjih prireditvah z Zvezo slovenske katoliške prosvete. Združenje lepo deluje, a se noče zaustaviti le pri tem. Najprej bi radi zopet obudili orglarsko šolo, ki je bila nekoč v Gorici. Pred nekaj časa je delovala v Rupi, a radi bi, da bi to bila šola, ne le tečaj. Prve zametke šole bomo začeli gojiti jeseni. Druga stvar, ki jo bomo nujno naredili v tem letu, je ta, da bomo podpirali ne le cerkvene, ampak tudi mladinske in otroške pevske zbore. V začetku delovanja novega odbora se bomo torej osredotočili na ti dve dejavnosti. Tudi preveč stvari naenkrat se ne da narediti.

Kot predsednik sem si zadal to nalogo, da v roku nekaj mesecev obiščem vse naše članice, da spoznam, katere potrebe imajo. Članic je štirideset. Najprej želim spoznati, kaj se dogaja na ozemlju, kdo so naše članice, čeprav se vsi v resnici že poznamo, ker vsi sodelujemo. Prav pa je, da kot predsednik obiščem članice. Zdi se mi pomembno, da me pobliže spoznajo, da se vzpostavi osebni stik.

Združenje ima tudi to nalogo, da izdaja knjige, pesmarice. Večkrat se cerkveni pevci pritožujejo, da imajo stare knjige, da ne morejo iz njih razbirati not. Zato je naloga Združenja, da izdaja notne zbirke. Lani je bil velik podvig profesorice Lojzke Bratuž in našega tajnika Alberta Devetaka, ki se mu tudi zahvaljujem za vse opravljeno delo pri Združenju, izdaja opusa Stanka Jericija. Izdali smo notno zbirko in zgoščenko. Pri tem so nam seveda bili v pomoč vsi, ki so pošiljali na Združenje rokopise ali notne zbirke. Veliko zaslugo pri tem sta imela prof. David Bandelj, ki je gradivo zbiral in pregledoval, ter prof. Ivan Florjanc. V zadnjih petnajstih letih je Združenje izdalo približno deset notnih zbirk. Tudi to nalogo bomo nadaljevali v prihodnje.

Tudi sam si zborovodja. Katere zbore si vodil doslej, katere pa zdaj?

Zborovodij vedno primanjkuje, zato je veliko povpraševanje po njih. Že vrsto let sem organist v Doberdobu, že štirinajst let vodim cerkveni pevski zbor, dvanajst let pa ženski zbor Jezero iz Doberdoba. Do pred kratkim sem vodil moško skupino Akord v Podgori, ki je za zdaj zaradi pomanjkanja članov nehala delovati, a morda bo kdaj spet zaživela. Pojem pri pevskem zboru Hrast, tako da imam poleg šolskih obveznosti in dejavnosti zelo pestro življenje.

Kje pa si se glasbeno izobraževal?

Najprej sem obiskoval glasbeno šolo na vasi. Sprva je bila župnijska, nato je postala podružnica glasbene šole Emil Komel. Obiskoval sem glasbeno teorijo, dokončal v Gorici z izpitom v Trstu, nato sem nadaljeval še dve leti študij harmonije pri profesorju Lavrenčiču. Kot zborovodja sem se izobraževal na raznih seminarjih v Sloveniji in Italiji. Teh seminarjev je veliko, zato je treba izbrati tiste, ki so bolj učinkoviti. Človek se nikdar ne neha izobraževati, vedno je treba svežiti spomin in se naučiti kaj novega. Rad bi povedal tudi ostalim zborovodjem, če bodo brali intervju, da se je treba kdaj pa kdaj spet postaviti v igro, spoznati nove ljudi in nove oprijeme ter spoznati, kako se glasba spreminja v svetovnem merilu.

Veliko let poješ tudi v zboru Hrast, ki ima odličnega zborovodjo. Kaj si se od njega naučil?

Od vsakega se lahko kaj naučiš. Pri zboru Hrast sem se naučil interpretacije skladb, ker je to ena izmed zanimivosti zbora. Mislim, da je to ena dobrih značilnosti Hilarija Lavrenčiča, da zna iz skladbe, ki je napisana na listu, podati dušo, da zboru nudi občutek, kaj ta skladba pomeni.

Veliko let pojem pri zboru in tudi korepetiram. Tudi to mi pomaga, ker ni dobro biti samo zborovodja. Zborovodja mora biti najprej pevec. Doživeti mora, kaj pomeni peti, in potem gre lahko na drugo stran in vodi zbor. Če ne razume, kaj je na drugi strani, je zelo težko.

Izhajam tudi iz glasbene družine, ker je bil moj ded organist in zborovodja v Doberdobu. Tako sem že doma v otroških letih spoznaval cerkveno glasbo, narodno petje in orglanje. Tudi starši so me vedno spodbujali h glasbenemu izobraževanju.

Bee

Romjan na sedežu društva Jadro

Obisk Mladih Slovenske skupnosti

Slovensko kulturno društvo Jadro iz Romjana je navezalo stike s tržaškim odborom Mladih Slovenske skupnosti, Mladi za mlade, ker je z zanimanjem gledalo na izpeljane projekte. V petek, 25.3.2011, je v Romjanu delegacija Mladih Slovenske skupnosti, v predstavništvu skupine Mladi za mlade iz Trsta, predstavila zgoščenko o NE - dvojezičnih tablah in nasploh delovanje skupine. V uvodu je goste in prisotne pozdravil predsednik lokalnega društva Jadro Karlo Mučič. Nato je Tanja Peric predstavila pravni okvir in nastanek zgoščenke, ki so jo pripravili člani skupine Mladi za mlade (tržaški del Mladih SSk); zgoščenka prikazuje problem dvojezičnih cestnih oznak v tržaški pokrajini. Predstavitev je zajela zgodovinsko, pravno in politično plat problema s prikazom in podrobnimi pojasnili sedanjih kritičnih

točk, za vsako občino posebej. Mlade Slovenske skupnosti, njih delovanje, organizacijo in probleme, s katerimi se sooča slovenska manjšinska skupnost v Italiji, predvsem glede nespoštovanja zaščitnega zakona za slovensko manjšino, sta predstavila Matia Mosenich in Tomaž Špacapan. Nato so predavatelji prikazali vsebino zgoščenke in pojasnili uporabo interaktivno povezanega gradiva. Ob koncu so člani društva in domačini postavili številna vprašanja, ne samo o vidni dvojezičnosti, a tudi o delu skupine na področju šolstva, ki je ena izmed temeljnih točk skupine. Občinstvo je zelo zanimalo tudi dejstvo, da bodo Mladi Slovenske skupnosti vse te problematike, s šolstvom na čelu, predstavili medskupini za manjšine Evropskega parlamenta.

Matia Mosenich